Poštnina plačana v gotovini
Leto X, št. 172

Ljubljana, petek 26. julija 1929

Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocenova ul. 2. Telefon štev. 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernov ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha čislo 78.180; Wien Nr. 105.241

Ljubljana, 25. julija.

Kelloggov protivojni pakt je stopil v veljavo. Včeraj je predsednik severnoameriških Zedinjenih držav Hoover slovesno proklamiral ta zgodovinski čin v prisotnosti zastopnikov 41 držav, ki so se zbrali v Beli hiši v Washingtonu. Med njimi je bil tudi poslanik Jugoslavije dr. Pitamic.

Protivojni pakt je bil sklenjen že lani in bi stopil že prej v veljavo, da ni Japonska tako dolgo odlašala z ratifikacijo. Z nastopom demokratične vlade v cesarstvu vzhajajočega solnca pa so padli zadnji pomisleki. Japonska je te dni pogodbo ratificirala. S tem je bilo doseženo predvideno število prvopodpisnic in pogodba je stopila v veljavo.

Zgodovina Kelloggove protivojne pogodbe obsega dve leti. Prva zamisel izhaja iz Francije. L. 1927. je predlagal francoski zunanji minister Briand ameriškemu državnemu tajniku za zunanje zadeve Kelloggu sklenitev večnega miru in prijateljstva med obema velikima republikama s te in one strani Atlantskega oceana. Zedinjene države niso celega pol leta odgovorile na to ponudbo. Njihov molk je bil razumljiv, ker ameriško javno mnenje ni naklonjeno politiki, ki bi vezala Zedinjene države na kako skupino držav, kai šele na to ali ono evropsko deželo. V svesti svoje ogromne gospodarske moči in tej primernega političnega vpliva so Zedinjene države razširile Briandov ožji koncept v splošen mednarodni pakt za obsodbo vojne kot sredstva za dosego ciljev meddržavne politike.

Briand je v načelu pristal tudi na tako formulo. S tem je ponovno dokazal, da so popolnoma neupravičena natolcevanja, ki pripisujejo Franciji zgolj egoistične imperijalistične namene v zunanji politiki. Seveda so bile potrebne k prvotnemu Kelloggovemu predlogu nekatere važne izpremembe, zlasti se je morala čuvati veljavnost dotlej sklenjenih mednarodnih pogodb. Take pomisleke ni imela samo Francija in z njo vse prijateljsko sodelujoče države, med njimi tudi Jugoslavija, marveč v še večji meri Velika Britanija, ki se je morala ozirati na svojo izredno zainteresiranost v vseh delih sveta in pa na posebno stališče nekaterih dominijonov. Te posebne ozire so morali v Washingtonu razumeti, saj so se upoštevale v celoti tudi rezerve Zedinjenih držav, zlasti je v polnem obsegu bila priznana veljavnost Monroejeve doktrine.

Tudi naša država se je živahno zanimala za pogajanja med glavnimi središči svetovne politike o splošnem protivojnem paktu. Bila je med prvimi, ki je pristala na Briand-Kelloggovo pogodbo. S tem je nazorno dokazala, kako ji je pri srcu ne samo svetovni mir, marveč tudi mir in sporazum z vsemi mejaši. S hitro ratifikacijo smo najbolje postavili na laž široko razpredeno obrekovalno kampanjo, ki nam podtikuje cilje, kakršnih nikdar nismo zasledovali.

Briand-Kelloggov protivojni sporazum, ki nosi tudi ime »pariškega pakta«, gotovo ni popolno delo. Z njim so se podpisniki samo zavezali, da se odpovedujejo vojni kot sredstvu državne politike, in slovesno obljubili, da ne bodo napadli drug drugega. Obrambna vojna pa je dovoljena. Prav tako ni nobene sankcije proti tistemu, ki bi prvi kršil mir. Vse je prepuščeno prosti presoji prizadetih sil. Potemtakem je cel pakt zgolj moralna deklaracija, ki veže države po njih lastnem premisleku.

In vendar ni Kelloggov pakt brez pomena. Njegova veljava je moralna, ne materijalna. Gotovo pa je, da je sedaj, ko je stopil v veljavo, vojna težja nego prej. Za male države je naravnost izključena. Katera bi si upala kršiti svojo slovesno obljubo? Pa tudi za velike sile je nastopil z ratifikacijo pariške pogodbe nov moment, ki ga morajo resno upoštevati, preden se odločijo k izzivanju vsega, miru žejnega sveta. Rusko-kitajski konflikt, ki se je kaj hitro usmeril v zmernejši pravec, je nazoren dokaz, da pariški pakt ni iluzoren. Pred vojno bi stvar izpadla najbrž tragičneje.

Zavedajoč se vseh pomanjkljivosti protivojnega pakta, smo vendar upravičeni, da z zadovoljstvom in upanjem pozdravimo dan, ko je stopil v veljavo. Gotovo je to važen datum v povojni zgodovini človeštva.

Madžarska in Bolgarija

Sofija, 25. julija. a. »La Bulgarie« piše povodom arbitražnega pakta med Bolgarsko in Madžarsko, da je ta pakt dokaz miroljubne politike, ki prešinja obe državi. Glasilo vladne stranke »Slovo« smatra, da pomeni podpis arbitražnega pakta radosten dogodek za obe državi, ker spaja državi »z enako usodo«. List zatem nadaljuje: »Prijateljstvo, ki obstoja med obema državama, se je rodilo v svetovni vojni, ko sta bili Bolgarska in Madžarska prisiljeni, da varujeta svojo neodvisnost in da se borita za ujedinjenje svojih ozemelj. Naše bede in nesreče je občutil madžarski narod z bratskimi sočutji, dočim so naše zmage in naši uspehi navduševali madžarski narod za Bolgarsko.«

Jugoslovensko-bolgarska pogajanja v Parizu?

Senzacijonalna vest sofijskega lista – Pogajanja med Burovom in Spalajkovićem ob sodelovanju Anglije in Francije

Sofija, 25. julija, p. Današnje »Utro« objavlja očividno iz vladnih krogov o položaju med Jugoslavijo in Bolgarijo naslednje informacije:

»Odnošaji so v glavnem nespremenjeni, a še vedno zelo napeti. Vsi dosedanji poskusi, da bi se ta napetost omilila, niso rodili pričakovanih rezultatov. Merodajna osebnost nam je izjavila, da je to vprašanje preveč delikatno, da bi ga bilo mogoče rešiti v tako kratkem času. **Zato je dobil g. Burov nalog, da ostane še nekaj časa v Parizu, od koder se bo vrnil šele po doseženem sporazumu. Iz tega se lahko sklepa, da se bodo vršila prva pogajanja v smislu nasveta velesil v Parizu med zunanjim ministrom Burovom in jugoslovenskim poslanikom dr. Spalajkovičem ob sodelovanju angleške in francoske vlade. Gospod Burov je tudi že dobil od vlade tozadevne instrukcije.«**

Praga, 25. julija č. »Narodni listi« poročajo iz Sofije, da skuša bolgarski zunanji minister Burov v Parizu rešiti krizo med Bolgarsko in Jugoslavijo **v obliki mednarodne ankete.** V zvezi s to vestjo objavljajo bolgarski listi informacije o poslednjem obisku angleškega poslanika v Sofiji pri predsedniku vlade Ljapčevu. Angleški poslanik da je pri tej priliki sporočil Ljapčevu, da angleška vlada želi, naj bi se sporazum med obema državama dosegel z direktnimi pogajanji.

Naša demarša v Sofiji zaradi amnestije bolgarskih vojnih zločincev

Nota poslanika Nešića ministrskemu predsedniku Ljapčevu – Slabi bolgarski izgovori – Odmev v Beogradu in Bukarešti – Tudi Rumunija se pridruži demarši

Sofija, 25. julija, p. **Po naročilu svoje vlade je jugoslovenski poslanik Ljuba Nešič posetil predsednika bolgarske vlade Ljapčeva, ki zastopa zunanjega ministra Burova, ter mu izročil noto, v kateri prosi, naj bolgarska vlada pojasni, ali smatra, da je nedavni sklep bolgarskega Sobranja o amnestiji raznih vojnih krivcev v soglasju z določbami neuilleske mirovne pogodbe. V noti se navaja zlasti ime bivšega vrhovnega poveljnika bolgarske vojske generala Zekova.**

Bolgarski listi se obširno bavijo s tem korakom jugoslovenskega poslanika; očividno po instrukcijah vlade proglašajo soglasno, da pomeni ta intervencija vmešavanje v bolgarske notranje zadeve, ker so bili vojni krivci v smislu mirovne pogodbe sojeni od bolgarskih sodišč in je potemtakem tudi njihova amnestija interna zadeva Bolgarije.

Beograd, 25. julija p. V beograjski javnosti se živahno bavijo s korakom našega poslanika v Sofiji in domnevajo, da bo Bolgarija odgovorila, da je amnestija interna zadeva Bolgarije. Spričo tega stališča, ki ga očituje po instrukcijah bolgarske vlade ves sofijski tisk, je treba ugotoviti, da je pomilostitev v splošnem sicer interna zadeva vsake države, toda **v tem primeru ne gre za običajno amnestijo, marveč za amnestijo vojnih krivcev in vojnih zločincev.** Res je, da je bil general Zekov obsojen od bolgarskega sodišča, **toda ne samo kot krivec za katastrofo Bolgarije, marveč po določbah mednarodnih konvencij tudi kot vojni zločinec, ki je izvršil strašno krvoprelitje nad srbskimi intelektualci.** (General Zekov je dal pobiti celo vrsto srbskih učiteljev, sodnikov, duhovnikov itd.) Zato amnestija, ki jo je predlagala bolgarska vlada in sklenilo Sobranje, ni in ne more biti v skladu z določbami neuilleske pogodbe in na Bolgarijo pade vsa odgovornost za ta čin. Izigravanje mednarodnih pogodb je v Bolgariji sicer postalo že vsakdanja stvar in je to samo en primer več- ki še jasneje obeležuje bolgarsko revanžno politiko, toda g. Ljapčev igra nevarno igro, ki pa jo bo tudi zaigral.

Bukarešta, 25. julija p. Korak jugoslovenske vlade v Sofiji glede amnestije generala Zekova in tovarišev je našel v rumunskem tisku zelo ugoden odmev. Vsi listi poudarjajo, da korak jugoslovenske vlade ni samo upravičen, marveč da bi ga morala podpreti s slično noto tudi rumunska vlada, ker predstavlja pomiloščenje Zekova in tovarišev očitno kršenje neuilleske mirovne pogodbe. Čim bo Bolgarija odgovorila na jugoslovensko noto, **bo po informacijah na merodajnem mestu tudi rumunska vlada podvzela slične korake. To je tem bolj potrebno, ker je ta amnestija nov dokaz, da se vrača Bolgarija k staremu režimu, ki je s svojim početjem povzročil že toliko nesreče na Balkanu.**

Nad 600 milijonov delniške glavnice za PAB

Poročilo komisarja dr. Gjuričića – Definitivni termin za ustanovno glavno skupščino

Beograd, 25. julija, p. Komisar Privilegirane agrarne banke dr. Gjuričić je danes dopoldne posetil ministra pravde dr. Srskića in ministra za poljedelstvo dr. Frangeša ter je imel z obema daljše konference. Poročal je o svojem razgovoru s predsednikom novoosnovane banke dr. Bogdanom Markovićem, ki se mudi v Rogaški Slatini, ter podal referat o rezultatu subskripcije delnic. **Po dosedaj prispelih poročilih je bilo vpisanih že nad 550 milijonov.** Ker pa manjkajo še poročila od 391 zavodov, med katerimi so tudi zavodi, pri katerih je bilo vpisanih zelo mogo delnic, bo **ta vsota gotovo narasla še na preko 600 milijonov.**

Na podlagi današnjih razgovorov in nedavne konference s predsednikom dr. Markovićem je definitivno določeno, da se bo vršila prva glavna skupščina PAB dne 15. avgusta ob 9. dopoldne v Beogradu **v** veliki dvorani beograjske univerze.

✶

Zagreb, 25. julija. r. Komisar Privilegirane agrarne banke dr. Vojin Gjuričić se je te dni vrnil iz Rogaške Slatine, kjer je posetil predsednika nove banke dr. Bogdana Markovića. Ustanovni občni zbor banke se bo vršil 15. avgusta. V zagrebških krogih interesentov se že mnogo razpravlja o tem, po kolikih članih bo Zagreb zastopan v upravnem odboru nove banke. Če se računa, da je bilo vpisanih za 530 milijonov Din delnic, je treba upoštevati, da je država s svojimi ustanovami k temu prispevala 240 milijonov (država sama 120 milijonov, razredna loterija 20, uprava monopolov 18, državna sladkorna tovarna v Čukarici 5, Državna hipotekarna banka 30, Poštna hranilnica 20 in Narodna banka 20 milijonov Din). Ostalih 290 milijonov odpade torej na privatnike, denarne zavode, korporacije in industrijska podjetja. Zagrebška oblast je vpisala vsega 70 milijonov Din, torej skoro eno četrtino vsega od privatnikov vpisanega kapitala. Zato pričakujejo, da bo zagrebška oblast zastopana v upravnem odboru s 3 člani.

Protestni shodi v Južni Srbiji

Beograd, 25. julija. p. V Južni Srbiji se skoraj dnevno vrše veliki protestni shodi proti bolgarskim napadom na našo mejo in proti zločinom bolgarskih komitskih tolp in atentatorjev. Včeraj sta se vršila dva taka velika shoda in sicer v Ninici in v Perovu. Ministrskemu predsedniku je bila s shoda v Perovu poslana obširna brzojavka, v kateri prosi prebivalstvo Južne Srbije vlado, naj z energičnimi ukrepi prepreči nadaljne napade komitskih tolp, ter izraža svojo pripravljenost, da vsak čas, če treba tudi z orožjem in lastno krvjo, brani svobodo in nedotakljivost domovine.

Iz diplomatske službe

Lisbona, 25. julija. p. Naš novoimenovani poslanik za Portugalsko Dragomir Janković je bil danes sprejet v svečani nastopni avdijenci od predsednika republike.

Beograd, 25. julija. p. Dosedanji vršilec dolžnosti direktorja oddelka za izvrševanje mednarodnih pogodb Miodrag Lazarević je bil danes razrešen te dolžnosti in je zvečer odpotoval na svoje novo mesto kot poslaniški svetnik v Prago.

Ameriški dijaki na Jadranu

Sušak, 25. julija. n. Na Sušak je prispelo tekom današnjega dne 37 ameriških dijakov pod vodstvom prof. Macdonalda. Doslej so prepotovali dobršen del Evrope in si ogledali med drugim Pariz, Lucern, Curih, Dunaj in Budimpešto. Iz Sušaka odpotujejo v Dubrovnik, od tam pa v Carigrad.

Poglavar rimske cerkve prvič zapustil Vatikan

Procesija sv. zakramenta se je izvršila v pompoznem blesku in sijaju – Okoli 100.000 ljudi je gledalo slavnostni papežev obhod – Nad 15.000 vojakov je vzdrževalo red in mir

Vatikansko mesto, 25. julija i. Za današnjo slavnostno procesijo, ki ima poseben pomen v tem, da papež prvič po 59. letih prostovoljnega vatikanskega ujetništva zopet prestopi prag Vatikana, so se vršile priprave že štirinajst dni prej. Ves ogromni trg sv. Petra je predeljen z lesenimi ograjami, ki imajo namen razdeliti pritisk in naval pobožnega ljudstva. Zlasti ograja v podobi ogromnega lesenega križa preko vse elipse Petrovega trga ima namen oslabiti in razdeliti na štiri dele pritisk 100.000 gledalcev in zasigurati svečanemu obhodu prosto pot. V isti namen je organizirana služba 15.000 vojakov ob obeh straneh kolonad; vojaki so bili postavljeni ponekod v štirih, petih in celo osmih vrstah druga za drugo, kakor je bilo pač na posameznih mestih pričakovati večjega ali manjšega pritiska ljudskih množic.

V Vatikanu je bilo že včeraj vse pripravljeno za slavnost. V dvorani za slavnostna oblačila so postavljeni odri, prevlečeni z rdečim blagom. Na teh odrih so kardinali odložili svojo obleko in oblekli svečanostna mašna oblačila. Kardinali so obleki tunike in plašče ter nadeli mitre iz damasta, ter se zbrali v dvorani, kjer jih je sprejel papežev ceremonijar. Patrijarhi, nadškofi, in škofi so se oblekli v mašna oblačila v sikstinski kapeli, kjer so v ta namen tudi postavljeni odri. Za ostalo svečeništvo je bila določena vatikanska bazilika.

Papež je iz svojih sob odšel skozi kraljevsko dvorano, kapelo sv. zakramenta in baziliko v Julijsko kapelo, kjer je bilo izpostavljeno Najsvetejše. Oblečen je bil v bel papeški plašč, ki je pokrival ves podij med kratko papeževo molitvijo. Nato je zapel »Pangue lingua«, ki so ga povzeli združeni papeški zbori.

Po končani molitvi so pred papežem defilirali vsi udeleženci procesije, nakar si je nadel poglavar rimske cerkve preko pleč ogrinjalo, bogato prepredeno s čistim zlatom in v polnem veličastvu pod baldahin, ki so ga do stebrenika nosili v turnusu gojenci nemškega, ogrskega, angleškega, irskega in ameriškega kolegija.

Točno ob 6. uri je nato stopila papeška garda na trg sv. Petra in se postavila v špalir ob potu, določenem za procesijo. Pred procesijo je korakal oddelek gardistov, drugi pa je zaključeval sprevod. Prvi oddelek je nosil papeževo zastavo, tradicijonalnega zgodovinskega prapora, ki ga je do l. 1870. ob sličnih prilikah nosil dedni praporščak na konju, to pot ni bilo v sprevodu, da se konj ne bi v gneči splašil in povzročil nesrečo.

Vatikansko mesto, 25. julija g. Rim je bil danes v znamenju zgodovinskega dogodka, ker je papež danes po skoraj 60. letih prvič zapustil vatikanske palače, da se udeleži velike evharistične procesije na trgu sv. Petra. V jutranjih urah je papež Pij XI., obdan od svojega dvora v baziliki sv. Petra celebriral svečano službo božjo, katere se je udeležilo nad 5000 seminaristov, ki so se zbrali v Rimu o priliki duhovniškega jubileja papeža. Poleg članov kardinalskega kolegija je bilo v baziliki sv. Petra 70 nadškofov in škofov iz Italije in iz drugih držav. Po svečani službi božji so prenesli papeža v nosilnici v njegove sobane, da se odpočije pred evharistično procesijo, ki bo trajala dve uri.

Že v zgodnjih popoldanskih urah so se na trgu sv. Petra zbirale velikanske množice. Trg je nudil zelo pestro sliko. Bazilika sv. Petra in berninske kolonade so bile okinčane s krasnimi gobelini in preprogami. Prihod množice, ki je štela nad 100.000 oseb, je veliko število čet rimske posadke izvršil gladko in brez vsakega incidenta. Za vzdrževanje reda je skrbelo 15.000 mož. Ob 19.30 se je pojavil v nosilnici papež z monstranco. Pred cerkvijo zbrana množica je začela radostno vzklikati: Živel Kristus, kralj! Vatikanska procesija, ki so se je udeležili visoki dostojanstveniki posvetnega in meniškega klera, gardisti, zastopniki vseh verskih redov itd., je korakala preko trga sv. Petra. Na čelu procesije je član visokega plemstva nosil standarto katoliške cerkve. Množica je pokleknila pred papežem, ki je na koncu ceremonije z visokega stopnišča bazilike podelil svoj blagoslov vernikom. Za časa procesije so zvonili zvonovi v vseh rimskih cerkvah. Navdušenje katolikov je trajalo pozno v noč.

Rim, 25. julija s. Papež je danes ob 18. prvič zapustil Vatikan. Vendar pa procesija ni prekoračila meje Vatikanskega mesta. Vstopnice za na trg sv. Petra niso bile izdane in je bil vstop vsakomur prost. Kinematografski posnetki niso bili dovoljeni. Proglas diocezanske zveze za to priliko veli, da se bo po 59. letih zopet pokazal Kristus v zakramentu. Krist, ki je hotel poraz in zmago svoje cerkve, bo zopet izročil svojega zastopnika na zemlji počaščenju velikega Rima. Proglas poziva vernike, naj ne motijo veličastnega miru procesije z medklici.

Kitajci in belogardisti izzivajo ruske čete

Kitajske čete so vrgle v zrak upravno poslopje Transbajkalske železnice – Justifikacija belogardistov – Kitajsko diplomatsko uradništvo zapustilo rusko ozemlje

Moskva, 25. julija g. Oficijelna ruska brzojavna agentura javlja, da se je položaj med Rusijo in Kitajsko poostril. Po vesteh te agenture so belogardijske in kitajske čete z dinamitom razstrelile upravno poslopje Transbajkalske železnice v Pograničnı. Belogardijski general Zaharov je že baje koncentriral čete iz Mandžurije ter se pripravlja za vpad na sibirsko ozemlje. V Harbinu je izbruhnila finančna panika. Borza je zaprta.

Moskva, 25. julija g. Osobje kitajskega poslaništva je po trikratnem pozivu, naj zapusti Rusijo, danes odpotovalo na Finsko. Kitajci so vedno zavlačevali svoj odhod, ker so očividno upali, da bo spor rešen na miren način. Odhod Kitajcev smatrajo kot znak, da vztraja sovjetska Rusija pri svojih zahtevah.

Odgovor sovjetske vlade na francosko posredovanje

Pariz, 25. julija a. Danes je izročil ministru Briandu sovjetski poslanik v Parizu Dovgalevsky odgovor ruske vlade na francosko posredovanje za ureditev spora med Kitajsko in Rusijo. Nota vsebuje uvodoma zahvalo sovjetske vlade Franciji za njen trud v svrho očuvanja miru na Daljnem vzhodu in daje nato točno sliko o dejanskem stanju v Mandžuriji, s katerim se Rusi po nasilni zasedbi Vzhodno kitajske železnice nikakor ne morejo sprijazniti. Ruska vlada je vedno pripravljena na neposredne razgovore s Kitajsko, ali le pod pogojem, da Kitajci izpraznijo zasedene železniške objekte ter počakajo na uspeh pogajanj med obema prizadetima državama. Dokler pa Kitajci ne bodo izpolnili tega pogoja, ni računati po mnenju ruske vlade na možnost mirnega likvidiranja spora.

London, 25. julija. g. Kitajska in sovjetska vlada nameravata spor zaradi Vzhodnokitajske železnice urediti potom neposrednih pogajanj. Ruski pooblaščenec Zerebriakov je že dospel v Harbin, kamor je odpotoval tudi kitajski železniški minister Sun.

Zagreb, 25. julija n. Včeraj je prispela iz Južne Srbije večja skupina kmetovalcev. Tekom današnjega dne so si izletniki ogledali posamezna gospodarska podjetja zagrebške občine. Jutri odidejo v Dugo Selo, kjer si bodo ogledali tamošnje državno vzorno posestvo.

Po tropični vročini nevihte in neurja

Nad Tirolsko, Švico, Severno Nemčijo in Poljsko so divjale velike nevihte, ki so povzročile ogromno škodo — Številni požari zaradi strele

Inomost, 25. julija s. Snoči ob 18.30 je divjalo nad Inomostom in ostalo Tirolsko težko neurje, ki je napravilo veliko škodo. Strela je udarila na osmih krajih ter zanetila nekaj zelo opasnih požarov.

Bern, 25. julija s. Preteklo noč je udarilta strela v neko kmečko hišo v vasi Torgon v kantonu Wallis. Požar se je takoj razširil na vso vas in upepelil 18 poslopij. 80 prebivalcev je brez strehe. Tudi v ostali Švici je večkrat udarila strela ter povzročila ponovne požare. Na Soloturnski planini je strela ubila 16 goved in 2 konja.

Berlin, 25. julija g. Neznosna vročina je danes nekoliko popustila. Popoldne je precej deževalo. Proti večeru je temperatura padla na 20 stopinj. V pruski Šleziji je v zadnjih treh dnevih umrlo nič manj kot 20 oseb na solnčarici.

Varšava, 25. julija s. Nad Vilno in okolico se je danes ponoči izlilo strahovito neurje, ki je napravilo veliko škodo. Vse telefonske proge z Vilno so prekinjene. Strela je udarila tudi v več hiš, ki so pogorele. Samo v okolici Vilne je strela udarila v 14 kmečkih hiš, ki jih je ogenj uničil do temeljev. Strela je ubila tri osebe. O velikih nevihtah prihajajo vesti tudi iz ostalih delov Poljske.

Berlin, 25. julija a. Po tropični vročini v zadnjih dneh je včeraj zatemnelo nebo nad Berlinom in okolico ter je pričela divjati okoli 18. ure velika nevihta, združena s točo. Za časa nevihte je morala požarna bramba ponovno nastopiti, ker je udarila strela na več krajih in užgala poslopja. Zavoljo nevihte so trpeli tudi javni nasadi, kjer je veter podrl več sto dreves.

Vročina na Jadranu

Sušak, 25 julija n. Tudi danes je tu pritisnila izredno huda vročina. Termometer je poskočil na 52 stopinj na solncu. Pač pa je opažati, da barometer pada in je danes padel že na 760 mm. Zato se splošno pričakuje, da bo kmalu vsaj nekaj dežja.

Važne konference v zunanjem ministrstvu

Pričetek posvetovanj ministrov in poslanikov — Razprava o srbskih predvojnih dolgovih in o reparacijskem problemu

Beograd, 25. julija. č. V veliki dvorani ministrstva za zunanje posle se je danes ob pol 11. pričela konferenca, ki je bila posvečena vprašanju srbskih predvojnih dolgov in reparacijskemu vprašanju. Konferenci so prisostvovali minister brez portfelja Nikola Uzunović, minister pravde dr. Srskić, namestnik ministra zunanjih del dr. Kumanudi, pomočnik ministra zunanjih del Boško Jevtić, naš poslanik v Parizu dr. Spalajković, naš poslanik v Londonu dr. Gjurić, naš zastopnik v reparacijski komisiji Mata Bošković in njegov namestnik dr. Miroslav Ploj. Današnja konferenca, ki ji je predsedoval minister Uzunović, je bila posvečena vprašanju srbskih predvojnih dolgov. Po temeljiti razpravi je konferenca precizirala stališče, ki naj ga zavzame naša vlada. Zadevni sklepi bodo nocoj ali pa jutri zarana poslani ministru zunanjih del dr. Voji Marinkoviću v Zlatibor v končno odobritev.

Konferenca se bo nadaljevala jutri. Posvečena bo reparacijskemu vprašanju.

Razprava o ratifikaciji vojnih dolgov pred francoskim senatom

Millerand označuje zasedbo Porenja kot edino jamstvo zoper uspeh protifrancoske propagande v Nemčiji

Pariz, 25. julija. g. V senatu se je danes pričela debata o ratifikaciji pogodbe o vojnih dolgovih. Kot prvi govornik je nastopil glavni poročevalec Charles Dumon, ki je govoril za ratifikacijo in navajal za to znane argumente vlade. Bivši predsednik republike senator Millerand je izjavil, da bo glasoval proti ratifikaciji. Naglašal je, da samo razmerje Francije do Nemčije onemogoča ratifikacijo. Glede zasedbe Porenja naglaša, da mora ostati nespremenjena, ker so le na ta način zagarantirane ne samo financijelne, temveč tudi vojaške obveznosti vseh zavezniških držav. Govornik smatra locarnske pogodbe za nezadostne in nima zaupanja do njih. Nato se je dotaknil nemške nacijonalne propagande in propagande za priključitev ter naglašal, da spričo takega ščuvanja nemškega naroda Francija ne sme dati zadnjih jamstev iz rok.

V nasprotju z njim se je izrekel senator de Jouvenel za izpraznitev Porenja z utemeljitvijo, češ da je veliko vprašanje, dali bodo stare diplomatske metode nudile večje jamstvo, kot pametna pomirjevalna politika. Izrekel je nato željo naj bi francoska vlada istočasno s pogajanji o Youngovem načrtu pričela pogajanja glede zaključitve splošne arbitražne pogodbe. Končno je govoril predsednik finančne komisije senator Clementel o posledicah ratifikacije na svetovnem trgu, na kar je bila seja odgodena na jutri. Izven dvoma je, da bo ratifikacija pogodbe o dolgovih izglasovana v senatu z veliko večino.

Razkrite komunistične priprave za krvavo proslavo „Rdečega dne“

Komunisti so pripravljali v vseh evropskih državah nemire in demonstracije za 1. avgust — Po navodilih kominterne bi se pretvorili ti nemiri v meščanske vojne

Pariz, 25. julija. a. Državno pravdništvo je izdalo zaporno povelje proti vsem članom osrednjega sveta francoske komunistične stranke.

Pariz, 25. julija. s. Pregled dokumentov, ki jih je našla policija pri hišnih preiskavah v komunističnih organizacijah je dokazal, da so te organizacije prejemale velike podpore iz Moskve. Iz načrtov za demonstracije prvega avgusta je razvidno, da so hoteli komunisti izzvati svetovne nemire, ki bi se pretvorili v meščanske vojne v posameznih državah.

Praga, 25. julija. h. V zvezi z boljševiškimi pripravami za krvavo praznovanje 1. avgusta, je policija včeraj in danes izvršila še nekaj aretacij. Pri preiskavi v komunistični tiskarni je ugotovila, da je kljub prepovedi tiskala letake z hujskajočo vsebino. Letake je zaplenila in zapečatila tiskarno. Tajnik komunističnega poslanskega kluba in 30 drugih oseb je bilo aretiranih. Število aretirancev znaša dosedaj 70. Po nalogu ministrstva za notranje zadeve je bilo do nadaljnjega ustavljeno izhajanje skoro večine češkoslovaških komunističnih listov.

Grčija uvede zakon proti komunistom

Atene, 25. julija s. Uradni list objavlja zakonski načrt, ki je naperjen proti komunistom. Komunisti so odgovorili na objavo tega načrta z manifestom, ki poziv]je delavstvo k 24-urni protestni stavki. Nekaj oseb je bilo aretiranih.

Velik komunističen proces v Sofiji

Praga, 25. julija. a. »Československa republika« z dne 23. t. m. poroča iz Sofije, da se bo tamkaj v oktobru vršila razprava proti 52 komunistom. Osem komunistov bo sojenih v odsotnosti, ker so pobegnili.

Prvi koraki k pomorski razorožitvi

Angleška in ameriška vlada sta sporazumno preklicali naročila za gradnjo večjega števila vojnih ladij — Predsednik Macdonald odpotuje oktobra v Zedinjene države

London, 25. julija a. Na seji angleške zbornice je izjavil predsednik Macdonald, da bo odpotoval v Ameriko v prvih dneh oktobra, kjer se bo sestal v Washingtonu s predsednikom Hooverjem in zaključil razgovore o pomorskem razoroževanju, ki jih je započel ameriški poslanik Dawis v Londonu. Ob tej priliki je sporočil tudi zbornici, da je sklenila delavska vlada preklicati naročilo za gradnjo dveh brzih 10.000 tonskih križark, 3 matičnih ladij za podmornice n dveh 900 tonskih podmornic.

Washington, 25. julija a. Predsednik Hoover je sporočil novinarjem, da je sklenila vlada Zedinjenih držav preklicati naročilo za gradnjo treh brzih križark, ki bi se imela pričeti 1. avgusta. Do tega sklepa je dovedla vlado izjava angleškega predsednika Macdonalda, da je angleška vlada odredila preklic gradnje nekaterih angleških bojnih ladij. Ta korak obeh držav je naletel v ameriški javnosti na veliko odobravanje in vidi v njem prvi ugoden znak za uspešen potek in zaključek bližnje konference za pomorsko razorožitev, ki jo pripravljata Macdonald in Hoover.

Reforma angleškega rudarskega zakona

London, 25. julija. s. Trgovinski minister je napovedal v angleški zbornici predložitev zakonov o reformi angleškega rudarskega zakona in opozoril na to, da bo angleška vlada uvedla prisilni sindikalni sistem, če se ne bodo hoteli lastniki rudnikov z lepa pogoditi z delavstvom in upoštevati njegove upravičene zahteve. V zvezi s tem zakonom bo predložen tudi zakonski osnutek o uvedbi 7urnega delavnika v rudnikih.

Nicaraguški prekop

Washington, 25. julija. g. Amerika je pričela s prvimi pripravami za gradnjo Nicaraguškega prekopa za velike parnike. Prekop bo izkopan vzporedno s Panamskim prekopom. Ameriški vojni minister Wood je imenoval komisijo treh visokih tehničnih častnikov, ki bodo proučili teren in izdelali načrt. Kakor hitro bo ta komisija dovršila svojo nalogo in poročala vojnemu ministru, bo odposlanih v Nikaraguo nekaj topografov, ki bodo proučili krajevne prilike in pribavili vse potrebne podatke.

Mednarodna konferenca Rdečega križa

Ženeva, 25. julija. a. Danes se je pričela mednarodna konferenca Rdečega križa za preosnovo ženevskih konvencij o postopanju z vojnimi ujetniki. Delegatom je bil predložen načrt novih konvencij, ki slonî na izkušnjah, stečenih v svetovni vojni.

Pred uveljavljenjem nove rumunske carinske tarife

Bukarešta, 25. julija. p. Nova rumunska carinska tarifa, ki stopi v veljavo 1. avgusta, bo objavljena šele 31. julija. Na podlagi te tarife bo pričela nato Rumunija trgovinska pogajanja z raznimi državami. Rumunska carinska skladišča so prenapolnjena, ker trgovci čakajo z ocarinjenjem, upajoč, da bo nova carinska tarifa za posamezne vrste blaga ugodnejša.

Poljska in Nemčija

Varšava, 25. julija. a. Poljski tiskovni urad »Pat« poroča: Kakor je znano je poljska vlada 8. julija predlagala nemški vladi, naj bi se 25. julija nadaljevala pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe. Poljska vlada se je pri tem sklicevala na ponovno izraženo željo nemške vlade, naj bi se ta pogajanja nadaljevala in zaključila brez novega odmora.

Poljska delegacija je z ministrom Tvardovskim na čelu čakala v Varšavi na nadaljevanje pogajanj. V zadnjem hipu pa je nemška vlada izjavila, da zaradi odsotnosti velikega števila ministrov kakor tudi zaradi preobloženosti kabineta s pripravami za reparacijsko konferenco ne more nadaljevati pogajanj s poljsko delegacijo, zlasti tudi za to ne, ker je med tem nemški parlament sprejel novo carinsko tarifo, ki zahteva novega študija. preden se obnove pogajanja s Poljsko. Nemška vlada je končno izjavila, da bo dala definitiven odgovor v kakih 4 tednih.

Likvidacija Hidas-Nemetskega spora

Budimpešta, 25. julija. s. Direkcija državnih železnic objavlja, da bo prehodni promet na postaji Hidas - Nemeti vzpostavljen v petek 26. t. m. ob 10. dopoldne.

Razpis tretjega obroka ruskega posojila

Moskva, 25. julija. a. Sovjetska vlada je razpisala podpisovanje tretjega obroka posojila za industrijalizacijo sovjetske Rusije v iznosu 750 milijonov rubljev.

Obsojen radi žalitve spomina maršala Focha

Poznanj, 25. julija. a. Pred poznanjskim sodiščem je bil obsojen na mesec dni zapora in 500 zlotijev globe odgovorni urednik »Poznanjskega dnevnika«, ki je v nekem članku žalil spomin velikega francoskega vojnega maršala Focha. Sodba temelji na dejstvu, da je bil maršal Foch tudi maršal poljske vojske.

Madžurska železnica

Pomen rusko-kitajskega konflikta najbolje razumemo, ako se vživimo v razvoj ruskega vpliva v Mandžuriji. Vpliva, ki je bil najbolje predstavljan ravno po železnici.

V drugi polovici preteklega stoletja se je Rusija naglo širila v centralno in vzhodno Azijo. V težnji po dostopu do prostega morja je ustanovila veliko pomorsko luko Vladivostok, ki jej je bila, kakor že ime pove, odmerjena za bodočnost važna naloga.

V devetdesetih letih je Rusija zgradila sibirsko železnico, ki jej je bil namen zvezati obalo Tihega oceana z evropskim delom države. Ta železnica ni le zvezala s kulturnim svetom ogromne predele Sibirije, marveč pomeni hkrati eno največjih svetovnih tranzitnih prog.

Toda precejšen sektor železnice je Rusija zgradila čez zemlje kitajske province Mandžurije. Nikdar ne more biti simpatično graditi tako važno železnico čez teritorij tuje države, kakor je bila Mandžurija. Ali stvar je bila vendarle enostavnejša. Kitajska je bila kolos brez moči, ki so ji evropske velesile jemale primerne province. Ko je Rusija zgradila železnico čez mandžursko ozemlje, seveda nikomur niti na um ni prihajalo, da bi moglo biti drugače, kakor da bo ta provinca v kratkem ruska last.

Ko je sredi devetdestih let Japonska premagala Kitajsko in ji vzela nekaj teritorija, jo je Rusija prisililia, da ji je morala kratkomalo odstopiti del plena, namreč polotok Ljaotung, kjer je brž nato zrastla mogočna pomorska trdnjava Port-Artur s trgovsko luko Daljnij. A Ljaotung je bil že na južni meji Mandžurije. Zdaj je bilo še bolj očitno, da postaja Mandžurija ruska provinca.

Rusija je bila med tem zgradila od sibirske železnice v Harbinu posebno progo proti Vladivostoku. Ta železnica je zvezala s sibirsko črto tako Port-Artur kot kitajski sever s Pekingom. Ruska pozicija na Daljnem vzhodu se je zdela dovolj utrjena in v njeno interesno sfero je prehajala že Korea.

Ali rusko-japonska vojna leta 1904—6. je situacijo temeljito prevrgla. Rusija je morala Koreo prepustiti japonskemu vplivu, odpovedati se popolnoma Ljaotungu s Port-Arturjem, ter prepustiti svoje pravice v južnem delu Mandžurije Japonski. Železnica, ki vodi na Peking, je pripadla Japonski. Rusom je ostala železnica v severni Mandžuriji in zveza med Sibirijo in Vladivostokom je ostala nedotaknjena v ruski posesti.

Taka je ostala situacija v Mandžuriji do ruske revolucije, odnosno pravno do nove pogodbe med Moskvo in Pekingom v l. 1924.

Toda za razumevanje sedanjega položaja v Mandžuriji je potrebnih še nekaj pojasnil. Ko so Rusi gradili železnice v Mandžuriji, je bila ta dežela zelo slabo poseljena. Rusija je seveda mislila na kolonizacijo dežele. Zato je napravila s kitajsko vlado, ki ji je morala dati koncesijo za železniške zgradbe, temu primerno pogodbo. Kina ni prepustila Rusom v upravo samo železnico, marveč na obeh straneh proge ozemlja več kilometrov na široko in sicer v popolno razpolago. Rusi so mogli tu osnovati ne le železniške objekte, marveč tvornice, vsakovrstna podjetja ter kolonije. Tu so pričela nastajati ruska naselja, mesta itd.

Po l. 1906. so v južni Mandžuriji iste pravice prešle na japonske okupatorje.

Toda zgodilo se je nekaj, na kar poprej ni nihče mislil. Ruska, odnosno na jugu japonska kolonizacija se je vršila v razmeroma zelo majhnem obsegu. Kakor hitro pa je stekla železnica, so se pričeli ob njej naseljevati — Kitajci. Ne morda stotisoči, marveč milijoni Kitajcev se je odtlej naselilo v Mandžuriji in danes je to po prebivalstvu kitajska provinca, kakor ni bila še nikdar. Železnica je tedaj odprla vrata v deželo onemu, zoper kogar je biia namenjena. Razumljivo je tedaj, da nacijonalizirana Kina povsem drugače gleda na to provinco nego nekdanji pekinški cesarji.

Sovjetska Rusija se je napram Kitajski prostovoljno odpovedala vsem političnim pravicam, ki si jih je bila pridobila carska doba. V pogodbi s Kitajsko si je l. 1924. obdržala le one upravne pravice na železnici, ki so bile zares upravnega značaja in v zvezi s finančno osnovo železniškega podjetja.

Sedanja kitajska ofenziva pomeni važno reakcijo zoper rusko pozicijo na Daljnem vzhodu in če hoče Moskva vztrajati na Tihem oceanu, ne sme in ne more resignirati svoje dosedanje postojanke. Vprašanje pa je, ali je to v novih pogojih še mogoče.

Justifikacija belogardijcev

Habarovsk, 25. julija a. Sovjetske čete so zajele 16 bivših Kolčakovih častnikov, ki so prekoračili rusko-kitajsko mejo, da bi rekognoscirali teren. Ujeti častniki so bili postavljeni pred sovjetski preki sod in obsojeni na smrt. Smrtna obsodba je bila izvršena takoj.

Po eksploziji v Berlinu

— **Berlin,** 25. julija. Ogromne eksplozije v tovarnah Bogis so povzročile nepregledno škodo. Po dosedanjih ugotovitvah je eksplozija zahtvala 6 človeških žrtev. Škoda gre v milijone.

Večni potresi v Bolgariji

Sofija, 25 julija a. Bolgarska tiskovna agencija poroča iz Čirpana, da je bil danes v Čirpanu in okolici močan potres, ki je komaj zaostajal za lanskoletnim katastrofalnim potresom v istem okraju. Potres ni povzročil to pot materijalne škode, pač pa so popokale stene mnogih novozgrajenih hiš. Prebivalstva se je seveda polastila zopet strahovita panika.

Odklonjena poravnalna ponudba Slavenske banke

Zagreb, 25. julija č. **Danes se je vršil sestanek upnikov Slavenske banke, da sklepa o ponudbi bivšega upravnega odbora banke za 22odstotno poravnavo. Sestanek je potekel brez uspeha, ker za poravnalno ponudbo ni bilo v zakonu predpisane kvalificirane večine in je bila ponudba zato odklonjena. O sestanku bo izdan službeni komunike.**

Pribićević v Beogradu

Beograd, 25. julija. č. Danes je bil prepeljan iz Brusa v Beograd g. Svetozar Pribićević, da se v beograjski državni bolnici podvrže operaciji. Kakor smo že javili, je policijska direkcija dovolila prihod g. Pribićevića iz Brusa v Beograd na temelju mnenja uradne zdravniške komisije G. Pribićević se nahaja na kirurškem oddelku prof. dr. Kostića. K bolniku smejo le člani njegove rodbine.

Konference ministrov

Beograd, 25. julija. Direktor tiskovnega oddelka zunanjega ministrstva dr. Šaponjić je danes posetil zunanjega ministra dr. Marinkovića, kateremu je poročal o tekočih zadevah Kakor zatrjuje, se je dr. Marinković že tako popravil, da se bo mogel v par dneh vrniti v Beograd, kjer bo zopet aktivneje posegel v vodstvo resornih poslov.

Beograd, 25. julija p. Danes sta posetila ministrskega predsednika generala Pero Živkovića v Mataruški banji minister socijalne politike dr. Drinković in minister za poljedelstvo dr. Frangeš. Oba sta se šele zvečer vrnila v Beograd. Kakor se izve iz poučenih krogov, ostane ministrski predsednik samo še par dni v Mataruški banji, nakar se vrne v Beograd.

Iz rudarske službe

Beograd, 25 julija p. Na predlog ministra za šume in rude je kralj podpisal ukaz o napredovanju, imenovanju in upokojitvi uradništva rudarske stroke.. Med drugimi so imenovani: Inž. Bogomil Cifelika za rudarskega šefa v Celju, inž. Ernest Čuček za direktorja državnega rudnika v Velenju. Lavoslav Bela, za administrativnega uradnika Fran Tajušek, Fran Drnovšek, Josip Blatnik in Anica Štrebenk pa za zvaničnike pri istem rudniku. (Za točnost imen zaradi telefonskega sprejema ne moremo jamčiti. Op. ur.)

Zagreb časti nadškofa dr. Bauerja

Zagreb, 25 julija. n. Povodom zlatega jubileja zagrebškega nadškofa dr. Bauerja je danes zagrebški župan dr. Srkulj dal nalepiti po mestu lepake, v katerih poziva meščanstvo, naj povodom tega jubileja 28. julija razobesi zastave Dr. Srkulj opozarja meščanstvo in javnost, da si je jubilant stekel v bivši Avstroogrski ogromne zasluge za hrvatski narod in da je stal dolga leta v prvih vrstah bivše hrvatsko-srbske koalicije; neustrašeno je zagovarjal tako doma, kakor v Budimpešti zahteve in težnje Hrvatstva.

Moč slovenskih organizacij v Ameriki

Beograd, 25. julija p. Glasom statističnih podatkov, ki jih je zbralo ministr. socijalne politike, obstoja v Severni Ameriki 17 jugoslovenskih vrhovnih organizacij, ki štejejo skupno 255.000 članov. Najmočnejše so slovenske organizacije, med njimi Slovenska svobodomiselna podporna enota, ki je sama imela lani 60.240 članov. V Severni Ameriki živi okrog 200.000 Slovencev, ki so skoraj vsi organizirani. Za slovenskimi so najmočnejše hrvatske organizacije, dočim so srbske najšibkejše.

Angleški arheologi na povratku

Sarajevo, 25. julija. n. Angleški arheologi, ki so tri dni razgledovali Sarajevo in njegove znamenitosti, so danes odpotovali v Brod. Od visokih angleških gostov so se poslovili na kolodvoru sarajevski župan, predstavniki muzejskega društva v Sarajevu, društva »Napredak« in drugih znanstvenih korporacij. Iz Broda se vračajo angleški arheologi naravnost v Anglijo.

Samomor slovenskega orožnika v Zagrebu

Zagreb, 25. julija n. Z revolverskim strelom v sence si je danes vzel življenje redov 9. orožniškega polka v Zagrebu Franjo Plešek. Bil je na mestu mrtev. Kaj je gnalo mladega Slovenca v prerano smrt, ni znano.

Skok komunista iz tretjega nadstropja sarajevske policijske zgradbe

Sarajevo, 25 julija. n. Včeraj je policija pozno ponoči zasliševala 21letnega komunista Busijo Begića. Po zaslišanju so ga hoteli stražniki prepeljati v zapor. Iznenada se jim je izvil iz rok in skočil iz III. nadstropja na dvorišče. Zlomil si je pri tem obe roki in obe nogi. Obstoja malo upanja, da ostane Begić pri življenju.

Samomor pod vlakom

Beograd, 25. julija. p. Davi ob 4. je izvršila v bližini topčiderske postaje samomor 23letna Ana Salzer, rodom iz Osijeka. Vrgla se je pod niški brzovlak, ki jo je dobesedno prerezal na dvoje. Bila je na mestu mrtva.

»Zeppelin« popravljen

Friedrichshafen, 25. julija. a. Zrakoplov »Grof Zeppelin« je danes po nesreči v Franciji prvič poletel zopet na daljši polet nad Južno Nemčijo, na katerega se je pripravljal že nekaj dni. Polet je trajal 12 ur ter so novo montirani motorji brezhibno funkcijonirali.

Eksplozija v holandski tovarni

Amsterdam, 25. julija. a. V bližini Veendama je eksplodirala velika tovarna za krompirjevo moko. Ubitih je bilo 6 oseb in 18 težko ranjenih.

Pogreb dr. Vaneta Radeja

Celje, 25. julija.

Truplo tako prerano in tako v mladih letih umrlega dr. Vaneta Radeja so prepeljali z jugoslovenskega sinjega Jadrana v Celje in ga položili na oder v očetovski hiši, znani narodni Radejevi hiši na Bregu. Od tu se je danes popoldne vršil pogreb ki se ga je udeležila velika množica pokojnikovih prijateljev in zastopnikov narodnih društev. Zbrali so se skoro polnoštevilno tudi stari drugi iz onih težkih časov nemškega in nemškutarskega Celja, ko je bila Radejeva hiša vedno gostoljubni krov vseh borečih se narodnjakov. Zastopniki jugoslovensko-češkoslovaških lig, za ljubljansko ligo urednik »Jutra« Božidar Borko, so se zadnjič poslovili od enega najbolj agilnih in vztrajnih delavcev za ideje lig. Tudi iz drugih krajev Slovenije so prihiteli pokojnikovi prijatelji, med drugimi iz Ljubljane tajnika Zbornice za TOI gg. Ivan Mohorič in dr Pless.

Pevci Celjskega pevskega društva so zapeli ganljivo žalostinko »Pomladi vse se veseli«, oddelek vojaštva je pod poveljstvom oficirja izkazal zadnjo čast rezervnemu poročniku, nato pa se je razvil žalni sprevod, ki je spremljal Vaneta Radeja na njegovi zadnji poti po glavnih ulicah na okoliško pokopališče. Celjski oficirji so v žarkem poletnem solncu ponesli krsto k odprtemu grobu. Med molitvami so odjeknili streli častne vojaške straže, nakar se je poslovil od pokojnika v imenu celjske organizacije rezervnih oficirjev njen predsednik sodni svetnik dr. Vičar. Celjski pevci so zaključili turobno žalno svečanost z nagrobnico »Blagor mu«.

Bodi dr. Radeju miren počitek in blag spomin!

Pomanjkanje vode na Dunaju

Dunaj, 25. julija g. Na Dunaju vlada veliko pomanjkanje vode. V nekaterih okrajih, zlasti v okolici centralnega pokopališča so brez vode že od sinoči. Dovažati jo morajo iz drugih okrajev. Zaradi pomanjkanja vode trpijo v prvi vrsti bolnice. Operacije se vršijo samo v nujnih slučajih. Tudi železniškim postajam primanjkuje vode. Kurilnica na zapadnem kolodvoru je bila danes brez vode.

Pretep s policijo na shodu komunistov

Praga, 25. julija. g. Praška policija je sinoči v zakotni predmestni gostilni zalotila približno 250 komunistov na neprijavljenem zborovanju. Govornik je bil komunistični poslanec Harus, ki je dajal navzočim navodila za proslavo 1. avgusta, kot dneva komunističnega protesta proti imperijalizmu. Med njegovim govorom je vdrlo v dvorano 25 uniformiranih in 20 civilnih stražnikov, ki so zahtevali, naj se vsi navzoči legitimirajo. Aretiranih je bilo do 50 oseb, med njimi 11 žensk. Poslanec Harus se je postavil v bran ter pričel z železnim stolom udrihati po stražnikih. Enega izmed njih je tudi davil. Po daljšem prizadevanju se je policiji posrečilo, da ga je ukrotila in aretirala. Danes je bil poslanec Harus izročen sodišču. Med pretepom so bili trije stražniki precej resno poškodovani.

† dr. Otokar Kutvirt

Praga, 25. julija h. V Pragi je nocoj umrl evropsko znani specijalist za bolezni v ušesih, nosu in grlu, vodja češke klinike prof. dr. Otokar Kutvirt v starosti 62 let.

Najdeno okostje Jana Komenskega

Amsterdam, 24. julija d. Pri kopanju novih temeljev v nardenski vojašnici so našli okostje starega češkega pedagoga in filozofa Jana Amosa Komenskega. O najdbi je bil obveščen češkoslovaški poslanik, ki je ukrenil vse potrebno, da bo okostje v najkrajšem času prepeljano v Prago.

Nov letalski vztrajnostni rekord

Saint Louis, 25. julija. a. Letalo »Saint Louis« je pristalo ob 7. uri 17 minut ameriškega časa in doseglo s tem, da se je vzdržalo 11 dni brez pristanka v zraku, nov svetovni vztrajnostni letalski rekord.

Ponoven požar na frankfurtskem kolodvoru

Frankfurt ob Meni, 25. julija. a. Ni še preteklo 14 dni od velikega požara, ki je uničil osem skladišč na železniškem blagovnem kolodvoru v Frankfurtu, že je davi izbruhnil nov požar, ki je upepelil še sedem preostalih skladišč. Zaradi tega smatra policija, da so požar podtaknili neznani požigalci.

Tragična usoda vojaka francoske tujske legije

Brüchmühlbach, 25. julija. a. Pri aretaciji nekega bivšega nemškega vojaka francoske tujske legije, ki je po Pfalcu nabiral prostovoljce za vstop v francosko tujsko legijo, je le - ta potegnil revolver in težko ranil dva nemška orožnika. Po izvršenem činu je skušal pobegniti, a je bil na begu ustreljen.

Poostritev filmske cenzure v Nemčiji

— **Berlin,** 25. julija. Parlament je razpravljal o filmski noveli, ki predvideva prepoved predvajanja šund-filmov in filmov, ki bi mogli motiti dobre odnošaje Nemčije z drugimi državami.

Avstrija in Bolgarija za Kelloggov pakt

Washington, 23 julija s. Avstrija in Bolgarija sta včeraj v državnem departementu deponirali ratifikacijski listini za Kelloggovo pogodbo. Predsednik Hoover bo jutri oficijelno objavil uveljavljenje protivojne pogodbe.

Poincaré v bolniški oskrbi

Pariz, 23 julija s. Kakor poroča »Republique«, je ga. Poincaréjeva poslala včeraj zunanjemu ministru Briandu pismo, v katerem mu sporoča, da bo moral Poincaré v oskrbo specijalistov. Kakor zatrjuje, bo šele po nekaj tednih popolnoma okreval. Obolel je baje na kompliciranem vnetju požiralnika.

Naši kraji in ljudje

Pot Vinka Habeta k večnemu počitku

Ginljivo slovo od planin — Veličasten sprevod iz Sokolskega doma

Ljubljana, 25. julija.

Včeraj popoldne se je odpeljal iz Ljubljane mrliški avto ljubljanskega pogrebnega zavoda, da prepelje v Ljubljano zemeljske ostanke prve letošnje žrtve kraljestva Zlatorogovega, pokojnega Vinka Habeta, ki se je ponesrečil na severni triglavski steni skoro tik pred ciljem svojega stremljenja.

Rešilna ekspedicija, ki so jo tvorili Skalaši in sicer v prvi vrsti Joža Čop, Matevž Pröhlich, Miha Potočnik, Janez Hlebanja, Miha Čop ter Milan Gostiša iz Ljubljane, se je odpravila včeraj zjutraj v skale. Navzlic prestanim naporom je ob 5. zjutraj ekspedicija naskočila severno steno in kljub izmučenosti dospela že ob 9. do točke, kjer je ležalo v šotornino povezano truplo nesrečnega Habeta. Rešiteljev se je polastil tesen občutek in so spričo veličanstva smrti zapeli pesem žalostinko »Spomladi vse se veseli«. Takoj nato so se z vso resnostjo lotili težavnega dela, da prinesejo truplo ponesrečenega Vinka v dolino. Prenos zemeljskih ostankov Habeta je bil združen z velikanskimi napori, ki so jih bili v stanu prenesti le tako izvežbani turisti, kakor so imenovani. Opetovano jim je grozila nesreča, da zdrknejo sami čez neizmerne čeri. Požrtvovalno so podpirali drug drugega in so po vedno novih težkočah okrog 16., ko jim je že preje grozila nevihta, dosegli Aljažev dom. Pod spretnim vodstvom Jožeta Čopa je ekspedicija premagala vse težave in je slednjič priskočila kraj stene, kjer jih je že čakala pomožna ekspedicija štirih vodnikov SPD in dveh Skalašev. Po napornem plezanju se je ekspedicija oteščala, nakar so vsi z mrtvim tovarišem nadaljevali pot do doma. Od Aljaževega doma so nato naložili truplo na voz in ga odpeljali v Mojstrano. Spotoma so vrli planinci nabrali planinskih nageljnov, rododendrona in drugih planinskih cvetlic ter z njimi okrasili voz.

Spodaj v dolini je pričakovalo Skalaše nebroj ljudstva: domačinov, članov počitniških kolonij, letoviščarji, Sokoli v kroju in nekaj pevskih društev. Za tovarniškim poslopjem v Mojstrani, do kamor je privozil avto mestnega pogrebnega zavoda in kamor je prispela tudi komisija z okrajnim glavarjem iz Radovljice dr. Tekavčičem, ki je izvršila komisijonelni ogled, so truplo zabili v srebrno belo krsto. Predno so jo zacinili, so položila dekleta iz Mojstrane pokojnemu Vinku pod vzglavje blazino iz samih srebrnih planink. Na krsto so položili vence: Sokol Mojstrana, SPD, TK Skala, Triglavska podružnica SPD v Mojstrani, TK Skala v Mojstrani, Skala z Jesenic, Češkoslovaški klub turistov Praga - Brno, Židovska ferijalna kolonija iz Osijeka, obitelj Rabičeva, tvrdka I. C. Mayer, prijatelji in znanci, domačini ter letoviščarji pa so krsto dobesedno pokrili z najlepšim planinskim cvetjem. Pred žandarmerijskim poslopjem so odpeli pevci žalostinko »Vigred se povrne«. Med pevanjem pesmi ni ostalo suho nobeno oko, kajti zdelo se je, da vsi, prav vsi trpe z onimi, ki jim je bil pokojni Vinko Habe najbližnji. Okrog 21. so krsto naložili po opravljenih molitvah na avto, ki je oddrčal s svojim žalostnim tovorom v Ljubljano.

Pogrebni avtobus je prispel v Ljubljano malo pred polnočjo. Krsto s truplom so prepeljali naravnost na Tabor, kjer so jo v s črnim florom prevlečeni avli položili na mrtvaški oder. Pokojnega brata je pričakala četa Sokolov, ki je pozdravila z žalostjo v srcih tako tragično ponesrečenega tovariša.

Zjutraj na vse zgodaj se je že postirala ob krsti častna straža Sokola, nakar so kmalu pričeli prihajati ljudje od blizu in daleč. Tekom dneva so se trle pred Sokolskim domom velike množice, da zadnjič pozdravijo simpatičnega, tako nesrečno preminulega mladega moža. Tovariši, znanci in prijatelji so vedno znova donašali prelepe vence in šopke in tako je bila krsta naenkrat zopet vsa pokrita s cvetjem.

Vinko Habe na mrtvaškem odru

Ob 17. je nastopil pokojni Vinko Habe poslednjo pot. Pred Sokolskim domom na Taboru so se pričele že mnogo pred določeno uro zbirati velikanske množice. Tja so prihajali naši planinci, turisti, Sokoli iz mesta in okolice, pokojnikovi stanovski tovariši in vsi, ki hočejo ohraniti nesrečnega mladega moža v najlepšem spominu. Kmalu je prispel voz z duhovniki in po blagoslovitvi krste so zapeli združeni pevci pred vhodom v dom žalostinko »Vigred se povrne«. Takoj za tem, ko so utihnili zadnji glasovi, so prenesli s cvetjem okrašeno krsto v mrtvaški voz. Pred vozom so stopali naraščajniki, noseči 7 prekrasnih vencev. Sledilo je moštvo Sokola v krojih z dvema praporoma. Za njimi so se vrstili bratje Sokoli v civilu, za temi pevci, nakar so se razporedile dolge vrste članic. Pred vozoma z duhovniki in krsto so nesli pogrebci zopet 7 ogromnih vencev in več prelepih šopkov. Poleg voza s krsto je korakala sokolska častna straža, ki jo je tvorilo šest mož. V dolgi povorki so se nato razporedili člani SPD, Skale, med njimi sta korakala tudi velepožrtvovalna planinska vodnika in Skalaša Jože Čop ter Miha Potočnik. Med vrstami nastavljencev tvrdke I. C. Mayer je korakal tudi sam šef tvrdke, ki je spremil svojega uslužbenca na njegovi poslednji poti. Žalni sprevod se je razvil po Vrhovčevi ulici in krenil dalje po Kette - Murnovi cesti proti pokopališču Sv. Križa. Nad svežim grobom je spregovoril pokojnemu Vinku Habetu v poslednje slovo globoko čustven nagovor sokolski brat profesor Bajželj, ki je očrtal vse pokojnikovo življenje, njegovo delavnost in agilnost tako na sokolskem polju, ga orisal kot vrlega planinca in najboljšo prijateljsko in tovariško dušo. Naj mu bo lahka draga domača zemljica!

Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnobi, nespanju, srčnih nadlogah, tesnobi v prsih, poživi naravna »Franz-Josefova« grenčica trajno obtok krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje. Profesorji za bolezni prebavil izjavljajo, da se »Franz Josefova« voda pri pojavih, ki imajo svoj izvor v zastrupljenju želodčnega črevesnega kanala, obnese kot izborno odvajalno sredstvo. — Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Razprodaja
DAMSKIH OBLEK
navadne perilne . . . od Din 58.—
svilene . . . . . . » » 95.—
F. I. GORIČAR, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 29

Smrtna nesreča pri kopanju

Ljubljana, 25. julija.

Ljubljančani, zlasti oni iz uradniškega stanu, dalje ljudje iz šentjakobskega in trnovskega predmestja se v letošnji kopalni sezoni najbolj udejstvujejo ob Ljubljanici na tako zvani Špici, kjer že od dopoldneva do poznega večera kar mrgoli rjavih teles. Ves dan vlada na obeh bregovih Ljubljanice, pa tudi na bregu Grubarjevega prekopa veselo vrvenje, tu je nepretrgan razposajen živžav, tam se telovadi, skače po travi, balinca s kamenjem ,tako, da minevajo ure v še tako vročem dnevu, kakor bi trenil. Svoječasno je beležila kronika na tamošnjem prostoru prav pogoste nesreče. Kjer se Ljubljanica cepi v Grubarjev prekop in v plitvejši rokav, ki vodi skozi mesto, nastajajo zaradi podvodnih struj vrtinci in tako ni čuda, ako postane semintja vendarle kdo žrtev zelene vode.

Po daljšem, par let trajajočem presledku je voda na Špici snoči zopet tirjala svojo žrtev in sicer še mladega moškega. Okrog 20., ko se je omenjeni prostor ob Ljubljanici že močno spraznil, je prišel tja po službi 27-letni inkasant reklamne družbe Aloma Company Albin Bevšič. Slekel se je med skalami tik ob bregu Ljubljanice in se nato podal, ko se je parkrat omočil, zopet na suho in stal nekoliko stran družbe mladih dijakov, ki so tudi vztrajali pri kopanju, dasiravno je bila že popolna tema. Bilo je že okrog 21., ko se je Bevšič podal zopet v vodo in med plavanjem zašel pod vejevje in od tam v tako zvano »kotlo« baš na mesto, kjer so nesreče najpogostejše. Ko je nekaj časa plaval po vodi, je nenadoma pričel otepati okrog sebe, nakar je nekaj zaklical in izginil pod vodo. Prizor je z brega opazovalo dokaj kopalcev, ki pa niso bili tako vešči plavači, da bi se drznili potapljajočemu se na pomoč. Morda so vse skupaj smatrali za šalo in so se zavedli šele, ko se plavač ni več pokazal na površju vode. Na bregu je med skupino dijakov, ki so se kmalu zavedli, da gre za res, zavladalo veliko razburjenje in je eden od družbe, Karol Medved, odhitel na trnovsko stražnico ter alarmiral policijo. Okrog 21.30 je prispel na breg Ljubljanice nadzornik Anton Legiša, za njim pa tudi nadzornik France Benčič, ki sta zaslišala kopalce o nesreči. Pričeli so svetiti na vodi, nakar so šli tudi v čolne ter skušali z drogovi dvigniti utopljenca. Kmalu za tem je našel 16-letni Ivan Hudeček iz Hradeckega vasi ob vodi utopljenčevo obleko, v kateri je bila tudi legitimacija, izdana od Alome Company, tako da je zamogla policija že takoj snoči ugotoviti utopljenčevo identiteto. Truplo nesrečnega Bevšiča so iskali s čolni in drogovi po kalni vodi tudi danes dopoldne in popoldne, vendar se še ni posrečilo, spraviti trupla na dan. Bržkone so podvodni tokovi truplo odplavili dalje v strugo, ali pa se je zapletlo kje med grmičevjem.

Pokojni Bevšič je bil rodom iz Kojskega na Goriškem, odkoder je moral pred dvema letoma bežati pred šikanami fašistov. Lansko leto se mu je posrečilo dobiti službo pri zgoraj imenovani tvrdki, pri kateri je veljal za zelo spretnega in sposobnega uslužbenca. Tudi v ostalem je bil nesrečni Bevšič zelo prijeten in pameten fant ter je njegova žalostna usoda vse njegove znance globoko pretresla.

Korespondenca umorjene milijonarke

Preiskava o umoru milijonarke Irme Molnarjeve in o njenem imovinskem stanju spravlja na dan čudne podrobnosti, ki razodevajo čudaško ravnanje pokojnice. Njen nečak Geza Kardoš je s pomočjo svojega odvetnika dr. Toše Rajića začel po Banatu zbirati informacije in iskati njeno korespondenco. Doznal je, da je pokojnica imela svoje akcije, hranilne knjižice in menice spravljene v lepi črni aktovki, ki jo je hranila pri vdovi Stojkovički v Jaši Tomiću. Na Kardoševo veliko iznenadenje pa je vdova izpovedala, da je pokojna Molnarka bila pri njej pred dvema tednoma in je vzela črno aktovko s seboj, kar potrjuje tudi bivši sreski poglavar Stevan Vučetić. Glede korespondence je Kardoš doznal, da je pokojna Molnarka že pred 40 leti poverila nekemu svojemu kočijažu mal črn kovčeg, kamor je vselej, kadar je prišla iz Beograda v Banat, prinašala in zaklepala svoja pisma.

Kardošu je uspelo najti kočijaža in kovčeg, ki vsebuje kakih 50 pisem Stevana Mimice, veleposestnika Jagodića in drugih. V kakih 30 pismih prosi Stevan Mimica Molnarko, naj bo prizanesljiva in naj mu zopet pomaga na noge, ker se bo sicer moral ubiti. Dočim Geza Kardoš na osnovi teh pisem še nadalje sumniči Stevana Mimico, se javlja v »Politiki« upokojeni referent ministrstva prosvete Žika Radosavljević, ki je bil najbližji sosed Irme Molnarjeve in zagotavlja: »Glede Stevana Mimice sem absolutno prepričan, da je vsak sum neupravičen, o pokojnici pa sodim, da je premogla kaka dva milijona. Komur je ona storila dobroto, mu je gotovo kmalu presedala. Vendar se ne more tajiti njen vpliv v Beogradu. Napolnila je celo Stepino predmestje s samimi Madžari, da sedaj izgleda kakor budimpeštansko predmestje.«

Vaš zdravnik bi dejal:
Celo najdaljše zdravljenje ostane brezuspešno, če ne odstranite vsak vir opasnosti. Varujte se kofeina v kavi. Pijte kavo Hag brez kofeina. Ona Vam glede na užitek ne nudi manj, ker je najplemenitejša in najboljša zrnata kava. Predvsem Vam nikdar ne škoduje, temveč samo pospešuje, da si temeljito opomorete in ojačite.
Dobiva se v vseh boljših trgovinah s mešanim blagom.
Zahtevajte kavo Hag v hotelu in kavarni.
Kava Hag varuje srce in živce!

Priprave za domžalsko slavje

V nedeljo bo izšla druga številka »Domžalca«, ki se razpošilja brezplačno širom Slovenije in Jugoslavije. Njegov namen je propaganda za slavnostno otvoritev Godbenega doma v Domžalah, prvega v naši državi. Slavje se bo vršilo 4. avgusta in agilni Domžalčani so pridno na delu, da bo z veliko prireditvijo kronana njihova požrtvovalnost za ljudski napredek in izobrazbo.

Vsakdo mora priznati, da kažejo Domžale izredno žilavo prizadevanje za vedno nove pridobitve. Domžalčani hočejo meščansko šolo. Kakor se čuje, so glavne priprave že izvršene in bo jeseni otvorjen prvi razred. Dokaz narodne zavednosti Domžalčanov pa je, da so prvi postavili spomenik kralju Aleksandru.

Po veliki slavnosti, ki so jo pred leti imele Domžale povodom svečane proglasitve za trg, se bo drugo nedeljo gotovo v enakem obsegu vršilo slavje povodom otvoritve Godbenega doma. Na sporedu je predvsem velikanski pester sprevod s skupinami konjenice, narodnih noš, gasilcev, telovadcev, sportnih društev in klubov ter izredno število godb, ki dnevno prijavljajo udeležbo. Enako se priglašajo tudi razna prosvetna in pevska društva.

Vsi odseki pripravljalnega odbora delajo z vsem elanom in posebno ženski svet vrši priprave z vso vnemo in skrbnostjo, da bodo številni gostje popolnoma zadovoljni. Ves dan bodo avtobusi vzdrževali promet med Domžalami in Ljubljano. A tudi iz ostalih krajev, kakor iz Komende, Mengša, Kamnika, Krašnje, Lukovice, Doba, Vira, Dola, Ihana, Šmartnega, Sv. Jakoba in Dragomelj bodo avtobusi vsako uro dovažali goste na veselični prostor, za katerega je določen velikanski vrt veletrgovca Volka poleg Godbenega doma.

Čudotvorec Arsa, ki obuja mrtve

Pasjednevna novost v Beogradu.

To ni šala, je resnica. Po Beogradu so se pojavili tiskani plakati z naslednjo vsebino:

— Zdravim splošne bolezni, kakor tuberkulozo, difterijo, vnetje možganske mrene, najopasnejši revmatizem, mrtvilo posameznih udov in vse neozdravljive bolezni. Zdravim vse to po svojih lastnih izumih. Ravno tako lahko oživim vsakega mrliča, ki ima zdrava pljuča. Za zdravljenje vseh teh bolezni sem si pridobil velike izkušnje ter imam pismena priznanja onih, ki sem jih ozdravil. Pred 40 leti sem v Dunus-potoku v bardanski občini obudil dva mrliča. Na občini se lahko najdejo potrdila o tem. V Beogradu sem pred 20 leti od smrti obudil Antonija, lastnika gostilne pri »Deveterih kočijaših«. Istotako sem obudil neko žensko po nenadni smrti. Kdor želi, da ga ozdravim ali da obudim mrliča, naj se obrne name. — Arsa Cvetković, maser, Jatagan Mala 14, znak na hiši: Dva grma.

K tej čudoviti objavi v vročih pasjih dneh pristavljajo beograjske novine komentar:

Naš striček Arsa iz Jatagan Male je v en mah posekal vse rekorde učenega dr. Voronova in njegovih zdravniških tovarišev. Divna stvar! Neozdravljivih bolezni ni več. Smrt je premagana! Po tej objavi bodo lastniki pogrebnih zavodov morali proti stričku Arsi vložiti tožbo, ker jim bo očividno odvzel zaslužek in jih prisilil, da zaklenejo lokale in ključe izročijo trgovskemu sodišču. In tako bo ekonomska kriza zajela tudi še to edino trgovsko branšo, ki je doslej cvetela.

Le dve stvari se zdita malo mračni. Kakšni so mrliči z zdravimi pljuči? Po dosedanjem splošnem mišljenju je mrlič ves mrtev od glave do pete in so mrtva tudi pljuča. A čim je neka stvar mrtva, ni zdrava. In drugo: Čudna stvar, da striček Arsa tekom svoje 40-letne prakse ni obudil več mrličev kakor štiri. Zares malo pohvalno za današnji svet, da je striček Arsa za tak artikel, kakor je novo življenje, našel tako malo strank. Ljudstvo ne mara živeti, to je tisto! Tudi oni štirje, ki jih je obudil od smrti, mu gotovo niso hvaležni za tako slabo uslugo. A za stričku Arso je verjetno tudi sreča, da ni večjemu številu mrličev povrnil življenja, ker če bi jih bila večja kopica, ki bi samo njemu morali biti hvaležni, da se parijo v tej pasji vročini, bi se med njimi gotovo našel kak hudobnež, ki bi se jataganmalskemu čudotvorcu strašno maščeval.

Danes! Ne zamudite!!
Nadporočnik Franjo
(Simfonija ljubavi). Drama iz častniškega življenja po romanu Voszty fiu od Kalmana Mikszatha
EWELIN HOLT — IVOR NOVELLO
Danes ob 4., ½6., ½8. in 9.
Ljudske cene Din 2, 4, 6 in 8.
Telefon 2124
Elitni kino Matica

Dopisi

BOHINJSKA BELA. Po naši okolici se potika v zadnjem času nekaj predrznih tatov in tatic, ki se poslužujejo raznih, včasih dobro zasnovanih pretvez in sleparij.. Tako sta dve tatici hodili okrog ter spretno igrali ponesrečeno dvojico. Ena je imela obvezano glavo, druga pa je »revico«, ki je postala žrtev nekega avtomobilista ali kolesarja, vodila. Parček je prihajal v hiše, pripovedoval o svoji nezgodi, prosil okrepčila, pri tem pa kradel, kar se je dalo. Tako sta retem pa kradel, kar se je dalo. Tako sta tatici prišli tudi k gdč. Jamarjevi, ki se je »ponesrečenke« usmilila in odšla po neko okrepčilo. Medtem pa so tatinski prsti že zgrabili svoj plen in gospodična je baš tedaj zopet stopila v sobo. Tatinsko dvojico je predala orožnikom.

POLJČANE. Podružnica SPD v Poljčanah ima v nedeljo popoldne ob 4. svoj ustanovni občni zbor v prostorih hotela Mahorič v Peklu. Članstvo se prosi, da se ga udeleži v čim večjem številu. 997

LETUŠ. V noči od torka na sredo so neznani tatovi odnesli posestniku in gostilničarju g. Švajgerju večjo množino perila, posebno moškega, poleg tega pa tudi 2 poletni ženski obleki. Oglasili pa so se tudi pri sosedu Leskovšku ter pobrali iz nezaklenjene delavnice več raznega mizarskega orodja. Upamo, da se marljivim braslovškim orožnikom v kratkem posreči, da pridejo uzmoviči do zasluženega plačila.

TOPLICE PRI NOVEM MESTU. Preteklo nedeljo je tukajšnje Sokolsko društvo priredilo svoj vsakoletni javen telovadni nastop, združen z običajno ljudsko veselico v kopališkem parku. Kmalu po 13. so pričeli prihajati avtomobili s Sokoli in Sokolicami in takoj je bilo videti, da bo udeležba prav lepa. Prireditve so se udeležila br. društva Novo mesto, Straža in Karlovac. Točno ob 15. so nastopili vsi oddelki z beograjskimi ter deloma tudi župnimi prostimi vajami. Vse vaje so posamezni oddelki precej dobro proizvajali. Tudi beograjske proste vaje so posamezniki že dobro uvežbali, vendar je župne vaje, ki so dokaj lažje, vadilo več telovadcev nego beograjske. Na drogu in bradlji sta nastopili 2 vrsti telovadcev ter vrsta članic. Vsi telovadci so želi za izvajanje lepih vaj obilo hvale in priznanja. Po lepo uspeli telovadbi je bila zelo animirana ljudska veselica s plesom ob sodelovanju novomeške godbe. Vsem, ki so pripomogli k lepemu moralnemu in gmotnemu uspehu z darovi itd., najlepša hvala. — Zdravo!

Kulturni pregled

Literature malih narodov

Že v poročilu o sklepih dunajskega kongresa Pen-klubov smo omenili odločno izjavo znanega književnika Šaloma Ascha, predstavitelja tako zvane jiddiške (židovske dialektične) književnosti, ki je nastopil zoper vsako neprikrito ali prikrito majoriziranje malih narodov s strani velikih na področju duhovnega življenja. Njegov govor pa v celoti ni še nikjer izšel, dasi je značilen in pomenljiv glas: šele v najnovejši (29.) številki objavlja berlinska »Die literarische Welt« večje odlomke.

»Že dolgo so za nami časi,« je izvajal med drugim Šalom Asch, »ko je bil pesnik eksponent samo enega jezika in literature, v kateri se je tvorno izživljal in po kateri je pripadal samo enemu narodu. V današnji svetovni literaturi je znatno število takih tvornih duhov, ki nahajajo baš pri tujih narodih in tujih literaturah največ umevanja. Taki umetniki nimajo na ljudi, ki bivajo izven kroga njihove domovine, večji vpliv nego na svoj lastni narod.

Kdo naj tu sodi? Kdo si drzne določati, koliko duš naj šteje narod, da ima pravico do svoje kulture? Vsak posamezni ton je važen del svetovne simfonije. Zategadelj je vsak napad na kulturno poedinega naroda, pa naj le-ta razpolaga z vojsko, ki ga ščiti, ali pa je nezaščiten kakor narod, ki ga jaz predstavljam, hkrati napad na vse človeštvo, napad na tvoj in moj duhovni kapital. Zatiranje kulture nekega naroda ne pomeni samo smrtno obsodbo tega naroda in njegove bodočnosti, marveč je obenem tudi objesten roparski napad na vse človeštvo. Ta roparski napad nima samo tedence, da prepreči prost dostop sveta k stvaritvam tega naroda, marveč je njegova posledica tudi to, da je vse človeštvo prikrajšano za tiste duhovne zaklade ki bi jih bil lahko ustvaril ta narod. In kdo bi skušal meriti dela, ki so v kulturah posameznih narodov zaključena, kdo bi hotel določati, kakšne stvariteljske možnosti spe v poedinih narodih, možnosti, ki se utegnejo dobiti šele v daljni bodočnosti svojo pravo podobo.«

Ena najlepših nalog mednarodne federacije Pen-klubov je po mojem mnenju zaščita kultur majhnih, slabih narodov pred zatorom ali pred popolnim zlitjem njihove kulture s kulturo sosednjih večinskih narodov.«

Te besede so eden najodločnejših glasov v prid malim narodom, kar se jih je slišalo v zadnjem času pred mednarodnim forumom. Zato zaslužijo, da jih beležimo.

Avtor kot kritik. Mladim pesnikom včasi očitajo, da se v svojih revijah po tovariško hvalijo med seboj. Friderik Hebbel je odnesel rekord: namestu da ga drugi hvalijo, se je sam pohvalil. Ko so prvikrat vprizorili na Dunaju eno njegovih prvih iger, ki je pri občinstvu propadla, je napisal za list, pri katerem je sam urejeval literarni listek, ugodno kritiko svojega komada in to samohvalo pogumno podpisal. V tej samokritiki pravi med drugim: »Pri nekaterih komadih lahko propade samo občinstvo«. Imel je prav: komad, ki je takrat propadel, se igra še danes.

Koncert z Mascagnijem v postojnski jami. V dneh od 1. do 8. septembra t. l. bodo v postojnski jami štirje koncerti, ki jih bo vodil eden največjih italijanskih dirigentov Pietro Mascagni.

Anto M. Gvozdenović: Kratke putničke beleške. V komisijski založbi S. B. Cvijanovića v Beogradu je izšla ta 132 strani obsegajoča knjiga, ki je ponatis v »Otadžbini« leta 1882. izišlih potopisov A. M. Gvozdenovića. »Otadžbina« je velika knjižna rariteta, avtor pa še živi in hoče sedanjemu rodu pripovedovati, kako je nekoč potoval po Krimu, Turkmeniji in srednji Aziji, kako se je družil z generalom M. Skobeljevim itd. Zato je izdal ponatis, ki je sam po sebi zanimivo štivo, dasi so se razmere in ljudje od tistih časov precej izpremenile in bi sodobnega čitatelja bolj mikal potopis sedanjosti. Vzlic temu utegne ta knjiga najti hvaležne čitatelje, ki se bodo ob nji spominjali, kako je bilo nekoč v Rusiji in ki jih bo prijetno zabavala romantika takrat še znatno manj cipviliziranega Kavkaza in Turkestana. Knjiga stane 20 Din.

Albin A. Caralov: Troje. Izšla je pod tem naslovom drobna knjižica, ki vsebuje nekako dramatsko skico. Zanimivo je, da je avtor tega srbskega spisa Slovenec, mlad častnik, ki je spisal ta komad kot gojenec Akademije.

Karel Elgart Sokol †. V Potštyně nad Orlico je umrl češki romanopisec K. Elgart-Sokol, ki je imel v literarnem življenju Moravske, zlasti Brna, kjer je živel, ugledno ulogo in odlično mesto. Bil je predsednik brnskega »Kola moravskih pisateljev«. S svojimi romani »Naliv«, »Solnce«, »Zlato runo«, »Črni in beli« in »Sahara« je častno segel v razvoj češkega romana. Bil je realist; idejno je izšel iz šole dveh velikih poetov moravskega življenja Mrštika in Merhauta. Spisal je tudi več gledaliških iger in se odlikoval kot fin, izobražen dramske dekliške šole Vesna. Umrl je v starosti prej kot učitelj, nato pa kot ravnatelj brnske dekliške šole Vesna. Umr je v starosti 54 let zadet od kapi. Moravska je z njim izgubila enega svojih vodilnih sodobnih pisateljev.

Stoletnica Cherbulieza, danes že precej pozabljenega francoskega pripovednika in nesmrtnika Francoske akademije, je potekla minule dni. Victor Cherbuliez, po rodu iz Ženeve, je bil nekoč zelo čislan in čitan; za Akademijo ga je predlagal veliki Renan. Najbolj znane njegove povesti so »Le comte Kostia«, »Ladislav Bolski« in »Meta Holdenis«. Vzlic temu, da je črpal motive tudi v slovanskem svetu, ga ni kdovekaj poznal; v tem pogledu ima naslednika tudi med najnovejšimi francoskimi pripovedniki. Sicer pa Cherbuliez ni edini iz častitljivega kroga »Revue de Deux Mondes«, ki je bil za življenja lavreat, a je danes še največ v literarni zgodovini. Njegov »Le Cheval de Phidias« pa je še živo delo: v njem je ta ženevski Kabrinec priznal, da ima njegova vera v Akropoli svoj najvišji tempel.

Z beograjskega knjižnega trga. V zadnjem času so izšle naslednje knjige, ki zaslužijo pozornost: »Filozofski fragmenti« dr. Ksenije Atanasijević, »Srpske narodne pripovetke« v redakciji univ. prof. Veselina Čajkanovića, »Savremene italijanske pripovetke« v izdaji Srpske književne zadruge, »Istorija Rusije«, izvirno delo Aleksija Jelačića, studije Vladete Popovića »Kroz englesku književnost« in »Zbornik Bogdana Popovića«.

Proti Shakespeareju. Medtem ko spada pri nas Shakespeare med najbolj igrane klasične avtorje, obstoji narod, ki velikega Angleža ne mara. Carigrajsko gledališče je začelo uprizarjati Shakespearjeve najboljše drame v prvem turškem prevodu. Odpor pa se ni pojavil toliko med publiko kot v literarnih krogih. Mlajši turški pisatelji so uprizorili celo kampanjo proti Shakespearju, tako da je njegovo ime postalo bojno geslo, s katerim se bori mlada struja turških književnikov zoper »zastareli svetovni nazor Shakespearea in njegova dela, ki že zdavnaj ne sodijo več na oder.«

Amaterji!
Foto-kino aparati potrebščine

Novi veliki katalog in cenik
Vam je brezplačno na razpolago
A. Kanc sinova, drogerija, Ljubljana, Židovska 1
M. Kanc drogerija, Maribor, Gosposka ulica 33

Domače vesti

„Življenje in svet" št. 4.

Pravkar je izšla 4. štev. tedenske revije »Življenje in svet« z naslednjo vsebino:

Poslednji hajduki starih časov. (Čedomir Mitrinović.)
Pijmo tople pijače, kadar nam je vroče! (Dr. Paul Farey.)
Ujetnik na Novi Gvineji. (Konec — z dvema slikama.)
Pazite na ušesa! (Dr. H. L. Shaw.)
Lov na gamse med Slovenci. (Vl. K. — z dvema slikama.)
Od Ikara do Lindbergha. (Konec — s petimi slikami.)
Na vrvi nad prepadom. (Povest.)
Čarovniški procesi na Slovenskem. (Dr. Vl. Trauner — s sliko.)
Po Dunavu od Beograda do Železnih vrat. (Davorin Ravljen — s sliko.)

Zvezku je priložena lepa umetniška priloga »Mali ribiči« po originalu Fr. Krašovca.

»Življenje in svet« izhaja tedensko in stane polletno (zaključena knjiga) Din 40.—, mesečno Din 8.—, posamezne številke pa samo Din 2.—. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ul. 5.

---

* **Imenovanje v državni službi.** Za pripravnika pri velikem županstvu v Sarajevu je imenovan diplomirani pravnik Joško Bučar iz Novega mesta. — Za političnoupravnega pripravnika pri upravi policije v Zagrebu pa je imenovan dr. Marjan F. Mašera, diplomirani pravnik iz Ljubljane.

* **Po vseslovanskem učiteljskem kongresu.** Predsednik Jugoslovenskega učiteljskega udruženja Vlada Petrovič, ki se je udeležil vseslovanskega učiteljskega kongresa se je te dni vrnil iz Poznanja v Beograd. Na vseslovanskem učiteljskem kongresu so razen Jugoslovenov sodelovali delegati češkoslovaškega in poljskega učiteljstva. Jugoslovensko učiteljstvo so zastopali Vlada Petrović, Vujića Petković in Veljko Ramazanović. Za predsednika izvršilnega odbora te vseslovanske zveze je bil izvoljen Čeh V. Hrelj, za generalnega tajnika pa Poljak M. Važinovski. Jugoslovensko učiteljsko udruženje bosta v zvezi zastopala Vlada Petrović in Vujica Petković.

* **Odhod naših skavtov v Anglijo.** Danes zvečer potujejo naši skavti v Anglijo. Reprezentanca je sestavljena iz 30 skavtov pod vodstvom g. V. Pavlovica, člana glavnega stana. S to reprezentanco odpotuje tudi g. Kunaver, starešina skavtske župe za Slovenijo.

* **Kmečki praznik na Krškem polju.** Naše Posavje in Krška dolina se pripravlja na kmečki praznik, ki se bo kakor vsako leto tudi letos vršil dne 15. avgusta. Dopoldne bo konjska in živinska razstava, popoldne pa povorka, konjska dirka in kmečka veselica.

* **Na občnem zboru notranjske podružnice SPD v Borovnici** je bil z navdušenjem in soglasno izvoljen dr. I. C. Oblak za častnega člana podružnice in to zaradi neveniljivih zaslug, ki si jih je stekel s popisom prirodnih krasot Notranjske in s tem mnogo pripomogel k upoznavanju Notranjske posebno pa za ureditev romantične soteske »Pekel« pri Borovnici. Podružnični odbor je izročil g. dr. I. C. Oblaku diplomo, ki je za nekaj dni razstavljena v izložbenem oknu trgovine J. Kette na Aleksandrovi cesti v Ljubljani.

* **Propagandistični tečaj Jadranske straže.** Četrti propagandistični tečaj Jadranske straže v Splitu se bliža svojemu zaključku. Predavanje in ekskurzije se vršijo v splošno zadovoljstvo. V zadnjih dneh je g. Lupis-Vukić predaval o narodnem preporodu v Dalmaciji. Na zadnjih predavanjih je urednik »Jadranske straže« g. Ivo Lahman razpravljal o ideologiji Jadranske straže in o analogijah njenega delovanja z delovanjem inozemskih sličnih udruženj. Končno so udeleženci tečaja posetili arheološki muzej, kjer jim je don Frano Bulić zanimivo predaval o naših starih spomenikih.

* **Ukinitev prometa izletniškega vlaka Ljubljana-Jesenice-Planica.** Izletniški vlak štev. 928-8628, ki je vozil od 6. t. m. vsako soboto na progi Ljubljana gl. k. Jesenice-Planica z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 15.53 in prihodom v Planico ob 19.28 je bil stalno tako slabo frekventiran, da je direkcija iz ekonomičnih ozirov primorana ta vlak ukiniti. V soboto dne 27. t. m. nadalje ta izletniški vlak ne bo več vozil.

* **Razstava hrvatskih vinogradnikov in sadjarjev.** Ker se je nadejati letos bogate letine grozdja in sadja, je Zveza hrvatskih vinogradnikov in sadjarjev sklenila, da priredi v Zagrebu v jeseni razstavo grozdja in sadja. Razstavile se bodo vse vrste grozdja — le »direktor« ne pride v poštev — vse vrste sadja. Razstava bo otvorjena v Zagrebačkem zboru dne 2. oktobra in bo trajala teden dni. Obenem se vrši tudi razstava zelenjave in perutnine.

* **Avtobusni promet na progi Kranj-Jezersko.** Vsak dan vozi avtobus po prihodu jutranjega vlaka iz Ljubljane v Kranj ob 9.30 s prihodom na Jezersko ob 11 uri Iz Ljubljane odhaja ob 18.30 in pride na Jezersko ob 21.45 uri. V Kranju, ker odhaja ob 20.15, zveza z večernim vlakom iz Ljubljane. **Samo ob nedeljah in praznikih, do 15. septembra, odhaja iz Kranja po prihodu turistovskega vlaka 6.30, prispe na Jezersko ob 8 uri.** Ob ponedeljkih in sobotah samo do 15. septembra, vozi direktno iz Ljubljane ob 12 uri ter pride na Jezersko ob 14.50 uri. Ob delavnikih vozi z Jezerskega ob 7 uri in ob 11 uri in ima zvezo **na jutranji in opoldanski vlak,** ki vozi proti Ljubljani v Kranju, vozi pa tudi v Ljubljano. Ob ponedeljkih in sobotah odhaja z Jezerskega ob 18.30, vozi samo do Kranja in ima zvezo na večerni vlak. **Ob nedeljah in praznikih odhaja z Jezerskega ob 19.35, vozi samo do Kranja in ima zvezo na turistovski (večerni) vlak,** samo do 15. septembra. Kakor se razvidi iz navedenega voznega reda je omogočeno turistom posečati Kamniške planine tudi z Jezerske strani, ker jim je omogočen povratek do večernega turistovskega vlaka. Omogočeno pa je tudi kombinirati ture tako, da se poda iz Kamnika preko Kamniških planin na Jezersko. Češka koča je oskrbovana. Cena vožnje je nizka; plača se od 1 km 1.— Din.

* **Škodove tovarne odkupile Božičevo zavoro.** Iz Zagreba poročajo, da se je uprava Škodovih tovaren odločila, da odkupi od inženjerja Božića pravico za izdelovanje železniške zavore, ki jo je inženjer Božić izumil in jo je odobrila mednarodna železniška komisija. Škodove tovarne bodo zaenkrat izdelale 35.000 takih patentiranih zavor, ki predstavljajo vrednost 100 milijonov Kč. Zavore se bodo uporabile na češkoslovaških železnicah.

* **Izpopolnitev avtobus proge Vransko-Celje** in nazaj, lastnik Ivan Kotar bo od 27. t. m. takole izvedena: Dnevno: Vransko, odhod 15., Celje prihod 16., Celje odhod 18.30, Vransko prihod 19.30. Ob nedeljah in praznikih: Vransko, odhod 19. Celje prihod 20. Celje, odhod po večerni predstavi Celje, mestni kino.

KINO »IDEAL« Salve smeha
»Busterova moč in lepota«
V glavni vlogi komik Buster Keaton.
Ljudske cene Din 2, 4, 6.

* **Nove razglednice.** V založbi litografskega zavoda Čemažar in drug v Ljubljani sta pravkar izšli dve seriji po šest razglednic s slovenskimi narodnimi vezeninami. Njih avtor, znani naš narodopisec prof. Albert Sič, nam je s tem podal iz svoje bogate, še ne objavljene zbirke, krasne vzorce gorenjskih, belokranjskih, belih in pisanih vezenin ter aplikacij. Te razglednice bo naše narodno čuteče ženstvo gotovo pozdravilo z velikim veseljem. Po njih bo marsikatera pridna vezilja zvezala prte in prtiče ter druge uporabne predmete za dom in druge prilike. Da seznanimo z našimi narodnimi vezeninami tudi širše ljudstvo in pokažemo svetu, da smo tudi na tem polju bogati, je dolžnost nas vseh, zlasti pa naših žena in deklet, da jih pridno razpošiljamo svojim znancem in prijateljem na vse kraje. Našim šolam pa bodo še posebno dobro služile pri pouku v risanju in ženskih ročnih delih.

* **Smrtna kosa.** Na Razdrtem pri Postojni je 15. t. m. umrl po dolgi in mučni bolezni občeznani narodnjak, posestnik in dolgoletni hrenoviški župan Filip Kavčič v starosti 71 let. — V najlepši mladeniški dobi 24 let je ugrabila smrt v Ljubljani g. Hinka Kocmuta. Mladeniča so včeraj ob 18. položil k večnemu počitku na pokopališču pri Sv. Križu. Pokojnikoma blag spomin, žalujočim iskreno sožalje.

* **Tekma friziranja v Karlovih Varih.** Dne 28. in 29. julija priredi Mayerjev Realistic klub damskih frizerjev v Karlovih Varih veliko mednarodno tekmo za trajno ondulacijo na Mayerjevim-Realistic aparatu spojeno z veliko razstavo najnovejših potrebščin in predmetov, ki spadajo v to stroko. Kakor čujemo , se bode omenjene tekme udeležil edini tekmec iz Slovenij g. ViliFranchetti, sin znanega našega obrtnika Engelbert Franchettija, lastnika damskega frizerskega salona v Ljubljani. Dunajska cesta 20. Mlademu tekmecu želimo najboljše uspehe na svetovni tekmi.

V vročih poletnih dneh
Ovomaltine krepi in osvežuje telo. Najprej ga raztopite, potem pa ohladite v ledu.
OVOMALTINE
ustvarja moč, pri tem pa ne teži želodca, kar je v poletni vročini izredno važno.

* **Povratek kolonije Rdečega križa.** V torek dne 30. t. m. ob 10 prispe kolonija Rdečega križa v Ljubljano pred Mestni dom. Dečki so se na Trati okrepili duševno in telesno in se bodo težko ločili od krasne Poljanske doline.

* **Vojak pri kopanju utonil.** Vojak Janez Eržen rodom iz Žabnice pri Škofji Loki je bil prideljen na službovanje oddelku vojakov geografskega instituta, ki je že dalj časa dislociran v Krškem. Preteklo soboto se je Eržen šel kopat v Savo pri Blanci. Pri skoku v vodo je z glavo tako nesrečno zadel ob skalo, da so ga smrtno ranjenega odnesli valovi. Šele v nedeljo so njegovo truplo potegnili iz vode. Pogreba na tragičen način umrlega vojaka se je udeležil general Bošković z mnogimi oficirji.

* **Nesreče na vodi.** Kakor javljajo iz Splita, sta se predvčerajšnjim pripetili na vodi dve nesreči. Majhen parobrod direkcije pomorskega prometa »Bojana« je pri Opuzenu odplovil v Neretvo na izlet. Eden izmed izletnikov, Rade Radelić, ki je slonel na železni ograji, je pri tem padel v vodo in utonil. Neki drugi parobrod je v Neretvi naletel na tovorno ladjico, s katero so brodarji vozili pesek. Ladjica se je potopila, delavci pa so le z velikim trudom rešili iz deroče Neretve.

* **Silna vročina na našem Primorju.** Po vesteh iz Sušaka je na našem Primorju zavladala silna vročina. Toplomer je predvčerajšnjim na Sušaku beležil 43 do 52 stopinj C na solncu v senci pa 33 do 36 stopinj. Ljudje se ponoči sprehajajo, ker je po stanovanjih prevelika vročina. Mnogi prenočujejo v razpetih mrežah v parku pri gimnaziji. Temperatura morja znaša 24 do 26 stopinj C. Kopalcev kar mrgoli ob morju. Parobrodi, ki vršijo promet s kopališči so polni domačih in tujih gostov.

Lumière
Mislite pravočasno na to,
da na dopustu ne boste imeli te izbire v foto predmetih kot pri nas. Vzemite ali naročite si naš cenik maj 1929, da boste lahko pismeno naročali.
Lumiere plošče, papirji in kemikalije so najboljše.
DROGERIJA GREGORIČ, LJUBLJANA
Prešernova 5.

* **Pri gašenju požara smrtno ponesrečil.** V gozdu seljaka Josipa Krivica v splitski okolici je predvčerajšnjim nastal požar, ki se je vsled suše naglo širil. Krivic je skušal pogasiti ogenj, pri tem pa je po nesrečnem naključju padel v gorečo suhljad; vnela se mu je obleka in nesrečni mož je v ognju našel grozno smrt.

* **Divjo svinjo ustrelil.** Graščinska lovca iz Jurkloštra sta na Poljančevih njivah pri Sv. Trojici ustrelila te dni 85 kg težko divjo svinjo. V tej okolici prizadevajo kmetom prašiči na njivah veliko škodo.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

* **Družba sv. Cirila in Metoda** je prejela 300 Din, katere so nakazali v skromen spomin na blagopokojnega g. Janka Knapiča šol. uprav. v p. na Vidmu ob Savi njegovi otroci. Vnetemu prijatelji C. M. družbe slava, darovalcem iskrena hvala! 999

* **Poslovanje bančnih zavodov v avgustu** Bančni zavodi bodo v avgustu poslovali z enotno frekvenco t. j. od 8. zjutraj do 2. popoldne. Potemtakem odpade v avgustu popoldansko poslovanje, zato prosimo p. n. stranke, da svoje bančne posle osobito blagajniške posle opravijo v avgustu v zgoraj označenem času. Društvo bančnih zavodov.« 996

Iz Ljubljane

u— **Opozorilo tujim državljanom.** Po naredbi ministrstva za notranje zadeve, odelenje za državno zaščito z dne 9. marca 1923 št. 2429, morajo vsi tuji državljani, ki prebivajo stalno v policijskem okolišu (v mestu Ljubljana, v občinah: Vič, Zg. Šiška in Moste) ter oni inozemci, ki nameravajo po preteku veljavnosti vizuma v potnem listu, ostati delj kakor 2 meseca v policijskem okolišu, vložiti prošnje za bivanje. Analogno morajo tudi postopati oni tuji **državljani, katerim je dovoljenje za bivanje** že poteklo ali pa jim bo šele poteklo. Vsi prizadeti se **pozivajo,** da se v teku 8 dni zglase osebno na policijski direkciji Bleiweisova c. 22. soba št. 1. pritl., **kjer dobe** tozadevne tiskovine. **Proti onim, ki bi se ne odzvali se bo postopalo po min. naredbi z dne 30. sept. 1857 drž. zak. št. 196 in bodo** kaznovani z globo 1000 Din odnosno 14 dnevnim zaporom in ev. z izgonom.

u— **Reporter kot svetovni potnik.** V Ljubljano je prispel 27 letni holandski reporter J. A. Bommel, ki potuje že od 1. februarja 1927 po svetu. Prepotovati hoče v naučne svrhe tri kontinente: Evropo, Afriko in Azijo. Doslej je že prepotoval Belgijo, Nemčijo, Švico, Francijo, Anglijo, Španijo, Italijo, Grško in našo državo, v Afriki pa Maroko in Alžir. Na potovanju se poslužuje raznih prometnih sredstev. Potoval je že peš, s kolesom, motorjem avtomobilom, na kameli in sedaj na konju, odkar si ga je kupil v Stari Pazovi. Med potovanjem piše listom, s katerimi je v zvezah. ter prodaja kakor vsi globetroterji razglednice s svojo sliko. Svetovni potnik je v holandski narodni noši. V Ljubljani ostane par dni in krene na jug, da si ogleda še Benečijo, ki mu je ostala od potovanja po Italiji.

u— *Pri kopanju na »špici«* se je izgubila ročna torbica z legitimacijo. Pošten najditelj se prosi, da vrne vsaj legitimacijo pod označenim naslovom na pošti Ljubljana 1.

u— **Nepoznan goljuf.** Na Glincah in na Viču se je pojavil te dni neznan okrog 25 letni moški, vitke postave, oblečen v modro obleko s svilenim robčkom v zgornjem žepu suknjiča. Slepar, ki se je predstavljal včasih za sina znanega gostilničarja iz mesta, drugič zopet kot trgovski potnik, je ogoljufal na Viču in Glincah več gostilničarjev. Imel je tudi srečo, da so mu možje nasedli, nakar je izginil in ga policija že nekaj dni brezuspešno zasleduje.

u— **»V svet« je odšel.** Pekovski vajenec Avgust Perme, uslužben pri mojstru Pretnarju na Celovški cesti, stanujoč pri svoji materi Pavli na Starem trgu 34. se je naveličal peči žemljice in rogljičke. Objelo ga je hrepenenje po širnem svetu in jo je, ne da bi vzel od koga domačih slovo, že pred dnevi neznano kam popihal. Ker fanta ni nazaj, se je zglasila na policiji njegova mati in prijavila sinov pobeg. Mladi, komaj 17 letni ubežnik je za svojo starost dobro razvit in precej visoke postave.

u— **Izgon ciganov glumačev.** Pred kratkim tednom se je pojavila v Ljubljani večja družba ciganov glumačev, ki so se potikali najraje po periferiji in se zatekali v razne gostilne, kjer so prirejali prav svojevrstne »predstave«. Uganjali so razne burke, škripali na nekaj instrumentov, zraven pa prosjačili in nadlegovali goste ter obiskovali stranke tudi po hišah. Seveda pred njimi ni bila varna tudi tuja lastnina. Policija je cigansko družbo nekaj časa mirno motrila. Na ponovne pritožbe prebivalstva pa so se na policiji odločili, da cigane izženejo čez mestno mejo. Povabili so cigansko družbo na eno izmed stražnic in jo nato odpeljali na Dolenjsko cesto, odkoder so cigančki ubrali pot proti Dolenjski in dalje proti Hrvatski.

u— **Okraden vajenček.** Čevljarski vajenec Adolf Vajda, uslužben pri nekem mojstru v Gosposki ulici, je včeraj zjutraj pred prihodom pomočnikov pometal delavnico. Ker se je kadilo, ni imel odprtih samo vrat, marveč tudi okno. Med delom se je prikradel skozi odprto okno v delavnico Adolfov znanec iz ene sosednjih ulic. Pomolil je kodrasto glavo skozi okno, spregovoril nekaj besed v pozdrav, čim pa je Adolf stopil v sosednji prostor, je navihanec že skočil v delavnico, kjer je opazil na čevljarski mizi listnico z denarjem. V nekaj trenutkih je bila listnica s 70 Din gotovine v njegovih rokah in je že tudi smuknil po isti poti zopet na cesto ter izginil. Oškodovanec je opazil tatvino šele pozneje in prijavil zadevo prvemu stražniku. Tatič pa, ki se je stražnika ustrašil, jo je popihal in ga še niso izsledili.

u— **Ljubljanskega Sokola** redna telovadba moškega naraščaja se vrši na letnem telovadišču v ponedeljek in četrtek od pol 7. do pol 8., ženskega naraščaja pa v torek in soboto od 6. do 7. zvečer. — Prednjački zbor. 1000

u— **Krojači** ako želite dober modern kroj (krojne akademije A. Darroux, Painz) obiščite večerni prikrojevalni tečaj, ki prične 1. avgusta t. l. Vpisovanje vsak dan od 6 do 7. zvečer. Sušnik, Šelenburgova ulica 1. 1001

Iz Maribora

a— **Sprejem brnskih delegatov JČ lig.** Včeraj popoldne so se pripeljali z brzovlakom z Dunaja delegati JČ lige iz Brna na poti na kongres v Sarajevu. Na kolodvoru jih je pričakovalo lepo število odbornikov JČ lige in češki klub, ki so goste povabili v kolodvorsko restavracijo na zakusko ter jim tam poklonili za pot tudi vsakemu zbirko svežega štajerskega sadja, zlasti marelic. Med gosti iz Brna je bil tudi delegat iz mesta Košice v Podkarpatski Rusiji, mlad poručnik češkoslovaške vojske, ki je moral na pot že včeraj dopoldne. Niso pa prišli poprej najavljeni delegati iz Bratislave in Olomuca, ki se torej pripeljejo tudi danes popoldne z glavno delegacijo iz Prage, v kateri bo nekaj nad 50 oseb, med temi tudi precej dam. JČ liga bo tudi danes vse goste pozdravila v kolodvorski restavraciji ter se bodo nato mariborski delegati z istim vlakom odpeljali naprej z delegacijo v Sarajevo. V Zagrebu imajo potem delegati skupno večerjo in nadaljujejo vožnjo proti Bosanskemu Brodu ob 23.25. Urgenca mariborske lige je imela vsaj delen uspeh. Železniška uprava je poslala včeraj v Maribor za češkoslovaške delegate 3 posebne vagone II. razreda. Ministrstvo prometa pa je brzojavilo, da plačajo delegati le polovico cene III. razreda, a se vozijo v II. razredu. Ker pa je bila vozna olašava dovoljena po običajni šabloni, tako da so morali kupiti potniki na odhodni postaji celo karto, ki velja tudi za povratek, a se seveda noben čsl. delegat ne misli vračati nazaj preko Sarajeva, ampak hočejo vsi na morje, je mariborska liga ponovno telegrafirala v Beograd, da spremeni to zapreko. Delegati iz Brna pa so morali včeraj žal plačati cele vozne listke do Sarajeva.

a— **Poroka.** Gimnazijski profesor v Sremskih Karlovcih Milan Grošelj se je poročil z gdč. Nado Fabjanovo, učiteljico na zavodu »Vesna« v Mariboru.

a— **Gradbeno gibanje v Mariboru.** Mariborski mestni svet je izdal v torek zvečer na svoji seji sledeča nova gradbena ozlroma uporabna dovoljenja: Lekarnar Peter Albanese — preureditev hiše v Frankopanovi ulici 18; Marko Lah, gradnja pritlične stanovanjske hiše in gospodarskega poslopja v Melju; Vinko Lasič — zgradba gospodarskega poslopja in lesene odprte lope na Tržaški cesti 98; Marija Košar, zgradba podstrešnih stanovanjskih sob v Kettejevi ulici; Ivan Völker, preureditev hiše v Krsnikovi ulici; Marija Lužar, zgradba pritlične stanovanjske hiše v Medvedovi ulici; Albin Šonc, zgradba pritlične stanovanjske hiše v še neimenovani ulici; Andrej Žele, zgradba enonadstropne stanovanjske hiše na podaljšani Koroščevi cesti; Franjo Verzelj, zgradba lesene lope na Slomškovem trgu 13; Franjo Vidic, zgradba pritlične stanovanjske hiše na Joštovem posestvu; Novak Rudolf, zgradba dvoriščnih stanovanj in delavske pisarne v Gregorčičevi ulici; Maks Kramer, zgradba pritlične stanovanjske hiše v dr. Rosinovi ulici 21; Josip Stuhec, zgradba enonadstropne stanovanjske vile v Vrtni ulici.

a— **Koncert v mestnem parku** bo v nedeljo dopoldne. Svirala bo godba »Drava«.

a— **Liter kisle vode — 8 Din.** Potniki, ki se vozijo mimo Grobelnega, kjer prestopajo za Rogaško Slatino, se pritožujejo, da prodajajo pri vlaku rogaško kislo vodo kozarec en četrt litra po 2 Din, kar je pač slaba propaganda za Rogaško Slatino, pač pa lep zaslužek za dotičnega, ki dobi pri steklenici 300 % dobička. Liter mineralke — 8 Din v neposredni bližini Rogaške Slatine spada pač v kroniko slabih strani našega tujskega prometa in pred oblast!

a— **Novosti »Ljudske knjižnice«** Zadnji čas so bile nakupljene sledeče slovenske novosti: Behounek: Brodolomci na ledeni plošči I.—II. del; Tavčar: Zbrani spisi III. Šuklje: Iz mojih spominov I. II. del; Doyle Izgubljeni svet; Pregelj: Zbrani spisi III. zvezek; May: Križem po Jutrovem; Shakespeare: Ukročena trmoglavka; Vašte: Umirajoče duše; Sienkiewicz: Na polju slave; Glaser J.: Čas kovač; Achleitner: Krvavi jezdeci; Bevk: Tuje dete: Bevk Sestra; Čapek: Turbina I.—IV. del: Nansen: V noči in ledu: Križanovska: Pajčevina; Bevk: Tatič; Finžgar: Prerokovana; Albrecht: Andrej Termone; Podržaj: Martin Brbek; Peterlin: Pot za goro.

Kino Ljubljanski dvor!
Telefon 2730
Danes prvič!
Mornarska svatba
6 dejanj ljubezni in pustolovščin!
Ob 4., četrt na 7., pol 8. in 9. uri.

a— **Svarilo staršem.** Opazuje se, da se obešajo otroci med vožnjo na priklopne vozove mestnih traktorjev in s posebnim veseljem tudi na avtoškropilnike. Starši in vzgojitelji, ki so odgovorni za svoje otroke se opozarjajo, da jih poučijo o nevarnosti v kateri se nahajajo, če se obešajo med vožnjo na motorna vozila. Ako to svarilo ne bo imelo zaželjenega uspeha, bo mestni magistrat mariborski zaprosil pri policijskem komisarijatu za potrebno ukrenitev, da se ugotove imena otrok, ki se obešajo na mestna motorna vozila in se bo proti stašem ali vzgojiteljem uvedlo kazensko postopanje zaradi nezadostnega nadzorstva otrok.

a— **Pekovska afera na vidiku.** Policija je na prijavo neke stranke zaplenila hlebec kruha neke znane mariborske pekarne. Hlebec, ki je imel za priboljšek več ščurkov, je bil včeraj s kazensko ovadbo izročen sodišču.

a— **Komunistični proces pred okrožnim sodiščem.** V sredo pozno zvečer je bil završen ves dan trajajoči komunistični proces pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Obtoženi so bili železniški uradnik Albin Breznik, njegova soproga Marija, kovač v železniški delavnici Ivan Spolenak in ključavničarski vajenec pri »Kovini« Aleksander Kropič in sicer zaradi razširjenja komunističnih letakov meseca oktobra 1928. Razprava je bila deloma tudi tajna. Obtoženci so zanikali krivdo, obtežilna pa je bila izpoved obtoženca Kropiča, ki je priznal, da je dobil komunistični propagandni materijal v Breznikovem stanovanju v Linhartovi ulici št. 16. Albin Breznik in Spolenak sta bila obsojena na 8 mesecev ječe, Marija Breznik na 3 mesece, Aleksander Kropič pa je bil oproščen.

a— **Nezgoda gluhonemega dečka.** Včeraj popoldne je padel pri stavbi na Meljski cesti 10 letni gluhonemi deček Koren raz odra. Ker je dobil več opasnih poškodb, ga je rešilna postaja odpremila v bolnico.

a— **Žrtev pasjih dni** je postal trgovski pomočnik Rudolf Škrobar, ki je od utrujenosti in vročine zadremal na neki klopi v mestnem parku. Razmeroma kratek počitek ga je stal srebrno uro z verižico, katero mu je neki uzmovič nemoteno odpel in odnesel.

a— **Najdena krava.** Na živinskem sejmišču v Mariboru se je zatekla temnorjava krava, ki se je najbrž ob priliki zadnjega sejma odločila od kakega večjega transporta. Oddana je bila v začasno varstvo hišniku mestne klavnice, kjer je lastniku na razpolago.

Iz Celja

e— **Prevoz pošte na progi Vojnik-Vitanje.** Oblastna poštno-telegrafska uprava v Ljubljani razpisuje oddajo prevoza pošte na progi Vojnik-Vitanje za dobo 1 ali 3 let. Pogajanja se bodo vršila 12. avgusta ob 11. dopoldne pri županstvu občine Vojnik. Izklicna cena za leto dni je 21.800 Din

e— **Povečanje Tomšičeve žage v Lipi.** Pri celjskem sreskem poglavarstvu je zaprosila lesna industrija in stolarna Viktor Tomšič ml. s Teharja pri Celju za obrtno oblastveno in uporabno dovoljenje za dela v svrho preureditve in razširitve žage v Lipi pri Teharju. Komisijonelna obravnava in poizvedba bosta v soboto 27. t. m. ob 15. pri žagi v Lipi.

e— **Regulacijska dela in pohujševanje mladine.** Iz krogov staršev in drugih resnih posameznikov, ki jim je bodočnost in dobra vzgoja naše mladine res pri srcu, smo prejeli v zadnjih dneh več pritožb, naj bi merodajni faktorji posvečali nekoliko več pažnje in nadzorstva kopalcem na peščenem polotoku pri prvem železniškem mostu na Bregu. Tu se namreč kopljejo med šolsko mladino po končanem dnevnem delu tudi delavci, ki so zaposleni pri regulacijskih delih na Savinji in Voglajni, in sicer kar enostavno v Adamovi obleki. Da ti prizori niso ravno najprimernejši za nežno mladino, je jasno. Upamo, da se bodo podvzele potrebne mere in da bodo podobni prizori iz centralne Afrike na savinjskem produ enkrat za vselej prenehali.

e— **Izgubljena delavska knjižica.** Preteklo nedeljo popoldne je izgubil 16 letni tovarniški delavec Vinko Kranjc, stanujoč v Čretu pri Celju, pristojen pa v Pekel pri Poljčanah med potjo iz Čreta do Dolgega polja svojo delavsko knjižico. Pošten najditelj na jo odda na celjski policiji.

e— **Poskušen samomor.** Predvčerajšnjim opoldne okrog 13.30 je našel službujoči policijski nadzornik v mestnem parku v travi ležečega 21 letnega tovarniškega delavca Franca Stramšeka, ki je brez stalnega bivališča pristojen je pa v Sp. Hudinjo pri Celju. Mladenič je imel levo roko vso krvavo in v zapestju obvezano z zasilno obvezo. Obenem je bila tudi vsa obleka oškropljena s svežo krvjo. Nadzornik je mladeniča takoj odvedel na policijsko stražnico, kjer so ga zaslišali. V kratkih besedah je mladi delavec izpovedal, da ima sicer bogat dom, da pa ga njegova mačeha ne mara in da je hotel zaradi nesrečnih družinskih razmer na rodnem domu izvršiti v torek zvečer samomor. Z žepnim nožem si je prerezal levico v zapestju, pozneje pa si je premislil in si je rano, ki ni bila ravno pregloboka, zasilno obvezal in tako ustavil kri. K ranjencu je bil poklican mestni fizik dr. Dereani, ki je odredil, da so mladega obupanca oddali na zdravljenje v celjsko javno bolnico.

Iz Kranja

r— *Zanimanje za Stol.* Letošnja sezona v Stolovem sektorju se razveseljivo razvija in bo po številkah posetnikov rekordna. V dveh mesecih je bilo na vrhnji Prešernovi koči vpisanih že nad 900 turistov, kar daleč presega številke lanskega leta v istem razdobju. Največ je turistov iz Avstrije, ki pridejo iz Klagenfurterhütte, v lepem številu obiskujejo Stol letoviščarji z Bleda. Mnogo doprines[illegible] uspehu tudi solidna postrežba oskrbnil[illegible] Prešernove koče g. Arha, da se zlasti i[illegible]zemski gostje čudijo, da je to mogoče, zlasti letoviščarji z Bleda, da so cene v gornji koči (2193 m) nižje nego na Bledu.

Iz Škofje Loke

šl— *Kopališče olepševalnega društva* je bilo v nedeljo izvrstno obiskano. Poljanščica, ki je bila sicer od zadnjega dežja nekoliko kalna, je imela 24 stopinj. Kopalk in kopalcev je bilo poleg domačinov in tukajšnjih letoviščarjev prav lepo število iz Ljubljane, ki vsi oduševljeno hvalijo pripravnost našega kopališča. Pod znamenitim tušem iz županovega jezu močno padajočega slapa, ki je po dr. Rentovi inicijativi postal zelo priljubljen »Punktroller«, je vedno živahno.

Iz Kamnika

ka— *Odličen gost.* V torek je posetil v spremstvu znanega slavista na londonski univerzi univ. prof. g. Janka Lavrina Kamnik in Veliko planino g. Richard M. Cook iz Hastipsa Mich. v USA. G. Cook je odličen ameriški publicist in bo posetil razne naše kraje. O svojih vtisih bo s posebno revijo zainteresiral ameriške kroge o krasoti naših gora. Posebno mu je ugajala Velika planina, ki jo je nazval »Slovenski Davos«. Tekom tedna si bo g. Cook ogledal še Kranjsko goro, Bohinj, Bled itd.

ka— *Nova avtobusna proga.* Kakor doznavamo, se snuje družba, ki bo ustanovila prepotrebno avtobusno progo Motnik-Kamnik-Ljubljana. Avtobus bo vozil dvakrat dnevno na progi in bo vsekakor pripraven tudi za Kamničane, ki so sedaj navezani samo na vlak. Družbo bodo ustanovili okoliški finančni krogi.

ka— *Občni zbor Okrajne blagajne* bo v torek, dne 30. t. m. ob pol 10. dopoldne v Kamniškem domu. Na dnevnem redu bo najvažnejša razprava o proračunu.

ka— *Zapora ceste.* Cestni odbor v Kamniku razglaša, da bo deželna cesta II. vrste Kamnik - Gornji grad zaprta za promet s tovornimi vozovi in avtomobili v petek, 26. in v soboto 27. t. m. Cesta bo zaprta od spodnje tovarne v Črni do Jurčka v Črni, ker se popravlja most.

ka— *Kopališče.* Poročali smo že o praksi v kopališču usmiljenih bratov v Kamniku, ki ne dovoljujejo skupnega kopanja. S strani županstva in sreskega poglavarstva bodo še tekom tega tedna ukrenjeni koraki, da se tozadevna odredba ukine in skupno kopanje dovoli. Mestna občina je v poslednjih dneh započela energično akcijo za postavitev kopališča ob Nevljici, vendar pa je naletela s strani sanitetnega referenta na velik odpor, češ, da Nevljica ni dovolj higijenična. Zgradba kopališča ob Bistrici ni priporočljiva, ker je voda znatno premrzla in upamo, da se bo našel izhod in kopališče ob Nevljici vendar zgradilo.

ka— *Javna licitacija orožja.* Sresko poglavarstvo bo v ponedeljek, 29. t. m. od 9. zjutraj dalje razprodajalo razno orožje kot lovske puške, samokrese itd. v prostorih sreskega poglavarstva. Do licitacije imajo pravico le osebe, ki posedujejo že orožne liste. Za licitacijo sta potrebna najmanj dva dražitelja, sicer se dražba ne bo vršila.

Iz Hrastnika

h— *K požaru v Čečah.* Pomotoma je v včerajšnjem poročilu izostalo sledeče: Kot drugi je prišel k požaru oddelek rudniških gasilcev iz Hrastnika pod vodstvom gospoda inž. Freyerja z ročno brizgalno in stopil takoj v akcijo. — Naknadno pa smo zvedeli še tole: Ko je bil ogenj na pogorišču že popolnoma ugašen, so opazili gasilci, da precej tli v bližini kozolca stara votla jablana. Tudi to so hiteli gasilci še pogasiti in so spustili curek motorne brizgalne v votlino drevesa. Kar zaropoče nekaj v duplini in pade po »žlaboru« na tla. Bilo je to zavito v cunje, ki se je pri padcu razvezalo. In v razvitem svežnju se je nahajalo 5 dinamitnih patron in 1 kapica. Gasilci so to zelo nevarno najdbo takoj izročili navzočim orožnikom, ki so začeli zasliševati in razjasnjevati zadevo. Sosedje so trdili, da so takoj po izbruhu ognja slišali poke v kozolcu. Morda je pa kdo le podtaknil ogenj s kakimi patronami? Sreča v nesreči je bila, da se je še pravočasno in sicer po naključju izvohal zagonetni sveženj v stari jablani. Kajti, če bi se patrone vnele, bi sigurno zahtevale več človeških žrtev. Upamo, da se bo stvar pojasnila.

Iz Zagorja

z— *Pomočniške preizkušnje.* V nedeljo so se v zagorski šoli vršile pomočniške preizkušnje obrnih zadrug litijskega okraja, katerih sedež je v Zagorju. Priglašenih je bilo 13 vajencev in sicer iz krojaške, čevljarske in kovinske stroke. Preizkuševalna komisija pod predsedstvom šolskega upravitelja g. Levstika je bila zastopana: za krojaštvo g. Drolc, čevljarstvo g. Narod, kovinarstvo g. Turk. Poleg komisije so bili navzoči tudi predsedniki posameznih obrtnih zadrug. Preizkušnje je prestalo s prav dobrim uspehom 12 vajencev, eden pa ni bil navzoč.

Iz Trbovelj

t— *Pomanjkanje vode.* Zaradi strašne vročine in hude suše je začelo v naših vodovodih primanjkovati vode. En vzrok, da primanjkuje vode je tudi ta, ker se je lansko leto razširila napeljava na kolonijo pri Tereziji in ker je bil vodovod prvotno zgrajen za manjše število prebivalstva, kot ga šteje naš trg. Pretečene dni se je vršila kolavdacija vodovodnih naprav, pa se je pri tej priliki tudi ugotovilo, da nekatere stranke naravnost brezvestno trošijo vodo in niti od daleč ne mislijo na to, da ostane lahko kar naenkrat cela dolina brez vode. Z vodo iz vodovoda nekatere stranke pero, zalivajo vrtove, polivajo cesto pred hišami, puščajo pipe odprte itd. V tem pogledu bo morala vodovodna uprava proti takim strankam že nekoliko strožje postopati vsaj v časih take suše. Vodovodna uprava se je zaenkrat odločila, da bo zapirala glavni vodovod od 7. zvečer do 6. zjutraj. S tem bo le malo pomagano. Apeliramo na prebivalstvo, naj ravna s pitno vodo varčneje, ker bomo sicer res naenkrat vsi skupaj brez nje.

t— *Umrli so:* Burkelc Stanislav, sin vdove, 6 let; Brečko Stanislava, hči rudarja, 3 mesece; Papež Franc, hlapec, 72 let; Kadunc Majda, hči paznika, 1 leto; Kramer Miha, učitelj, 22 let; Kraner Jože, paznik v p., 79 let.

t— *Pojasnilo.* G. Josip Razboršek, trgovec v Trbovljah nam pojasnjuje, da ni bil nikdar v poslovnih zvezah z umorjenim Gabronom in da ga niti osebno ne pozna. V zadnjem članku o umoru v Zagorju je torej pomota. Gabron je imel nekdaj z nekim drugim trgovcem in ne z g. Razborškom skupno trgovino.

Iz Kostanjevice

ko— *Društva za tujski promet* ustanovno zborovanje bo v soboto 27. t. m. ob 20. v gostilni Sever. Pride tudi odposlanec Zveze za tujski promet iz Ljubljane. Želeti je, da primejo pri tem obče koristnem društvu za delo tudi oni domačini, ki so pri drugih organizacijah vedno ob strani.

ko— *Vinogradi* kažejo kvalitativno izborno. Grozdja zaradi malega zaroda sicer ni veliko, toda, kar ga je, je zdravo in čisto. Izmed bolezni in škodljivcev ni opaziti ničesar. Sporadično pa nastopa — toliko, da se pozna — črnivec (črni palež) ali antraknoza, a je upati, da se ne bo znatno razširil. V spodnjem delu okraja tožijo vinogradniki o nenadnem nastopu peronospore na grozdju, katera bolezen pa se gotovo zamenja s črnivcem. Vinske zaloge še niso pošle in se že pojavljajo po celem okraju vinotoči, ki so vselej vidno znamenje vinske krize. Ker je vino ponekod glavni in večji del tudi edini vir dohodkov našega kmeta, pomeni nazadovanje vinske kupčije začetek še večjega siromaštva po deželi, kar posebno občuti trgovina in obrt, vinogradnik pa seveda v prvi vrsti.

Iz Murske Sobote

mr— *Sokolska tombola.* Ena največjih prireditev v našem kraju je vsakoletna tombola Sokola. Za letos je določen 8. september. Dobitkov je mnogo v vrednosti nad 25.000 Din. Prvi dobitek je znesek 2000 Din; drugi žensko kolo; tretji moško kolo; četrti vreča moke; peti klaftro drv; šesti plug itd. Naprošajo se ostala društva, da na ta dan ne nastavijo svojih prireditev.

Sport

Sportni drobiž

BSK se je proti sklepu upravnega odbora JNSa, s katerim so bile anulirane njegove prvenstvene tekme, pritožil na glavno skupščino JNSa. BSK stoji na stališču, da bi bil moral v zmislu pravil sklepati o vprašanju anulacije tekem poslovni, a ne upravni odbor. V tem primeru bi bila SKBu dana možnost, da se pritoži na upravni odbor. Ker se pa to ni zgodilo, temveč je to zadevo, čeprav nekompetenten, rešil upravni odbor, je BSK v sredo vložil potom BLPa svoj protest na glavno skupščino.

Prihodnjo nedeljo se bosta vršili dve izredno važni prvenstveni tekmi, ki postavljata zagrebški nogomet na težko preizkušnjo. Hašk nastopi v Zagrebu proti BSK, Gradjanski pa v Splitu proti Hajduku. Hajduk je prvič nastopil proti Gradjanskemu pred 16 leti ter podlegel z 2 : 3. Prva tekma med obema kluboma po vojni je končala z 2 : 0 v korist Gradjanskega. Leta 1921. se je Hajduk v Splitu revanžiral z zmago 2 : 1, leta 1923 igra Hajduk v Zagrbu neodločeno 1 : 1, leta 1924. so bile v Splitu tri tekme z rezultati 3 : 3, 1 : 1 in 5 : 0 za Hajduk, leta 1925. sledita dve tekmi v Zagrebu z rezultatoma 3 : 2 in 4 : 2 za Gradjanskega. V borbi za državno prvenstvo je Hajduk izgubil obe tekmi z 2 : 4 in 0 : 4.

Madžarski klub Ferencvaros je v Montevideo izvojeval lep uspeh. Premagal je dvakratnega olimpijskega zmagovalca Uruguay s 3 : 2. Po preteku regularnega časa je bil rezultat 3 : 0. Toda sodnik je pod pritiskom publike podaljšal igro za 6 minut. V tem času je Uruguay v 91. min. zabil iregularen gol, ki ga je sodnik priznal. V 95. minuti diktira sodnik neupravičeno enajstmetrovko, ki prinese Uruguaycem drugi uspeh.

Plavalno prvenstvo Slovenije

Malo možnosti imajo slovenski plavači, da se merijo glede svojih moči v plavanju z domačimi ali tujimi tekmovalci. Zato nam je tudi razumljivo, zakaj nosijo skoraj vse rekorde naši bratje Dalmatinci. Tudi med Slovenci se je našlo par rekorderk in rekorderjev, vendar je njih število tako skromno, da skoraj utonejo med ostalimi. In ni čudno! Komaj dva meseca imajo časa za pripravo. Nov čas je nastopil sedaj, ko se je otvorilo kopališče »Ilirija«. Zgodnji pomladanski in pozni jesenski treningi bodo omogočali napredek našim plavačem.

Vsa elita letošnjih tekmovalcev se zbere v soboto in nedeljo, dne 27. in 28. t. m. na tekmovanju za prvenstvo Slovenije, ki se vrši v basenu »Ilirije«. Pričakuje se res prvovrsten sportni užitek, zakaj na startu bomo videli same slovenske šampijone kot: Treova, Wohlfartova, Severjeva, Jenkova, Erbežnikova, Berneticheva in še vse polno nadebudnih dam ter gospode: ing. Medved, J. Medved, Jenko, Sever, Kordelič, Juntes, Erbežnik, Turnšek, brata Bleiweis, Gabršček, Kern in še vse polno seniorjev in juniorjev.

Želeti bi bilo, da se tudi naša publika zaveda športnega pomena in da velikoštevilno poseti prireditev, da s tem še poveča veselje do dela našim sportašem.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes v petek trening juniorjev ob 18.30 s SK Jadran; vsi igralci morajo biti ob 18. na igrišču. Načelnik

SK Jadran. Danes ob 18.30 trening na igrišču ASK Primorje. Pozivam naslednje igrače: Logar I., II., Pelc, Drago, Kokalj, Goli, Šaus, Spreitzer, Golja, Kocjan, Antosievič, Kern, Dernovšek Milan, Sušnik, Gaberšek, Čemažar, da so ob 18. točno z vso opremo na navedenem igrišču. — Načelnik.

SK Ilirja (plavalna sekcija). Nocoj ob 19.30 sestanek vseh tekmovalcev in tekmovalk v kopališču. Ker se bodo dala zadnja navodila za tekme, je sestanek strogo obvezen. — Načelnik.

Ljubljanski Plivački Podsavez. (Službeno). Verificirajo se s pravico takojšnjega nastopa: za SK Ilirijo: Dečman Mihaela, Martinc Franc; za ASK Primorje: Tičar Marjan, Maier Dionizij, Druškovič Franjo; za Ljubljanski sportni klub: Dr. Lukan Mitja. — Sklene se, da ima sodniški zbor sestanek v soboto, dne 27. t. m. dopoldne ob 7.30 uri na kopališču SK Ilirija, popoldne istega dne ob 14.30 uri; v nedeljo, 28. t. m. dopoldne ob 8.30 uri, popoldne ob 14.30 uri. Isti čas velja tudi za reditelje, ki se morajo vsakokrat javiti vrh. reditelju g. Miru Vončini. Dostop na tekmovalni prostor imajo gg. sodniki in rediteljski zbor samo v kopalnih oblekah. V nedeljo, 28. t. m. takoj po zaključenem tekmovanju ima sodniški zbor sejo na kopališču. Opozarja se vodstvo tekmujočih klubov, naj bodo njih tekmovalci v soboto dopoldne pred kopališčem ob 7.30 uri, kjer se jim izročijo izkaznice za prost vstop in za slačilnice. Po en delegat vsakega kluba prevzame ključe kabin, ki jih ima vrniti vodstvu kopališča v nedeljo po tekmovanju. — Predsednik.

Plavalno prvenstvo Slovenije. Opozarjajo se prijatelji plavalnega sporta in cenj. občinstvo, da je dostop na tekmovalni prostor na sportnem kopališču SK Ilirija oba dni tekmovanja, 27. in 28. t. m. celodnevno samo v kopalnih oblekah. Ob bazenu bodo sedeži, ki se dobe pri blagajni kopališča proti naplačilu posebne takse Din 5.—.

Sladko skrivnost

je razodela gospa Mica svojemu srečnemu soprogu. Lahko bo od sedaj uživala prepotreben mir, ker ji trudapolno in neprijetno delo pranja odvzema

Schichtov RADION

Gospodarstvo

= **Sušak in Reka.** V sušaški luki se promet zadnja leta naglo razvija. Največji del našega izvoza lesa gre preko Sušaka, kajti ta luka je za izvoz lesa najbolj primerna. Pretekli teden so bile luške naprave na Sušaku tako obremenjene, da so morali parniki čakati po več dni pred luko, da so dobili v luki sami prostor za izkrcanje, odnosno vkrcanje. Uvaža se zlasti mnogo pirita in fosfata. Naš promet preko Reke pa vedno bolj nazaduje. Danes izvažamo preko Reke v večji meri samo še les v Španijo; čim pa bomo sklenili s Španijo trgovinsko pogodbo, se bo tudi ves ta les izvozil preko Sušaka. Ker je v kratkem pričakovati, da bo pogodba s Španijo sklenjena, so gospodarski krogi že danes v skrbeh, kako bo Sušak potem zmogel ves ta promet. Vedno nujnejša postaja potreba, da se izgradi luka Martinščica kot specijalna luka za izvoz lesa. Po vesteh iz Italije je pričakovati, da se bo Reka v doglednem času proglasila za svobodno luko. Vendar ta ukrep Reki ne bo mogel mnogo koristiti. S svobodno reško luko ne bi bilo tamošnji veletrgovini prav nič pomagano, kajti veletrgovina ima že danes na Reki svobodno cono, ki je preskrbljena z najmodernejšimi napravami in jo deloma izkoriščajo Jugoslavija in Madžarska. Če se ta svobodna cona razširi na vso Reko, ne bo to imelo mnogo vpliva na trgovino, kajti že sedanja svobodna cona (punto franco) je za promet Reke itak prevelika. Ugodnosti lahko pričakuje le lokalna trgovina in pa tihotapstvo. Za industrijo pa bi se poslovanje pri izvozu le še kompliciralo. Življenje na Reki bi se sicer pocenilo, vendar to Reki sami ne bi mnogo koristilo, če se ne bo istočasno dvignil promet. Sušak pa ima veliko bodočnost, ker bo ustanovitev svobodnih carinskih skladišč v zvezi s pritegnitvijo prometa s Španijo povzročila velik razmah poslov.

= **Uvedba Božičeve zavore na češkoslovaških železnicah.** Iz Prage poročajo, da je zagrebškemu inženjerju Božiču uspelo skleniti s Škodovimi tvornicami sporazum glede produkcije železniških zavor po njegovem patentu. Po tem aranžmanu bodo Škodove tvornice zgradile 35.000 komadov Božičevih zavor v vrednosti 100 milijonov Din, ki se bodo uporabljale na čekoslovaških železnicah. Prvi poizkusi s temi zavorami so se, kakor znano, vršili lani na progi Zagreb-Sušak in so pokazali prav zadovoljive rezultate.

= **Predvojna bosanska posojila.** Iz Berlina poročajo, da bo v zvezi z ureditvijo predvojnih srbskih posojil urejeno tudi vprašanje bosanskih železniških in investicijskih posojil. V tamošnjih finančnih krogih se zatrjuje, da je bilo svoječasno sklenjeno, da se imajo pogajanja glede bosanskih posojil zaključiti, čim bodo izravnane diference med našo vlado in francoskimi porterji. Po informacijah berlinskih finančnih krogov bo med našo državo in francoskimi obligacijonarji prišlo do sporazuma na podlagi 70 % valorizacije. Enako naj se valorizirajo tudi bosanska posojila. Čim bomo uredili vprašanja teh posojil, bo dana tudi možnost za najetje potrebnega stabilizacijskega posojila. Zato se povdarja, da je vprašanje predvojnih posojil osnovno vprašanje naše finančne in valutne politike.

= **Letina v Banatu.** Iz Banata poročajo o rezultatih letošnje letine, ki je v glavnem izpadla zelo zadovoljivo. Pridelek pšenice znaša 11 do 15 stotov na oralo napram 14 do 16 stotom lani, ko je bila letina rekordna. Ječmena so pridelali 14—18 stotov, le pridelek ovsa bo slabši (ceni se na 7—8 stotov). Stanje koruze je nadvse zadovoljivo. Če bo še kaj dežja, tedaj lahko računamo, da bo pridelek koruze izredno velik. Ugodna letina koruze pa je za gospodarstvo naše države največje važnosti, saj bomo pri dobri letini lahko izvozili samo koruze za 1.5 do 2 milijardi Din.

= **Priručnik banaka.** V založbi Milana Draganiča & Petra Veniera v Subotici je izšel »Priručnik banaka SHS«, ki vsebuje na 500 straneh podatke o vseh denarnih zavodih v naši državi. Gradivo je razdeljeno po pokrajinah, podatki posameznih zavodov pa so urejeni po krajih- kjer imajo zavodi svoj sedež, odnosno podružnice. Za Ljubljano navaja »Priručnik« podatke o 29 denarnih zavodih, med katerimi so upoštevane tudi večje posojilnice.

= **Monopolski dohodki.** Včeraj smo poročali o gibanju državnih dohodkov od neposrednih davkov, ki so v prvem polletju napram lani nazadovali. Po izkazu, ki je bil pravkar objavljen v »Službenih Novinah«, pa je razvidno, da monopolski dohodki napram lani niso padli, temveč so se celo nekoliko dvignili. V prvih petih mesecih t. l. so namreč znašali skupni monopolski dohodki 377.2 milijona Din napram 370.2 milijona Din v istem razdobju preteklega leta.

= **Pojasnilo k amnestiji in aboliciji dejanj, kaznivih po zakonu o taksah.** Ministrstvo notranjih del je na konkretno vprašanje izdalo pojasnilo, da prestopki po pravilniku o točilnicah, kavarnah in prodajalnah alkoholnih pijač ne spadajo med one prestopke, za katere velja zakon o amnestiji in aboliciji dejanj, kaznivih po zakonu o taksah. Pojasnilo se seveda nanaša samo na prestopke po pravilniku o točilnicah, ne pa tudi na prestopke po pravilniku o trošarinski pravici, ki je v zvezi s plačilom točilne takse, ker ne more biti nobenega dvoma, da taki prestopki spadajo po gornjem zakonu pod amnestijo in abolicijo.

Borze

25. julija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Več potrebe je bilo v devizah na London in Dunaj. Deviza na Dunaj je pri 8.0252 dalje zelo čvrsta, tečaji ostalih deviz pa so ostali v glavnem nespremenjeni. Potrebo v devizi na Trst in deloma v devizi na Pariz je krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda danes ponovno za malenkost okrepila, vendar do zaključkov ni prišlo. Za aranžma in za kaso je notirala 400.5—402, za december pa 416 — 419. Tudi v ostalih državnih papirjih ni bilo prometa. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki le v Praštedioni po 852.5, v Jugobanki po 80.75 in v Poljodelski po 16 in 15.90. Narodna banka je dalje zelo čvrsta ter notira 8000 do 8500 brez prometa. Tudi za industrijske vrednote ni bilo posebnega zanimanja. Zaključki so bili le v Oceaniji po 195 in 197. Za Vevče je povpraševanje po 128 denar brez prometa.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.8525, Berlin 13.58, Bruselj 7.9143, Budimpešta 9.9288, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 8.0102 do 8.0402 (8.0252), London 276.02 — 276.82 (276.42), Newyork 56.84, Pariz 222.26 do 224.26 (223.26), Praga 168.23 — 169.03 (168.63), Trst 296.90 — 298.90 (297.90).

Zagreb. London 276.02 — 276.82, Newyork 56.74 — 56.94, Pariz 222.26 — 224.26, Milan 296.85 — 298.85, Curih 1094.4—1097.4, Amsterdam 22.8225 — 22.8825, Berlin 13.565 do 13.595, Dunaj 8.0102 — 8.0402, Praga 168.23 do 169.03, Budimpeta 9.9138 — 9.9438.

Curih. Zagreb 9.12625, London 25.22625, Newyork 519.70, Pariz 20.3725, Milan 27.1825, Berlin 123.90, Dunaj 73.20, Praga 15.3825, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.60, Sofija 3.75, Varšava 58.27.

Dunaj. Beograd 12.44 — 12.48, Berlin 168.915 — 169.415, London 34.39 — 34.49, Milan 37.07—37.17, Newyork 708.55—711.05, Pariz 27.77 — 27.87, Praga 20.96875 do 21.04875, Curih 136.30 — 136.80; dinarji 12.41 — 12.47.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljub. kreditna 123 d, Praštediona 850 d, Kreditni 170 d, Vevče 125 den., Kranjska industrijska 250 den., Ruše 275 — 285, Stavbna 50 den., Šešir 105 denar.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 400.5 — 402, kasa 400.5 — 402, za december 416.5 — 419, investicijsko 85.5 do 86, agrarne 50 — 52; bančne vrednote: Praštediona 852.5 — 860, Union 202 denar, Jugo 80.75 — 81, Narodna 8000 — 8500, Zemaljska 127 — 130, Ljubljanska kreditna 123 den., Poljo 15.9 — 16; industrijske vrednote: Narodna šumska 37 — 50, Gutmann 203 — 206, Slaveks 96 den., Slavonija 160 blago, Danica 119 den., Drava 375 do 400, Šećerana 425 — 435, Narodna mlinska 20 denar, Union mlin 170 — 175, Vevče 128 den., Dubrovačka 485 blago, Oceanija 195 do 197, Trbovlje 460 — 465.

Beograd. Vojna škoda 402 — 403, investicijsko 86.25 — 87, agrarne 50 — 51.5, Narodna banka 8100.

Blagovna tržišča

+ **Ljubljanska blagovna borza** (25. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključen je bil 1 vagon desk. — Deželni pridelki: Tendenca nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona pšenice, pol vagona koruze in pol vagona ovsa. Nudi se pšenica (slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška stara po 275 do 277.50, baška nova, uzančno blago po 275—277.50; moka: »0«, fco. Ljubljana, plač. po prejemu po 400—402.50, koruza: baška, zdrava, rešetana, slov. postaja, plač. 30 dni, navadna tarifa po 267.50 do 270, mlevska tarifa po 260—262.50; ječmen: baški ozimni, 67—68 kg po 270 do 275; oves: baški, slov. postaja, navadna tarifa po 265 do 270.

+ **Žitni trg.** Na chicaški borzi je včeraj julijska pšenica za malenkost popustila, in sicer od 138½ na 137¾, koruza pa od 102 in sedem osmink na 101 in sedem osmink. Te tečajne spremembe pa niso mnogo vplivale na evropski trg. Tudi pri nas je položaj v glavnem nespremenjen.

+ **Novosadska blagovna borza** (25. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 24 vagonov penice, 5 vagonov moke, 20 vagonov koruze, 2 vagona ječmena in vagon ovsa. **Pšenica:** baška nova 212.5 — 215; za avgust 215 — 217.5; banaška nova 210 — 215; za avgust 212.5 — 217.5; sremska 210 — 215, za avgust 212.5 — 217.5; potiska 225—230. **Oves:** baški in sremski novi za avgust 180 do 185. **Ječmen:** baški novi 150 — 155. **Koruza:** baška in sremska 205 — 210; banaška 202.5—207.5. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 315 — 325; »2« 295 — 305; »5« 275 — 285; »6« 260 — 270. **Otrobi:** baški in banaški 120 do 125.

+ **Dunajska borza za kmetijske proizvode** (24. t. m.) Nekoliko nižji inozemski tečaji so na tržišču povzročili gotovo pomirjenje. Ponudniki so deloma znižali cene za 1—2 češka vinarja. Ker se trgovina z moko zadnje dni nekoliko bolje razvija, je bilo tudi nekaj več zanimanja za blago. Jugoslovenska potiska pšenica se nudi po 1.56 — 1.57, baška in banaška pa po 1.55 — 1.56 Kč za avgust ex šlep Dunaj. Koruza je bila čvrstejša. Podunavska koruza se je nudila po 1,30 Kč za maj, laplatska promptna pa po 1.45 Kč fco Trst. Uradno notirajo vključno prometni davek in carina fca Dunaj: **pšenica:** domača 35.5 — 36, madžarska potiska 39 — 40; **rž:** marchfeldska 30.5 — 31, madžarska 30 — 30.5; **koruza:** podunavska 33 do 33.5, laplatska 34.25 — 34.75. **Moka** »0« v trgovini na debelo: domača 61 — 63, madžarska 60.5 — 62, jugoslovenska 58.5 do 65.5.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani. 25. julija 1929. Višina barometra 308 8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m in sek.	Oblačno 0—10	Padavine	
Opazovanja							Vrsta	v mm do 7. ure
Ljubljana	8.	759 4	22	60	SSW 1			•
Maribor								•
Zagreb		758·7	24	70	mirno			•
Beograd		758·8	22	40	E 6			•
Sarajevo		759·2	21	60	mirno			•
Dubrovnik	7.							
Skoplje		760·0	24	40	mirno			•
Split		759·5	26	50	mirno			

Najvišja emperatura danes v Ljubljani: 32.2 C, najnižja 17.8 C.
Solnce vzhaja ob 4.37, zahaja ob 19.35, luna vzhaja ob 22.7, zahaja ob 9.2.

Dunajska vremenska napoved za petek: Po frontalnih nevihtah vremenski prevrat, hladno. Ob vznožju Severnih Alp na nekaterih krajih deževno vreme. V Južnih Alpah po frontalnih nevihtah vremenski prevrat. Na Štajerskem velika nevarnost toče.

Glavobol pogosto muči žene in prikrajša jim marsikatero veselo uro. Tu pomagajo ASPIRIN-TABLETE priznane blažilke bolečin. Nosite jih vedno seboj! Zahtevajte samo originalni zavoj „Bayer“ z modro-belo-rdečo banderolo.

Iz življenja in sveta

K poplavam na Rumunskem

Vročino zadnjih dni so nadomestili v Rumuniji silni nalivi in poplave, ki so povzročile velikansko škodo. Reke so prestopile bregove in odnašale drevje in poslopja s seboj, podrle mnogo mostov in razdirale železniške proge. Slika nam kaže popolnoma razdrto progo v Viznaškem okrožju.

◆

Pri modernem romanistu

Decobras, znani francoski pisatelj, je hudo priljubljen pri ženskem svetu. Ne vemo sicer, ali bo ta njegova slava posebno dolgotrajna, toda zdaj žanje »apostol modernega ženstva« sijajne uspehe. Predvsem prejema bajne honorarje. »Kje bi govorila?« je dejal sotrudnik »Daily Expresa«, ki si je prišel ogledati njegov dom. »Pojdiva naprej v podmornico!« Povedel ga je iz sprejemne dvorane in odprl s srebrnimi žebljički posajena vrata. Znašla sta se res v podmorskem čolnu. Videti je bilo električno krmilo, periskop, oko podmornice, ki štrli nad morsko gladino. Ob straneh sta goreli zelena in rdeča lučka. Skozi okrogla debela okenca si videl valujočo zelenkasto morsko vodo, podvodne rastline in ribe. Decobras je privlekel iz krmarjeve omarice steklenico in natočil dva kozarca vermuta. Iz morskih globin je gosta povedel v pozlačeno indijsko svetišče z velikim Višnujevim malikom na sredi in nebrojnimi spomini na Indijo. Odtod sta odšla v spalni voz, ki je bil opremljen po vseh željah lady Diane, junakinje toliko čitanega romana »Madona iz spalnega voza«. Naposled je pokazal Decobras še majhno rožnato aeroplansko kabino. Naokoli so viseli zemljevidi. Ob vratih je bilo pritrjeno padalo z napisom »Gondola sanj«. Dopisnik se je moral spomniti, da so angleške oblasti prepovedale prevod tega zadnjega pisateljevega dela za javne knjižnice. Več knjigaren je odklonilo prodajo te knjige. »Angleži so malce pretirani,« je pripomnil Decobras, »a nisem hud. Čitali bodo vendarle. Sicer me ne zanima, kaj pravi svet o mojih delih. Najrajši potujem. Zato sem si uredil hišo na ta način. Olajša mi bivanje v Parizu, kadar sem priklenjen za daljši čas na to mesto.« Vsekakor mora biti ta pisatelj hudo dobro plačan od svojih založnikov!

Klic domovine

900 Švedov se vrača te dni po stoletnem bivanju ob Črnem morju v svojo pravo domovino. To so potomci švedskih kmetov, ki so se 1670. naselili v Dagöju na Estonskem. L. 1721. je te kraje zasedla Rusija in prej svobodni kmetje so postali tlačani. Šele carica Katarina jim je vrnila prostost, toda pod pogojem, da odidejo kot kolonisti v okolico Herzona ob Črnem morju, ki so jo Rusi pravkar iztrgali Turkom. 200 jih je prišlo na cilj in sčasoma so se razmnožili na 900 duš. Svojo govorico, svojo vero in svoje običaje so si ohranili tako čiste, kakor da so živeli ves čas na Švedskem. V stari domovini so zbrali sedaj fond kakšnih 30 milijonov dinarjev, da jih spravijo domov. Dali jim bodo zemlje na južnem Švedskem. Boljševiška vlada jim je odhod dovolila, samo s seboj ne smejo drugega vzeti razen tega, kar potrebujejo za pot.

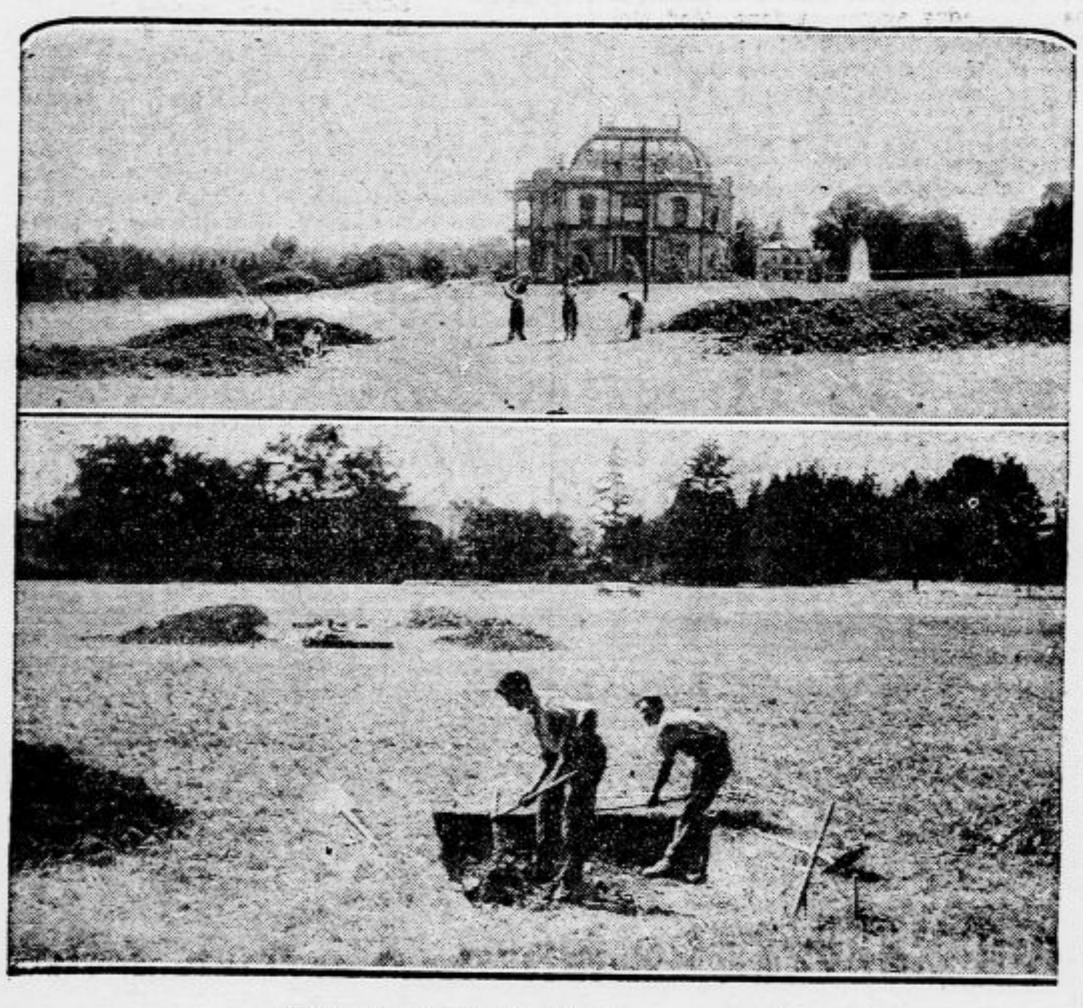

Zgradba palače Društva narodov

ob Ženevskem jezeru je stopila v odločilni štadij. Na prostoru, kjer se bo dvigala, so začeli že z merjenjem in kopanjem, kakor vidimo na sliki.

33 stopinj v senci!

Prizori ob času sedanjega vročinskega vala s pariških ulic. Zgoraj in spodaj: na klopici v parku; v sredini: otroci se osvežujejo ob javnem vodnjaku in šofer je zaspal v svojem taksiju.

Drzen bančni rop v Le Havreu

V pisarni bančnika Pavla Guillerta v Le Havru sta se pojavila dva mlajša človeka, baš ko ni bilo v njej nikogar drugega razen lastnika. Na njegovo vprašanje kaj želita, je eden med njima hipoma izvlekel revolver in mu ga nastavil na krsa, drugi pa mu je z bliskovito kretnjo vrgel s kloroformom prepojeno ruto okoli glave. Guillert se je zgrudil nezavesten na tla, roparja pa sta začela mirno odpirati blagajniške predale in jih prazniti. Polastila sta se 31.000 frankov in 20.000 dolarjev. Med tem se je priplazil v pisarno šofer avtomobila, s katerim sta se bila razbojnika pripeljala. Zdela sta se mu sumljiva. Ko je zagledal Guillerta na tleh, je skočil na ulico in začel vpiti na pomoč. Tudi roparja sta planila na ulico in se spustila v beg, ljudje in policija pa za njima. Ves čas sta streljala nanje in ranila tri osebe, med njimi neko žensko. Končno je zadela krogla iz policistovega samokresa enega izmed roparjev, drugega so pa kmalu nato ujeli. Ranjeni ropar, ki je čez kratek čas umrl, se je imenoval Leon Uuy in je štel 20 let, drugi je 27letni Avstrijec Robert Keller.

Uradništvo finančnih straž

si nabavi sedaj lahko prav ugodno kroje iz originalnega angleškega kamgarna. Kompletni kroj samo Din 1100.—, blago meter Din 240. —pri tvrdki 2

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Lepa voditelja

V Turinu so aretirali radi velikopoteznega izsiljevanja dva znana fašistična voditelja in novinarja, Pietra Bellija in dr. Carana. Posebno Belli je igral v stranki veliko vlogo. V prvih letih fašističnega gibanja je bil glavni urednik glasila »Popolo d' Italia«, udeležil se je pohoda na Reko in mnogih kazenskih ekspedicij. Večkrat so ga radi njegovega nemirnega temperamenta izključili iz stranke, a zaradi njegovih nastopov proti komunistom so ga vedno znova sprejeli v njene vrste. Dr. Carano, glavni urednik lista, ki ga je izdajal Belli, je bil prvotno Nittijanec, potem je postal fašist in vodja Stefanijeve agenture v Turinu. Radi poneverb so ga odslovili in se je zvezal z Bellijem. Belli je vodil zadnje čase ostro kampanjo proti neki turinski velesvilarni. Na lepem je dal sporočiti njenemu ravnatelju in sicer po Caranu, da bo gonjo ustavil, če mu izplačajo 500.000 lir. Ravnateljstvo se je delalo, kakor da njegovo ponudbo sprejema in mu je poslalo prvi obrok 185.000 lir, obenem pa je obvestilo policijo. Oba izsiljevalca so aretirali v uredništvu, baš ko sta si delila denar. V oficijalnih krogih kakor v fašistični javnosti je vzbudila vsa stvar zelo neprijetne občutke.

Žene ne smeš tepsti, moža pa ne zmerjati

Neka madžarska kmetica je zahtevala razporoko, ker jo je mož opetovano nabil. Pred sodiščem je to priznal, rekoč, da pri kmetih ni nič nenavadnega, če mož ženo pretepe in on je storil to v svrho, da bi jo privadil reda. Kasacijsko sodišče je ugodilo zahtevi žene, češ da znači pretepanje med poročenci pomanjkanje vzajemnega spoštovanja, ki je za dober zakon neobhodno potrebno. Mož je izjavil, da ga žena zmerja vedno z roparjem in hudodelcem. Žena je odgovorila, da to zmerjanje v njenem socijalnem razredu ne pomeni nič žaljivega, da bi mogla slediti iz tega razporoka. Sodišče ji ni dalo prav v tem pogledu, marveč je proglasilo razporoko tudi po krivdi žene.

Malarija proti neplodovitosti

Na dunajski psihijatrično-nevrologični kliniki so zdravili neko paralitično žensko po metodi prof. Wagner-Jauregga z malarijo. Ozdravili so jo popolnoma. Kmalu potem pa se je pokazal še drug, nepričakovan učinek malarične kure. Žensko so bili oddali na kliniko kot neplodovito. Poročena je bila šestnajst let z zdravim moškim, a ni bila sposobna, da bi rodila. Ko je prišla spet domov, je postala kmalu noseča. Rodila je v tem času že dva otroka in tretji je na poti. Dunajski zdravniki preiskujejo sedaj ta slučaj, da bi dognali, koliko učinka ima Wagner-Jaureggova metoda za zdravljenje neplodnosti.

Kitajska in Rusija se ta čas obkladata s prijaznostmi.

FLY-TOX
UNIČEVALEC MRČESA
zanesljivo in hitro uničuje MOLE, MUHE, KOMARJE, STENICE in ves OSTALE MRČES kakor tudi njih zalego
DOBI SE POVSOD v originalni modri francoski opremi
Varujte se pred ponarejenimi nadomestki!

Zastopstvo za Slovenijo:
Dr. A. Kansky
kemična tovarna
LJUBLJANA, Gledališka ulica

»Grof Zeppelin pred startom v Ameriko

Iz Friedrichshafna poročajo, da bo startal »Grof Zeppelin« 1. ali 2. avgusta za nov polet v Ameriko. Od tam se poda na veliki polet okoli sveta. Ta čas preizkušajo nov način spoja med njegovimi motorji in propelerji. V bližnjih dneh bo za poskušnjo letel preko Bodenskega jezera.

»Popij, popij juho, Manica! Marsikakšen otrok bi bil vesel, če bi je imel polovico toliko kakor ti.«

»Jaz tudi, mama!«

Bacili v zraku

Med nebom in zemljo je več bacilov nego na ezmlji sami, trdi profesor Dillon Weston iz Cambridgea. S pilotom poročnikom Goddardom je uprizarjal pravcate lovske ekspedicije za bacili in sicer z letalom. Oblaki so z mikroorganizmi prenatrpani in zrak je najboljši prenašalec bolezni. Prof. Dillon Weston trdi, da ne pomaga niti najbolj stroga pažnja na vožnji skozi inficirano ozračje, ker najdejo bacili nebroj poti do tebe. No, g. profesor gotovo pretirava. Ali je že kdo slišal, da bi se bila kakšna oseba na poti skozi zrak inficirala s kakšno boleznijo? Nasprotno smo pa slišali in brali, da je marsikdo v zraku ozdravel in da so brihtne glave izumile že cele »leteče sanatorije«.

41 let v bolnišnici

V neki curiški bolnišnici je umrla 61letna Eliza Utzingerjeva, ki so jo v njenem 30. letu oddali v bolnišnico, ne da bi jo potem še kdaj zapustila. Bolehala je na skrivnostni bolezni, ki se je kazala med drugim v čudno modri barvi njenega obraza. Zdravniki so se zaman prizadevali, da bi uganili bistvo te bolezni. Šele po njeni smrti, ko so jo obducirali, so ugotovili, da izvira od rane na možganih.

OTROŠKE NOGAVICE z žigom KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!
13

Roy Cohan:

Kaznenec

Svoboden!

Poslednjič mu je pogled objel sivo, neprijazno poslopje ječe, kjer je bil preživel tri dolga leta. Kazen je bila pravična, pravici je bilo zadoščeno in zdaj so ta leta minila in začelo se bo novo življenje.

Viljem ni bil tako lahkomiseln, da ne bi bil vedel, kako težki bodo prvi koraki v novo življenje. Vedel je, da nosi na sebi pečat jetništva, vedel je, da si bo mogel šele v težkem boju pridobiti zaupanje ljudi. Ves zadnji čas je premišljeval, kako bo usmeril korake, da dokaže ljudem, da se vrača prerojen, in da je trdno sklenil začeti novo, človeka vredno življenje.

Trudno je stopal po ozkih ulicah, ki so vodile iz okraja, kjer je stala jetnišnica, v mesto. Prestana kazen je bila na njem ostavila vidne sledove: njegov obraz je bil bled, oči vdrte, toda duša je bila ostala mlada, polna sanj in pričakovanja.

Z denarjem, ki mu ga je bil podaril ravnatelj jetnišnice, si je kupil vozni listek in stopil v vlak. Veselo je gledal na bežečo pokrajino in prijetno mu je bilo pri srcu.

Čez nekaj časa je vzel iz telovnika zmečkano pismo, ki se [illegible] je poznalo, da ga je mnogokrat prečital. Pisava je bila videti otroška in negotova, toda Viljemu se je zdela najlepša na tem svetu. Čital je: »Dragi, ljubljeni sin! Neizmerno se veselim, da boš kmalu prost, in da se vrneš v moje naročje. Vsi se veselimo tvojega prihoda: Henry in Netta, najbolj pa jaz. Pridi takoj domov, da te objame tvoja ljubeča te mati!«

In zdaj se vrača pod domači krov.

Torej tudi Henry se ga veseli. Henry, edini, ljubljeni brat, ki mu bo gotovo pomagal, da prične boljše življenje. In mala Netta — zdaj ji je že osemnajst let, tudi ona si želi, da se vrne starejši brat.

V telovniku je bilo še eno pismo. Dobil ga je bil pred poldrugim letom: »Dragi moj! Čakam te... Nikar ne obupaj. Ko zapustiš ječo, odslužiš svoj dolg in z vso pravico boš dvignil glavo, kakor vsak poštenjak. Takoj ko se vrneš, bom tvoja žena, vere vate mi ne more nihče vzeti. Mary.«

Po tem pismu je bil prejel Viljem od Mary še dve pismi. Čudil se je, da mu piše tako dvoumno, toda zaupanje v njeno zvestobo mu je ostalo neomajano.

Domača postaja. Skočil je z vlaka in urno odhitel po senčnem drevoredu. Ali ne stoji na koncu drevoreda njegov najboljši prijatelj Winston?

»Alo, Winston!« Winston je obrnil glavo in začudeno pogledal tujca. »Ali si ti, Viljem?!«

»Da, jaz sem. Tak sem, kakršen sem bil,« je s prisrčnim glasom odvrnil Viljem, »ali se veseliš, da sem spet tu?«

Winston ga je hladno premeril z očmi in odgovoril:

»Mislim, da nimam vzroka, da bi te bil preveč vesel.«

Viljem je obstal kakor okamenel. Ali je to res? Njegov najboljši prijatelj ga sprejema tako hladno? Nu, tega ni pričakoval, a upal je, da bo tudi tu naposled zmagala pravičnost in dobrosrčnost.

»Žal mi je, Wintson, da se ne moreš vživeti v to. Zdaj ostanem doma in pričnem novo delo. Upal sem, da mi boš tudi ti pomagal, toda s teboj ali brez tebe — prav vse eno je, našel bom pravo pot.«

Šel je naprej in prišel do vaške gostilne, pred katero je stala gruča fantov in deklet. Prav razigrani so bili videti in Viljem je med njimi spoznal Henryja, ljubljenega brata.

»Henry!« je zaklical.

Henry je za korak odstopil in zadrega se mu je poznala na licu.

»Kaj me ne poznaš več, Henry? Ne poznaš svojega brata Viljema?«

»O, da, poznam te, vem, Viljem si.«

»Ali se ne veseliš, da sem se vrnil?«

»O, da, veselim se,« je odgovoril Henry, umikaje oči pred bratovimi. Za trenutek sta se vendarle srečala s pogledi in Viljem je v bratovem čital dovolj. Kakor v snu je šel dalje.

Prišel je do nevestine hiše. Mary je stala na verandi, lepša ko kdaj poprej. Viljem je mahoma pozabil, da ju loči njegova krivda, pozabil, da prihaja ves bolan, izmučen in slabo oblečen. Čutil je samo veliko ljubezen do nje, ki mu bo kljub vsemu postala žena.

»Mary!« Dekle je vstalo, a v naslednjem trenutku se je kakor v grozi odmaknilo prav do zidu.

»Ti si, Viljem!« je dejala s hladnim začudenjem.

Viljemove roke so omahnile. »Da, jaz sem«, je odgovoril z zastrtim glasom.

»Mislila sem, da se vrneš šele prihodnji teden.«

»Izpustili so me prej. Mary, tisočkrat sem prečital tvoje pismo in nisem mogel mimo tebe, ne da bi te vsaj pozdravil. A vendar, bojim se, Mary,« je nadaljeval Viljem s težkim srcem, »da si izpremenila svoje mnenje o meni, da si poslušala jezike hudobnih ljudi in... da ne boš več... da ne misliš več tega, kar si mi pisala.«

»Kaj sem pisala?«

»Saj veš, Mary. Pisala si, da postaneš vkljub vsemu moja žena.«

»Tvoja žena??!« Mary je izgovorila te besede s tako grozo, kakor da bi bila zagledala strah pred seboj.

Viljem je vstal. »Ničesar ti ne očitam, Mary, popolnoma naravno je tako. Dokazal ti bom, da sem postal drug človek. Ali se smem takrat vrniti?«

Mary mu ni dala odgovora.

Počasi je stopal proti domu. Dušo mu je težila brezmejna bol, njegove sanje so se bile razblinile v nič.

Pred domačo hišo je obstal. Ni se upal vstopiti. Tedajci je nekdo odprl vežna vrata in naproti sta mu prišla ljubka mladenka in mlad mož. Viljem je za korak odstopil in spoznal svojo sestro. Netta je začudeno pogledala neznanca in se je obrnila k svojemu spremljevalcu kakor da bi se bala.

»Kako živiš, Netta?« jo je vprašal Viljem.

»Kdo je ta tujec, kaj hoče od mene?« jo je vprašal spremljevalec.

Netta je z drhtečim glasom odgovorila: »To je... to je moj brat!«

»Tak to je Viljem?« je dejal mladenič in zaničljiv smeh mu je skrivil ustnice.

Netta je obupno zaihtela. Njen sprem-

Nič Vas ne stane, če pred nakupom avtomobilov nove kreacije General Motors-Opel zahtevate prospekte.
Naslov: „Opel“ Zagreb, Ilica broj 73

Sokol

Ob 15-letnici „Sokola“ v Mostah

Že 15 let? Zdi se, da je bilo včeraj, ko je naša stara garda sklenila, da tedanji odsek pretvori v samostojno društvo. Pa je le res — osiveli so že neki od njih, ki so bili tedaj v cvetu moških let — mnogi od njih pa že snivajo pokojno svoj večni sen — in 11. avgusta praznujemo svoj jubilej. — V najtežjih časih, ko je paševal na Dunaju črnožolti orel in z nezaupanjem gledal na rdeče srajce, — so šli in v kraju, Sokolstvu nenaklonjenem, zasejali seme, ki je v burji in viharju na nerodnih tleh vzklilo, pognalo in se razraslo v močno sokolsko drevo.

Prišla je vojna, prenehalo je vrvenje v telovadnici, vojna vihra je razgnala sokolske delavce križem sveta, a misel ni zamrla; zaprta v srcih je živela ideja Sokolstva, da je ob zarji svobode kot plamen šinila na dan. Krasna in nepozabna ostanejo prva povojna leta, ko še ni bilo zle volje in malodušja med nami, ko smo bili ene misli in ene volje. Društvo je raslo številčno, se krepilo in se kvalitativno izpopolnjevalo. V telovadnici je vrelo življenje kot v panju, vse prireditve so bile prvovrstne.

Toda vzporedno s krizo življenjskih prilik, predvsem vsled gmotnih razmer, vsled pritiska in premoči nasprotnikov, zaradi izgube šolske telovadnice in končno zaradi prejakega vpliva sporta, ki je odtegnil mladino telovadnici, pričela se je tudi za našega Sokola doba borbe in krize.

Toda kakor se razmere v splošnem ozdravljajo, tako se je tudi društveno delo pričelo znova razvijati. In na novo izvoljeni odbor je v letošnjem letu saniral društvene prilike v vsakem pogledu. Da pa združi zopet v naših vrstah vse stare borce, vse one, ki so stali zadnje čase ob strani, da pritegne nove sveže sile, je sklenil z razvitjem prapora proslaviti svojo 15-letnico. Čisto neopaženo in tiho je izvršil vse priprave in zaprosil na Najvišjem dvoru za kumovanje. Prošnja pri Nj. Vel. kralju je našla ugoden odziv in naš junaški vladar je, ceneč nesebično delo Sokolstva za narod in državo in še posebej pomen Sokola v Mostah, blagovolil dovoliti, da kumuje zastavi njegov prvorojenec Nj. Vel. prestolonaslednik Peter.

S tem najvišjim odlikovanjem je zadobila vsa prireditev občenarodni značaj, nam vsem Sokolom, moščanskim in ostalim, pa znova nalaga sveto dolžnost, da se izkažemo vredne zaupanja in da svojo sokolsko zahvalo ne izrečemo le z besedo, ampak tudi s podvojenim delom.

Ideja, ki nas druži, naj vzklije mogočno v naših srcih, da postanemo njeni apostoli, da pomnožimo naše vrste in z enodušnostjo, ki je vodila naše ustanovitelje, vodimo naša društva do novih uspehov.

Vas, bratje in sestre, od blizu in daleč, pa imenom slavnostnega odbora prosimo: žrtvujte 11. avgusta en svoj prosti dan, pohitite v belo Ljubljano, proslavite pod krili budnega Sokola v Mostah z nami naš jubilej, ki naj zadobi tudi po udeležbi Sokolstva oni širši, občenarodni značaj, ki mu ga že itak daje plemenita gesta našega vladarja, ki je s svojim činom odlikoval ne le Sokola v Mostah, temveč tudi celokupno Sokolstvo.

Zato bratje in sestre, pridite vsi, ki morete, dobrodošli in mili nam boste gostje! Zdravo! **Sokol Moste**

Prihodnja mednarodna tekma se bo vršila iz telovadbe na orodju in lahke atletike od 5. do 14. julija 1930. v Luxembourgu. Češkoslovaška Obec Sokolska priredi že 18. avgusta prvo izbirno tekmo, ki naj služi sestavi kasnejše tekmovalne vrste. Ako se bo udeležilo jugoslovensko Sokolstvo te tekme, bo sklepal šele odbor JSS v decembru oziroma glavna skupščina marca meseca 1930. Vendar se bo s predpripravami najbrž že poprej pričelo.

Dvajsetletnica Sokola v Sodražici. Ko se je l. 1906. ustanovilo sokolsko društvo v Ribnici, se mu je pridružilo v članske vrste mnogo naprednih Sodražanov, ki so kaj kmalu pričeli vežbati kot odsek. Sčasoma pa se je delo tako pomnožilo, da se je l. 1909. tudi v formalnem oziru osnoval sokolski odsek v Sodražici. Bratje Oberstar, Fajdiga, Ivanc, osobito pa sedanji starosta ljubljanske župe br. Nande Marolt so vedno skrbeli, da je odsek redno deloval ter je bil v ponos matičnemu društvu v Ribnici. Po vojni je sledila l. 1920 osamosvojitev odseka v sokolsko društvo, ki bo 4. avgusta t. l. praznovalo svojo 20-letnico. — Vsa leta se je sodražko društvo živahno udejstvovalo v sokolskem tehničnem in prosvetnem delu, četudi je bilo dolgo časa brez vsakih prostorov. Želimo mnogo uspehov tudi v bodoče in na svidenje 4. avgusta v Sodražici. Zdravo.

Kaj smo dolžni gostom

Češki skavti v Mariboru. — Nujna potreba občinskih prenočišč.

Maribor, 23. julija.

V soboto je imel Maribor kar dvojni skavtski obisk. Najprej so se pripeljali tekom dne z brzovlakom nemški skavti iz Berlina, ki so vzbujali v mestu občo pozornost po svoji brezhibni, reprezentančni opremi, uspeh državne subvencije, ki jo nudi nemška republika skavtskim organizacijam. Naši skavti so se ob pogledu na nemške tovariše pritoževali, da morajo za vse skrbeti sami in tako to zdravo gibanje mladine pri nas nima tistega razmaha kakor v Nemčiji.

Z večernim osebnim vlakom pa so prispeli v Maribor v posebnem vagonu češki skavti, ki so se pripeljali iz obmejnega mesta Břeclava na Moravi preko Dunaja. Na kolodvoru so jih sprejeli za mariborske skavte prof. Kos s skromno četo skavtov, ker so mariborski skavti pravkar na taborenju, za JČ Ligo dr. Reisman in za Češki klub svetnik Iv. Knop. Čeprav so se češki skavti odpeljali že ob 2. iz Břeclave, so bili vsi sveže, židane volje in krepko pozdravljali iz oken vagona. V par trenutkih so bili pod vodstvom svojega načelnika g. ravnatelja Knoureka žee v četverospevih, najprej fantje, potem deklice, ki jih je bila tudi krepka četa, in za njimi šest dam »kuharice in skrbne mamice«, pridružili so se naši skavti in s češko zastavo na čelu so veselo prepevajoč ob spremstvu naših skavtov mladi češki junaki korakali skozi mesto na določeno prenočišče v državno gimnazijo. Občinstvo je vzradoščeno pozdravljalo krepko četo s češko trobojnico.

Nato pa je pričelo takoj marljivo skavtsko delo v gimnaziji za prenočevanje. Na razpolago je bilo namreč samo 6 postelj Ferijalnega Saveza, skavtske družine pa 32 oseb. Mladina pa si je znala pomagati. Zložili so po dve in dve klopi skupaj, iz telovadnice so prinesli par blazin, tudi postelje so stisnili skupaj, nekaj prenočišč so dali Mariborčani, par skavtov je prenočilo na kolodvoru v vagonu, v telovadnici so se osvežili z mariborsko vodo, malo so odprli svoje živilske zaloge in že je mlada armada, trudna od dolge vožnje, spala na trdih šolskih klopeh. Zgodaj zjutraj so spet veselo prepevajoč korakali na kolodvor in se ob 5.20 odpeljali naprej proti Zagrebu, Plitvičkim jezerom in v Boko Kotorsko, kjer bodo taborili cel mesec.

★

Kakor je bil obisk čeških skavtov v Mariboru kratek, je bil zelo podučljiv. Predvsem ugotavljamo, da smo imeli v Mariboru tekom enega tedna že drugi obisk čeških študentov, mladine, ki kaže neobičajno zanimanje za Jugoslavijo in nam toraj ne more biti vseeno, s kakšnimi utisi odhaja od nas ta nositeljica bodočega javnega mnenja v Češkoslovaški, ki nam je nedvomno v zunanjem svetu danes če ne edina, pa gotovo najiskrenejša prijateljica. Pri obeh obiskih pa smo imeli, kot že neštetokrat pri podobnih ekskurzijah češkoslovaških prijateljev v Maribor največje težave s prenočevanjem. Umljivo je, da je treba takim gostom nuditi če ne brezplačno, pa vsaj čim najcenejše prenočišče in tudi prehrano. To spada v abecedo propagande tujskega prometa. Zato imamo danes po vseh večjih mestih drugih držav občinska prenočišča za podobne obiske, kjer si lahko ekspedicije eventuelno tudi same kuhajo, posebno v Češkoslovaški, kjer so naši ljudje že nešteto in neštetokrat uživali takšno gostoljubnost. Maribor kot obmejno mesto pa ima v tem oziru še posebne dolžnosti in potrebe. Posebno JČ Liga ima zaradi tega neprestane težave s prenočevanjem takih gostov in nebroj dela, ki dejansko ne spada v njen delokrog, ampak bi bila to skrb drugih, oficijelnih faktorjev, države, oblastne samouprave, občine ter Tujsko-prometne zveze in pa društev, ki spadajo v isto delovno sfero, n. pr. pevskih, Sokola, Orla itd.

Kljub temu pa ima pri organizaciji takšnih prenočevanj JČ Liga največje težave in večinoma ne more izvršiti dane naloge, kakor bi si želela. Pri tem pa trpi predvsem ugled mesta in države. Gosti odhajajo dostikrat razočarani in upravičeno nerazpoloženi in to brez potrebe, ker imamo dovolj možnosti, da bi posebno ob počitnicah udobno prenočili še toliko obiskov, n. pr. posebno v Dijaškem domu ,ali v Vesni, nadalje v Dečjem domu, semenišču itd.

Nujno je potrebno, da občina to zadevo čim prej uredi v zvezi z gornjimi zavodi, ali pa da sama nabavi primerno število postelj, potrebno bi jih bilo 70 do 100 ter uredi zlasti za časa počitnic stalno občinsko prenočevališče za podobne tuje goste. To bi prišlo prav tudi med letom, ko imamo vedno kakšne obiske pevskih društev. Letos je bilo tozadevno že sicer nekaj v proračunu, kar kaže, da je občinski svet že sam uvidel gornjo potrebo in je torej le želeti, da se zadeva čim preje izvede.

Ne gre vendar, da ima občina cele mesece prazne svoje ubikacije in da bi tujci odhajali iz Maribora razočarani, med tem ko naši ljudje uživajo toliko gostoljubja v tujini. Seveda je to za mesto breme, toda takšna bremena imajo dandanes vsa mesta in morajo računati s tem stalnim, umljivim bremenom kakor z izdatki za vodovod in podobno.

Dr. Avg. Reisman.

Topilca lakov

samo popolnoma zanesljivo, samostojno, trezno moč ne več kot srednje starosti, ki pa mora biti popolnoma verziran v proizvajanju vseh komercijalnih oljnatih lakov, brizganih lakov (po možnosti nitro-lakov) barvastih (tudi za vročino ne občutljivih emajlov), oljnatih barv, kita itd., išče manjši obrat, ki obstoja že 17 let, v eni izmed nasledstvenih držav. Ponudbe z točno navedbo dosedanjega službovanja, rodbinskih prilik, državljanstvo itd. ter referenc na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Zajamčena eksistenca«.

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Naši pariški izletniki zopet doma

Vrnili so se zadovoljni, polni najlepših utisov iz francoske prestolice. — Še nekaj utisov iz Pariza.

Z včerajšnjim jutranjim monakovskim brzovlakom so se vrnili iz Pariza udeleženci »Jutrovega« potovanja v francosko prestolico. Naša potovalna družba, obstoječa iz 28 oseb iz vseh krajev Slovenije, je kakor znano, odpotovala 12. t. m. ter prispela 13. t. m. zvečer v Pariz. V nedeljo zvečer je družba zapustila Pariz ter se vrnila preko Curiha odn. Švice v domovino.

Naši izletniki so s potovanjem izredno zadovoljni. Ves čas so imeli najlepše vreme in vrnili so se vsi zdravi in veseli.

Še nekaj podrobnosti iz pariških dni.

Pariz, 20. julija.

Ko smo si v sredo podolne ogledali Louvre, galerije slik, asirski in egiptovski muzej itd. smo šli h kosilu, popoldne pa z avtocarom po mestu. Med drugimi znamenitostmi smo ta popoldan videli Iurdidski dam s cerkvijo in

Napoleonovim grbom,

kjer počivajo kosti izgnanca s Sv. Helene, ki ga sedaj narod časti kakor svetnika. Panthésu, stavba podobna cerkvi, kakor je bilo pri zadanju 1764.—1790. določena, je posvečena spominu velikih sinov Francije. V sredini velik monument, kakor glavni oltar kake cerkve predstavlja revolucijo, duševno in fizično. Ob straneh mnogo drugih spomenikov. Tu počivajo med drugimi Mirabeau, J. J. Rousscau, Voltaire, Victor Hugo, E. Zola, tu je shranjeno Gambettovo srce. Dalje!

Cerkev v justični palači, ki ne služi več svojemu namenu in je danes le še muzej, je najlepša stavba zgodnje gotike in je sezidana v dveh nastropjeh. Od tu gremo gledat prostore, ki so posvečeni od zdihljajev in poškropljeni s solzami neštetih žrtev revolucije.

Dvorana, kjer so čakali smrti

obsojenci, zazidane luknje, kjer so pred revolucijo metali v podzemske ječe politične zločince, da so tam poginjali od gladu itd. Mrzli so ti prostori in temni! Še danes začutiš tiho grozo, ki stopaš po trdem tlaku — zgodovina piše s krvjo. Bili smo v ječi, kjer je čakala konca Marija Antoinetta; ravno tu je doletela ista usoda Rokespieira, ki je pognal v smrt svojega prijatelja Doutona. Tu je kapelica, kjer so za močno železno ograjo smeli obsojenci prisosvovati službi božji. Tu so pred usmrtitvijo večerjali girondisti in se v idealnem pripričanju o poštenosti sojega stremljenja zadnjikrat poljubili. Vidimo predmete, ki jih je imela Marija Antinette v ječi, shranjen je tu tudi nož iz giljotine, ki je tisočim in tisočim odsekala glavo. Bilo je nekako naravno, da smo iz teh prostorov groze odšli na mesto večnega počitka. Obiskali smo eno velikih pokopališča, kjer so nam razkazali krematorij. Sežigali so ravno tri mrtvece.

V četrtek 18. t. m. s podzemsko železnico

k Eiflovemu stolpu.

V spodnjih delih so trgovine in restavracije. Peljemo se 300 m visoko na vrh, od koder je diven razgled po Parizu. Na vrhu je bufet in trgovine z raznimi spominki. Ves stolp je na drobno posejan z električnimi žarnicami ,ki služijo ponoči za reklamo svetovni avtomobilski tvrdki »Citroen«, ki plačuje za to poldrugi milijon frankov letne odškodnine. Si pa tudi lahko špoga tako reklamo, saj izdela dnevno 2000 avtomobilov. Na stolpu smo se seveda fotografirali. Popoldne smo položili

na grob neznanega junaka

velik šopek z našo trobojnico in napisom v francoščini: »Francoskemu vojaku, Jugosloveni bivših ilirskih provinc.« Dr. Pretnar je spregovoril na kratko, a v srce segajoče, da so marsikomu stopile [illegible]ze v oči. Vsi smo čutili svečanost tre[illegible] ko se klanja par ljudi malega naroda [illegible]obodi in pravici, katerima je žrtv[illegible]ljenje neznani vojak. Ta grob se na[illegible] velikim slavolokom Arc de Tri[illegible] gori na njem večni ogenj. Grob [illegible]ar brez cvetja. Polaganja venca se je [illegible] tudi šef presbiroja našega poslanst[illegible] g. Tomić.

Zvečer smo bili v državni operi in se divili mojstrskemu izvajanju Rigoletta.

Včeraj smo se peljali z avtocarom

v Fontainbleau,

60 km od Pariza oddaljeno mesto, kjer je krasen grad francoskih kraljev. Tu je Napoleon podpisal svojo demisijo kot francoski cesar. Stali smo na stopnicah, odkoder se je poslovil od svoje garde . . .

Seveda ne bom poskušal opisovati tisočerih

malih in velikih zanimivosti,

ki smo jih videli te dni. Izvoščka, ki vozi še s konjem, bolnišnico za stole: po mestu vozi ambulančni voz, a brez znaka rdečega križa in pobira stole - invalide ter jih zvozi v sanatorij, odkoder odhajajo spet čili in zdravi. V velikem gledališču revij, kakor tudi v kinu neženirano kadijo. Dam z oblačili brez rokavov na cesti ne vidiš, zvečer je seveda drugače. »Bubi« ni več v modi. Moški ne hodijo brez klobukov; tujca se spozna po tem, da je brez pokrivala. Pol moških Parižanov nosi »Girardi«-slamnike. Francozi imajo mnogo smisla za medsebojno pomoč. To smo videli, ko smo imeli pri avtu defekt. Trije tuji avtomobili in vsi šoferji so pomagali in nam še celo dali novo kolo, da smo mogli naprej. Učimo se od svobodomiselnih Francozov ljubezni do bližnjega.

Jutri zvečer odhajamo preko Züricha. Škoda. — Zdravo!

Koroško pismo

Že pretekli mesec je imel biti sklican koroški deželni zbor, da zavzame svoje končno stališče k pogajanjem o kulturni avtonomiji, ki so bila prekinjena. Načelniki deželnozborskih klubov so pred kratkim sklenili, da se skliče deželni zbor šele jeseni in da bo prva točka razprav kulturna avtonomija.

Revija »Kärnten« trdi v svoji junijski številki ,da tvorijo Karavanke državno in jezikovno mejo med Nemci in Slovenci. Sklicuje se pri tem na plebiscit, ki je grda potvora resnice, pa vendar ni mogel prikriti dejstva, da je prebivalstvo ob Karavankah, razen nekaj priseljenih Nemcev, slovensko. Revija »Kärnten« se je s svojo trditvijo izognila resnosti.

Nemci v Jugoslaviji imajo 171 nemških ljudskih šol, na katerih poučuje 566 nemških učiteljev. Na Koroškem sploh ni slovenskih šol. V okolici Radgone v Avstriji je pet čisto slovenskih občin, ki danes nimajo nobene slovenske šole in svojega materinega jezika ne slišijo niti v cerkvi. V Apaški kotlini na drugi strani Mure imajo Nemci šole z nemškim poukom, svojo duhovščino in nemško bogoslužje. Na Koroškem so zavrgli odredbo knezoškofa Adama iz leta 1917., ki nalaga duhovščini dolžnost, da v slovenskih župnijah pridiguje in vrši vse dušno pastirstvo v slovenskem jeziku!

Schulverein-Südmark ustanavlja po deželi nove podružnice, katerim ukazuje, da morajo biti pozorne na slovensko ozemlje in nabirati imajo ob vsaki priliki prispevke za podpiranje ponemčevalnih šol med Slovenci.

Na gimnaziji v Celovcu je bilo lansko leto 58 slovenskih dijakov, nemških 704.

Koroška deželna vlada in »Landmannschaft« sta sprožili misel, da se vsem kmečkim družinam, ki so že dve sto let na enem in istem posestvu, izroči častna listina. Takih družin bo okoli 500.

V Slovenjem Plajberku so imeli »Heimatschützlerji« svoj ples, na katerem so prodali žganja za celih tri sto šilingov poleg drugih alkoholnih pijač. Bila je nedelja in ob nedeljah je točenje žganja prepovedano!

V Hodišah je imela tamošnja hranilnica in posojilnica pred kratkim svoj redni letni občni zbor. Udeležba je bila velika in pokazalo se je, da zavod dobro deluje. Treba pa mladino bolj navajati k varčnosti, da bo število malih vlagateljev že prihodnje leto večje.

Orožniki so se doslej mnogo preveč pečali s politiko. Zato pa so se množile z dežele pritožbe proti v primerih na varnost nečuvenemu postopanju orožnikov. Sedaj se vrši resno gibanje za depolitizacijo orožništva, kar bi moral vsak razsoden človek toplo pozdraviti.

V Hraščah pri Mariji na Zili so pokopali 72-letno gospo Uršulo Paher, ki je bila poštena in zavedna slovenska žena. Med plebiscitom in po plebiscitu je zaradi tega mnogo trpela blaga pokojnica in vsa njena družina. Časten ji spomin!

Važni sklepi novomeškega občinskega odbora

Novo mesto, 25. julija.

Prva in najvažnejša točka zadnje občinske seje je bilo vprašanje meščanske šole. Nova šolska stavba, ki so jo lani pričeli graditi, bo kmalu končana in bo že z novim šolskim letom predana svojemu namenu. V njej pridejo pod streho dosedanje šolske ustanove.

Poslopje bo imelo dovolj prostora za dve osemrazrednici. Izkazalo pa se je, da ne kaže obdržati dveh osemrazrednic, temveč da bi bilo bolje, ustanoviti dve petrazrednici in meščansko šolo. Na seji je župan pojasnil pomen te šole za mesto sploh, za obrtnike, trgovce in uradnike pa še posebej. Odbor naj odloči, ali se meščanska šola ustanovi ali ne.

Prvi je govoril odbornik Murn, ki se je izrekel za meščansko šolo, proti njej pa je govoril profesor Ambrožič, ki je skušal dokazati, da meščanska šola ni potrebna. Navajal je število učencev in učenk višjih razredov osnovnih šol in onih, ki obiskujejo zasebno šolo v Šmihelu. Menil je, da meščanska šola ne bi imela dovolj učencev in da bi bila z njeno ustanovitvijo mogoče ukinjena gimnazija. Na vsak način je hotel odbornike pridobiti, da bi glasovali proti meščanski šoli. Za njim so govorili odborniki Matko, Pirnat, Petrič in Pavčič, ki so dokazovali, kako potrebna bi bila meščanska šola. Taka šola je baš za trgovski in obrtniški stan potrebna, ker daje naraščaju tega stanu ono naobrazbo, ki je ne nudijo niti osnovna šola v višjih razredih, niti nižji razredi gimnazije. Govorniki so tudi dokazali, da je zadostno število učencev.

Odbornik Puš pa je hotel vprašanje meščanske šole spraviti z dnevnega reda na ta način, da je priporočal ustanovitev neke višje obrtne šole. Odborniki so njegov namen spoznali in predlog odklonili. Po vsestranski debati je ostal profesor Ambrožič s šestimi glasovi v manjšini in je bilo oddanih vseh ostalih 15 glasov za ustanovitev meščanske šole.

Tvrdka Bon et Comp. postavi na račun svojega dolga mestni občini vodno črpalko v mestnem vodovodu v Stopičah. Naprava mora biti gotova do 1. oktobra, ko jo bo dala mestna uprava pregledati po svojih strokovnjakih. Tvrdka se tudi zaveže, da napelje električni tok v mestno klavnico, ki bo zgrajena drugo leto.

Sokolsko društvo je pripravljeno, opremiti šolsko telovadnico z orodjem, da bi se telovadnice poleg učencev lahko posluževali tudi Sokoli ob določenih urah. Pogodba naj bi trajala 10 let. Prof. Ambrožič je predlagal odklonitev te ponudbe, a je dobil za svoj predlog le 4 glasove. Učitelj Pirnat je bil mnenja, naj mestna občina sama nabavi telovadno orodje ter potem oddaja telovadnico v najem proti odškodnini. Odbornik Pavčič je bil sicer za to, da bi Sokoli opremili telovadnico kompletno po načrtu, menil pa je, da bi moralo orodje po 10. letih preiti v občinsko last. Prof. Ambrožič je ponovno govoril proti sokolski ponudbi, obveljal pa je končno županov predlog, naj se zadeva odstopi v pretres okrajnemu šolskemu svetu.

Direkcija državnih železnic želi odkupiti občinsko zemljišče okrog 400 kv. m in je odbor sklenil, da se to zemljišče proda po 4 Din za kv. m., ali pa se odda za nizko najemnino železničarjem. Soglasno se je ugodilo prošnjam domačih obrtnikov, zaposlenih pri novi šolski zgradbi, za 15-dnevni rok.

Iz Novega mesta

n— *Avtomobilska nezgoda.* Lesnemu trgovcu g. Petriču, ki se je z avtomobilom vozil proti postaji, je privozil nasproti avto neke zagrebške tvrdke. Ko se je hotel g. Petrič temu avtomobilu izogniti, je privozil tretji avtomobil in tako je zagrebški avtomobil zadel v zadnji del Petričevega, ga vrgel na kup gramoza ter močno poškodoval. Z g. Petričem se je vozil njegov 6letni sin Žarko in 10letna Ružica Appe. Deklica se je samo prestrašila, deček pa je dobil poškodbe po glavi in rokah od kosov razbite razgledne šipe. Tudi zagrebški avtomobil je poškodovan. G. Petrič trpi za kakih 20.000 Din škode. Nesreča se je zgodila zaradi oblakov prahu, ki so vozačema na cesti zaprli razgled.

n— *Vročina* je dosegla včeraj svoj višek. V senci je bilo 35, na solncu pa 43 stopinj. Take vročine ne pomnijo najstarejši ljudje. Poleg vročine nas najhujše muči prah, ki ga je po mestu palce na debelo in ga venomer dvigajo v oblake avtomobilisti, ki kar tekmujejo v naglici. Pri tem trpijo občutno stanovanja in izložbe trgovin. Skrajni čas je že, da dobi mestna občina že naročeni škropilni avto.

Radio

Izvleček iz programov

Petek, 26. julija.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti, reproducirana glasba. — 13.30: Novice iz dnevnikov. — 18: Koncert radio orkestra. — 20: Gospodinjska ura. — 20.30: Ga. Wohinz poje venček slovenskih narodnih in ponarodenih pesmi. — 21.30: Koncert radio-orkestra. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Sobota, 27. julija.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti, reproducirana glasba. — 13.30: Novice iz dnevnikov. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19.30: Propagandno predavanje v esperantu: Lepote slovenske zemlje. — 20: Delavska ura. — 20.30: Program iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila. — ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 20.30: Koncertni večer. (Pevski kvartet »Lisinski«, čelo in klavir). — BEOGRAD 12.45: Radio-kvartet. — 17.25: Popoldanski koncert. — 20: Reproducirana glasba. — 20.45: Koncert radio-orkestra. — 22.15: Poročila. — 22.25: Komedija. — PRAGA 16.30: Koncert iz Brna. — 19.05: Prenos iz Brna. — 20.15: Godba za ples. — 22.25: Koncert iz Brna. — BRNO 16.30: Mladinski program — 17.45: Pevski koncert. — 19.05: Orkestralni koncert. — 20: Veseloigra. — 20.15: Plesna glasba. — 22.25: Koncert vojaške godbe. — VARŠAVA 16.30: Reproducirana glasba. — 20.30: Koncert orkestra in solistov. — 22.45: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 18: Komorna glasba. — 20: Dramski večer. — Koncert lahke godbe. — BERLIN 17.30: Popoldanski koncert. — 20: Zabaven večer in godba za ples. — FRANKFURT 15.15: Mladinski program. — 16.15: Koncert orkestra. — 20.15: Lahka godba. — 22.15: Orkestralen koncert. — LANGENBERG 17.35: Koncert orkestra. — 20: Zabaven večer. — Lahka glasba. — STUTTGART 15: Popoldanski koncert. — Plesna godba. — 20.15: Program iz Frankfurta. — 21.15: Veseloigra. — 0.30: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.15: Ciganska godba. — 18.30: Orkestralen koncert. — 20: Spevoigra.. — 22.40: Orkestralen koncert. — LONDON 19.45: Pevski koncert in vojaška godba. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Vokalen in instrumentalen koncert. — STOCKHOLM 18.30: Kabaretni program. — 19: Vojaška godba. — 20: Narodne pesmi. — 22.45: Godba za ples.

5207

5 CHEVROLET, rablj. osebnih avtomobilov, v ceni od Din 20.000.—	do Din 35.000.—
OAKLAND, 50 HP, 6 cil., 5-sedežni, odprti,	» 38.000.—
FIAT, 501 Sport, 4sedežni, nove gume, nova streha in novo DUCO ličan,	» 32.000.—
ROLAND PILLAIN, 35 HP, 4 cil., 4sedežni sport touring	» 35.000.—
ANSALDO, 35 HP, 4 cil., 4sedežni odprti,	» 40.000.—
ANSALDO, 35 HP, 4 cil., 6sedežni odprti,	» 50.000.—
ITALA, 24 HP, 4sedežni,	» 32.000.—
PEUGEOT, 24 HP, 4sedežni, s spremenljivo karoserijo kot tovorni ali kot osebni	» 27.000.—
PEUGEOT, 4-15 HP, mali poltovorni, dvosedežni, z novo pnevmatiko,	» 19.000.—
PEUGEOT, 30 HP, mala 4sedežna sportna tipa	» 30.000.—
CITROEN, 24 HP, 4sedežni, v dobrem stanju	» 25.000.—
AUSTRO FIAT, 35 HP, 4 cil., 6sedežni,	» 15.000.—
AUSTRO DAIMLER, z dvojno karoserijo, zaprto in odprto, 6sedežni, 65 HP, 6 cil.,	» 45.000.—
S. A. M., sportni dvosedežni, 30 HP, 4 cil.,	» 20.000.—
RENAULT OMNIBUS, 16sedežni, model 1928, 35 HP	» 52.000.—

Vozovi v vozovno pripravnem stanju, z deloma že plačanimi taksami za letošnje leto.

Informacije daje:

V. & M. Barešič & Co., Ljubljana

DUNAJSKA CESTA 12,

glavno zastopstvo CHEVROLET avtomobilov

---

ljevalec jo je prijel okoli pasu in jo odvel skozi vrt.

Viljem se je vzravnal. Spoznal je, da kaznenec ne najde mesta v človeški družbi. Tujec med tujci. Nihče ga ne mara, sramujejo se govoriti z njim.

»V svet pojdem in se nikoli več ne vrnem. A vendar… še enkrat bi rad videl mater!«

Počasi stopa po stopnicah navzgor. Pred vrati se ustavi, srce mu nemirno utriplje. Lahno potrka in stopi v sobo. Tu je bilo vse kakor nekdaj. Ob steni stoji stara zofa poleg visoke peči. Na naslanjaču leži črna muca in pri oknu sedita dve starki. Ena izmed njiju je njegova mati! Lasje so ji osiveli, odkar je ni videl, in njeno lice je zgubančeno.

»Mati!«

»Viljem, moj sin!« Mati je objela Viljema in ga poljubila na obe lici. Nato se je ponosno vzravnala in rekla svoji obiskovalki: »To je Viljem, vrnil se je, da začne novo življenje. Kaj ne, Viljem, vse bo spet dobro?«

Viljem je pokleknil k njenim nogam, položil glavo v njeno naročje in zaihtel:

»Da mati, ti in jaz, midva bova vse popravila. S teboj začnem novo življenje! Ko bodo videli, da me ti nisi zapustila, mi bodo odpustili tudi drugi!«

Michel Zévaco: 184

V kremplјih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Nagrbančil je obrvi in nadaljeval:

»In kaj neki hočejo od mene? Ali so se bali, da se ne bi z ostrogami lotil svojih pobožnih ječarjev? Ali so hoteli preprečiti, da jim ne bi ušel na oni svet in se tako rešil muk, ki so mi jih namenili?... In kakšne bi utegnile biti te muke?... O, vem, iz zavezništva papežinje s kardinalom inkvizitorjem se ne more roditi drugega kakor kak peklenski izum!«

Strahoten nasmeh mu je zaigral na obrazu.

»Oh, Favsta, Favsta, kakšen bo najin račun..., če se mi posreči, da živ zapustim to ječo!«

Čez čas se je domislil:

»Pa moja mošnja?... Odnesli so jo z raztrgano obleko vred... Tako mi duše, gospod Espinosa si je drago zaračunal obleko, ki mi jo je vsilil!«

Tedajci pa je zagledal mošnjo, ki so jo bili očitno položili na mizo. Pograbil jo je in jo z zadovoljstvom spravil v žep.

»Nu, prenaglil sem se,« je zamrmral. »A zdaj, da bi jih strela, se ne bom upal ne piti ne jesti: zmerom se bom bal, da so mi kaj primešali v pijačo in jed!«

Pomislil je.

»Ne,« se je nasmehnil, »saj so dosegli, kar so hoteli. Nikakega razloga nimajo, da bi me morali iznova uspavati. Počakajmo, saj bomo videli.«

Ni se motil. Poslej je lahko jedel in pil, ne da bi bil čutil kake slabe posledice.

Tri dni ni videl žive duše razen menihov, ki so mu stregli in ga obenem stražili; prihajali so in odhajali, ne da bi bil le eden izmed njih izpregovoril besedico.

Vitez jih je poizkušal izpraševati, da bi kaj izvedel od njih. Toda menihi mu niso odgovarjali; globoki priklonі so bili vse, kar so imeli za njegova vprašanja.

Tretje jutro je nervozno korakal po svoji ječi, snujoč v glavi načrte, ki jih je sproti zametaval. Okno je bilo na stežaj odprto, kakor vse te dni.

V tem je zdajci začul zamolkel šum. Obrnil se je in zagledal kakor pest debelo kepo, ki je bila priletela skozi odprto okno. Preden jo je pobral, je planil k oknu in baš še ujel z očmi znano postavo, ki je tisti mah izginila za vogalom.

»Chico!« je vzkliknil sam pri sebi. »Oh, vrli malček!... Kako vraga se je mogel vtihotapiti v samostan?«

Ozrl se je, da vidi, ali ga kdo ne opazuje skozi linico v vratih. Linica je bila zaprta... vsaj zdelo se je tako.

Pobral je kepo in stopil z njo k oknu, tako da je kazal vratom hrbet. Kepa je bila iz volne, omotane okoli okroglega kamna. Ko jo je razvil, je našel v njej listič papirja. S krčevito napetostjo ga je razgrnil in čital:

»Ne jejte ničesar in ne pijte ničesar, karkoli vam prineso. Zavdati vam hočejo. Preden minejo trije dnevi, vam pomorem, da ubežite. Če mi izpodleti, bo še vedno dovolj časa, da zaužijete strup in umrete. Zato potrpite te tri dni. Imejte pogum in zaupajte!«

»Tri dni brez jedi in pijače!« se je namrdnil Pardaillan. »Vraga! Ne vem, ali ne bi bilo bolje, da se takoj sprijaznim s strupom... vdati vam hočejo. Preden minejo trije dnevi, vam pomorem do Toda če se Chicu posreči, da me osvobodi?... Hm, kaj neki namerava?... Eh, tri dni posta bom morda kako prenesel... tem laglje, ker mi je ostalo nekaj včerajšnje večerje, tako da mi jutri še ne bo treba stradati.«

Ko se je tako odločil, je vzel jestvine, kar jih je še imel, ter jih razdelil na dve polovici. Prvo je pospravil do zadnje drobtinice, drugo pa je skrbno zaklenil v skrinjo. Nato je jel čakati, kaj bo.

Na oko je bil povsem miren, toda od napora, s katerim se je premagoval, mu je pot oblival čelo. Kaj pa je vedel, ali mu niso med spanjem zamešali v te ostanke strupa, pred katerim ga je svaril Chico? Vzlic svoji hrabrosti in obrzdanosti je prebil Pardaillan dve uri neizrekljive tesnobe, preden se je pomiril.

Med tem so mu bili prinesli kosilo. Menihi, ki so mu stregli, so bili videti začudeni, da so ostanki snočnje večerje tako do čistega izginili. Toda ker se jetnik ni dotaknil kosila, so najbrže mislili, da je pojedel ostanke in zato ni več lačen. Pustili so tedaj kosilo na mizi in odšli, ne da bi bil kateri kaj zinil.

Vitez, ki je bil zdaj brez skrbi, da ga do nadaljnega ne morejo zastrupiti, je jel premišljevati. Mislil je na Chica, čigar vdanost ga je bila globoko ganila. Da bi se bil zanesel nanj, ni moči reči. V vseh stiskah in nevarnostih se je zanašal edino nase.

Toda njegov bistri duh se je umel okoristiti tudi z najmanjšim dogodkom in ga obrniti sebi v prid. Kdo ve, ali ni bilo Chicovo nepričakovano pojavljenje tak dogodek?

Vsekako je sklenil uvaževati pritlikavčevo svarilo in paziti, da v svoji nepremišljenosti ne omogoči sovražnikom izvedbe njihovega peklenskega načrta.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din.
Telefonske številke:
2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah **2 Din** sicer ne bo prejel odgovora!

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službo dobi

Mlajšo služkinjo
pošteno in zanesljivo iščeta zakonca brez otrok. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 25367

Slugo
za pospravljanje pisarn iščem za večerne ure. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pisarne«. 25366

Blagajničarko
z daljšo prakso, ki bi znala voditi tudi knjige sprejme trgovina z železnino A. Brenčič, Ptuj. Reflektantke, ki so službovale že v železnini, imajo prednost. Razen slovenščine se zahteva tudi obvladanje nemškega jezika v govoru in pisavi. Nastop čimprej! Začetnice so izključene! 24995

Vzgojiteljico
z znanjem francoščine in nemščine sprejmem takoj k 8- in 13letnima otrokoma. Ponudbe s fotografijo in plačilnimi zahtevki na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Ljubim otroke«. 24867

Dva vajenca
za specijalno črkoslikarstvo takoj sprejme Lud. Štrukelj Ljubljana, Tržaška c. 11. 25419

Učenca
s primerno šolsko izobrazbo sprejmem takoj v trgovino z mešanim blagom na deželo, z vso oskrbo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »I 40«. 25410

Gospodično
sprejmem za trgovino z delikatesami in za točilnico za stoječe goste. Pogoj je trgovska naobraženost in zanesljivost. Prednost imajo s kavcijo. Ponudbe na naslov: Rado Polak, Ormož. 25400

Trg. vajenca
ki ima veselje do trgovine sprejme Rado Polak, Ormož. Prednost imajo absolventi meščanske šole. 25401

Trg. sotrudnika
mešane stroke sprejme Rado Polak v Ormožu. — Reflektira samo na boljše moči. 25402

Kletarja za žganje
zanesljivega, ki bi znal tudi pri žganjariji pomagati, sprejme domača žganjarna Rado Polak, Ormož. 25403

Slaščičarskega pomočnika
takoj sprejme Stanko Jarc, slaščičarna v Murski Soboti 25397

Absolventa trgovske akademije
sprejme zavarovalnica v službo. Oferte z oznaėbo »Zavarovalnica 1929« na oglasni oddelek »Jutra«. 25430

Šivilje za pletenine
sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25436

Šiviljo
vajeno električnega stroja sprejmem takoj za stalno v pletarno. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 25437

Trg. pomočnika
sprejme takoj v trgovino meš. stroke Dragotin Radej v Trbovljah. 25435

Prodajalko
tudi začetnico, s kavcijo 2000 Din sprejmem v delikatesno trgovino. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Letovišče 450«. 25449

Trgovski potniki

Potnik
z lastnim avtom, ki potuje po Bosni-Hercegovini, Dalmaciji, Hrvatski in Srbiji, bi prevzel še eno dobro zastopstvo. Ponudbe pod šifro »Sezija« na oglasni oddelek »Jutra«. 25439

Službe išče

Trgovec
z večletno prakso, dobra moč, vsestransko zanesljiv, išče službo trg. potnika, sotrudnika, knjigovodje ali skladiščnika v mestu ali na deželi. Nastopi s 1. septembrom. Ponudbe pod značko »Izgnanec« na oglasni oddelek »Jutra«. 25364

Deklica
z dežele, stara 15 let, zdrava in poštena, z 8 razredi osnovne šole, želi v mešano trgovino z vso oskrbo. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25394

Pošteno dekle
pridno in čedno, zmožno samostojno voditi gospodinjstvo, želi službo pri boljši družini. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pošteno dekle 24«. 25424

Pisarniško službo
ali kaj podobnega išče dijak s 6 razredi realke, ki je že odslužil vojaščino. — Ponudbe pod šifro »Pošten dijak« na oglasni oddelek »Jutra«. 25433

Šivilja pomočnica
želi premeniti službo v kako modno trgovino. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 25451

Šteparica
prevzame večje konfekcijsko štepanje na dom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25448

Službo sluge
ali kaj slićnega iščem. Vešč sem slovenščine in nemščine, trezen, pošten in zanesljiv, z najboljšimi spričevali. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »St. 30«. 25447

Prodam

Gostilničarji, pozor!
Pristne domače in ogrske salame, kakor tudi najfinejši polemendolski sir nudi delikatesna trgovina
I. Buzzolini, Ljubljana
Lingarjeva ul. (za škofijo).
Na drobno! Na debelo!
173

2 sklopni kameri
13 × 18, Görz-Dagor objektiv, 4½ × 6 Ita Hekla objektiv prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25365

Leš
za nasipanje potov, vrtov itd. pripelje vsako množino špedicija Turk, Masarykova cesta 9. 25417

Otroški voziček
športni, košarica in voziček za ležati, dobro ohranjeno poceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25196

Lepa kletka
tridelna — za vsakovrstne ptiče, pripravna za parenje, poceni naprodaj v pekarni Vidmar, Zelena jama. 25425

Radio

Radioaparat
kompletni, štiricevni, s pet pari slušal in gosli z lokom prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 25328

Motorna vozila

DKW motocikli
200, 300 in 500 ccm. na 12 mesečnih obrokov Zastopstvo za ljubljansko oblast: **Ing. C. R. Luckmann Ljubljana, Abacljeva c. 10.** 8045

Avtomobil
odprt, štirisedežen, zelo dobro ohranjen, prvovrstne znamke, s skoro novo pnevmatiko, za tretjinsko ceno od nabavne, vsled opustitve potovanja prodam. Voz je v brezhibnem stanju in se ga lahko ogleda v garaži Expres, Vegova ulica št. 8. 25434

Tovorni avto
s prikolicami takoj prodam Vprašati pri Ludbrežanki — Ludbreg. 25393

»Sarolea«
Svetovnoznani motocikli. — General. zastopstvo za Jugoslavijo: Lampret in drug, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 1 23999

Motorno kolo
AIS, 350 ccm, voženo samo 6 mesecev, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25438

Vrednote

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3.
38

Pohištvo

Zastori, slike
in baročni pisalnik poceni naprodaj na Erjavčevi c. št. 14/I. 25412

Salonsko garnituro
(Herrenzimmer) elegantno in moderno kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Herrenzimmer«. 25411

2 hrastovi postelji
in nočni omarici, novo, politirano poceni naprodaj v Zeleni jami 207 25398

Posteljo
iz trdega lesa, politirano poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 25027

Kupim

Kupujemo maline
lepe in zdrave ter prosim za tozadevne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Maline«. 25312

Gostilniški inventar
kakor: vrčke za pivo, vinske kozarce in bele steklenice za vino (od 2 dc do 2 l), skodelice za kavo, jedilno orodje, krožnike, bele mizne prte, kuhinjsko posodo, gitaro itd. kupi Mici Primšar, Rudnik 31 — Ljubljana. 25421

Velik štedilnik
prostostoječ, za gostilno, kuhinjsko in gostiln. kredenco, s pločevino prevlečeno in vodnimi škafi mizo za točilnico, različne mize in stole za v sobe in vrt kupim. Ponudbe z navedbo velikosti in najnižjih cen na naslov: Mici Primšar, Rudnik št. 31 — Ljubljana. 25422

Posestva

Vogalno parcelo
blizu glavne mitnice v Sp. Šiški prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25329

Izredno ugodna prilika!
Prodam krasno posestvo, četrt ure od kolodvora, obstoječe iz vile s petimi sobami in kuhinjo. Dve sobi sta kompletno meblirani, kuhinja opremljena z vso posodo. Hlevi, gospodarsko poslopje, betonirana shramba, nekaj njiv in travnikov, 35 ha gozda, kateri je nekaj sekan, za ceno 300.000 Din. Zamenja se ev za vilo v Mariboru. — Ponudbe pod »lepo posestvo« na upravo Jutra v Mariboru. 24323

Kapital

Alarmni aparat
Za patentirano iznajdbo proti tatvini koles, avtov, motorjev, voz, kovčegov itd. se išče družabnika s 50.000 Din. event. se tudi proda. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kolobran«. 25276

Lokali

Pekarno
radi selitve takoj oddam solidnemu peku. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Soliden«. 25332

Trgovino
z mešanim blagom, staro in dobro vpeljano, na najprometnejši točki v večjem kraju prodam ali oddam takoj v najem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Oddam takoj«. 25320

Lokal
za trgovino v večjem industrijskem kraju oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 24887

Lokal in skladišče
oddam v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 24819

Delikates. trgovino z vinotočem
v lepem mestu Štajerske, brez vsake konkurence oddam. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Brez konkurence«. 25396

V najem

Trg. lokal in mesnico
v novozgrajeni hiši na prometnem kraju dam v najem pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Alojzij Grabnar v Šmarju pri Sevnici. 25389

Majhno skladišče
vzamem v najem. Ponudbe pod »Majhno skladišče« na oglasni oddelek »Jutra«. 25404

Trgovin[illegible]
z mešanim blagom [illegible] šem mestu maribo[illegible] lasti dam v naj[illegible] ugodnimi pogoji. [illegible] oglasnem oddelku [illegible]

Stanovanja

Sobo in kuhinjo
ali prazno sobo s štedilnikom išče s 15. avgustom hčerka z materjo. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Čisto 2«. 25308

Vilo
prijetno, z elektriko in vrtom postavim na najlepši točki Rožnika, po potrebi zveza z lastnim avtom, ako se prijavijo stanovalci, ki dobe stanovanje po zmerni ceni. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Stalno letovišče«. 25015

Lepo stanovanje
3—4 sob in pritiklin, v mestu išče za takoj zakonski par brez otrok. Ponudbe z označko »Nujno 420« na oglasni oddelek »Jutra«. 25420

Stanovanje
2 sob in pritiklin išče stranka štirih članov. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mirna 418«. 25418

Stanovanje
sobe in kuhinje, ali velike prazne sobe išče učiteljica. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sredina mesta«. 25234

Stanovanja
komfortna, v novozgrajeni vili, 3 minute od glavne pošte, trisobna in dvosobna, moderne kopalnice, posolske sobe, lepi balkoni in vse ostale pritikline oddam s 1. oktobrom. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod značko »Solnčno 413«. 25413

Zakonski par brez otrok
s popolnoma novim pohištvom, išče s 1. avgustom ali 1. novembrom solnčno stanovanje v mestu, obstoječe iz 2 ali 3 sob s pritiklinami. Najrajši Bleiweisova cesta ali v bližini sodnije. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Boljša stranka«. Ur.-Z.

Prehrana

Za svojo
dam močno, zdravo in živahno triletno žensko dete gosposki ali boljši kmetski obitelji. Pismena ali ustna pojasnila daje Gaznik Rozalija, Grajenšak — pošta Vurbek pri Ptuju. 25334

Sobe

Večjo sobo
opremljeno ali prazno, s souporabo kuhinje iščem. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Periferija 75«. 25275

Prazno sobo
z vhodom iz stopnic, z elektriko, po možnosti v sredini mesta išče soliden gospod. Cena 300 Din. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Takoj 414«. 25414

Sobo
s separatnim vhodom in elektriko oddam gospodu s 1. avgustom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25409

Lepo sobo
separirano — s kompletno oskrbo išče mlad gospod. Ponudbe z navedbo pogojev na oglasni oddelek »Jutra« pod »Garancija«. 25406

Sostanovalca
preprostega, solidnega, tudi Nemca vzamem v vso oskrbo po zmerni ceni v Rožni dolini, cesta IV/20. 25416

Sobico
s posebnim vhodom, v bližini Židovske ulice iščem. Pismene ponudbe pod šifro »Prazna suha sobica« na oglasni oddelek »Jutra«. 25432

Sostanovalca
boljšega, sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 25443

Dopisi

»A 5711«
Dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. — Vašo šifro. 25445

Ljubljančan
moških let, želi znanja. — Pišite in določite sestanek pod »Express 436« na oglas. oddelek »Jutra«. 25426

V oglasnem oddelku «Jutra»
je dvigniti sledeča pisma:

1. avgust, Avgust 130, Besa 28, Blondinka in Brinetka, Belgija, Benzijski motor, Citre 096, Cveta, Ceha, Centrum 402, Čevlji 111, Diesel 60—80, Dege, Do cilja, Ekspress, Fotopomočnica, Fotoaparat, Grosuplje, Julij 1929, Jesen 333, Idealna ljubav, Kavcije zmožen, Korespondent, Kavcija, Kontrolna 79, Kupim gostilno, Lepa bodočnost, Lokal 1006 Lokal 18, Ljubljana 555, L 316, G. Logar, Mlad 34601, Marjetica, Mirna stranka, Miloš 1578, Merkur, Miren značaj 30000 Mesnica 717, Naklonjenost, Newhome, Nageljček-Vrtnica, Obleka, Oglašato, Uprava 38, Plod in pošten, Perfektna 210, Prijatelj 37, Patentošped, Pisarna skladišče, Prijateljski zakon 105, Popoldan, Po možnosti v mestu, Prijateljica, Praksa, Prijatelj, Poštena oseba Plača dobro 201, Pošteno na obroke, Pletilja 41, Provizija, R. P. 29, Slovenarka, Sto uslug, Spretna kuharica, Stanovanje september 774, Snažen in pošten 219, September 45, Samostojna dama, Spoznavanje, Solnčno, Tovarna, Trezen in pošten, Takoj dežela, Trgovec 100, Točen plačnik, Takojšnja ženitev, Takojšnje plačilo, Trajno, Točilec, Tiha stranka, Vpeljana, Vpokojenec 380, Vesten, Zlata jama 1457, Zanesljiva moč 036, Zvest prijatelj, Zadovoljnost, Zaslužek, Za gospodinjstvo 28, Za svojo sorodnico, 1585, 500.

Glasbila

Klavir
»Stutzflügel« prvovrsten — malo rabljen naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 25431

Izgubljen

Psica
sivo-črnkaste barve se je zatekla. Naslov v oglasnem odelku »Jutra«. 25427

Listnico
z dokumenti sem izgubil. Najditelj naj mi dokumente vrne na naslov označen v njih proti nagradi, dočim listnico in denar lahko obdrži. 25429

Stroji

Lokomobilo
polstabilno, dobro ohranjeno in takoj porabno, 50—60 k. s., normalnega uspeha kupim. Najrajši lokomobilo na vroči zrak — fabrikat Lanz. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »840«. 25395

Razno

Manufakturo v komisijo
bi prevzela dobro vpeljana tvrdka v prometnem trgu Slovenije, proti mesečnemu obračunu. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Bodočnost 414«. 25446

GANZ-ovi valjčni mlevniki

so povsod poznani, z izvrstnimi

valjarji iz trdega liva

Jugoslovensko GANZ D. D.

BEOGRAD
Karadjordjeva ul. 75
Tel. 23-90, 44-33

ZAGREB
Draškovičeva ul. 27
Tel. 55-87

✝

Tužnim srcem naznanjamo vsem znancem in prijateljem, da je naš nad vse ljubljeni sinko

Hinko Kocmut

danes po zelo mučni in dolgi bolezni, previden s tolažbo svete vere za umirajoče v 24. letu svoje starosti, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb predragega umrlega bode dne 25. julija ob 18. uri z hiše žalosti, Rožna ulica št. 89.

Sv. maša zadušnica se bode brala v tukajšnji župni cerkvi.

JANKO in JOSIPINA KOCMUT stariši
in ostali sorodniki.

Naznanjam
svojim cenj. naročnikom, da Franc Roth ni več pri meni zaposlen kot potnik, zato nima pravice sprejemati naročila ali fotografirati za mene. Vse do sedaj prizadete prosim, da se javijo najpozneje do 1. septembra 1929, da uredim vse nepravilnosti osebno. — V. Bavec, fotograf, Rajhenburg 25450

Vreče
nove in rabljene
vseh vrst ter
juto za embalažo
ima vedno v zalogi
Mirko Mlakar
Ljubljana,
Slomškova ulica 1!.

Za večmesečno delo potrebujem

30 dobrih tesarjev

Zglasiti se je pri gradbenem podjetju
Ing. Josip Dedek,
v tovarni A Westen v Celju

Pozor!
Ali ste že zahtevali ponudbe knjigoveznice **S. A. Feldstein?**
Ljubljana, Vidovdanska c. 12.

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil

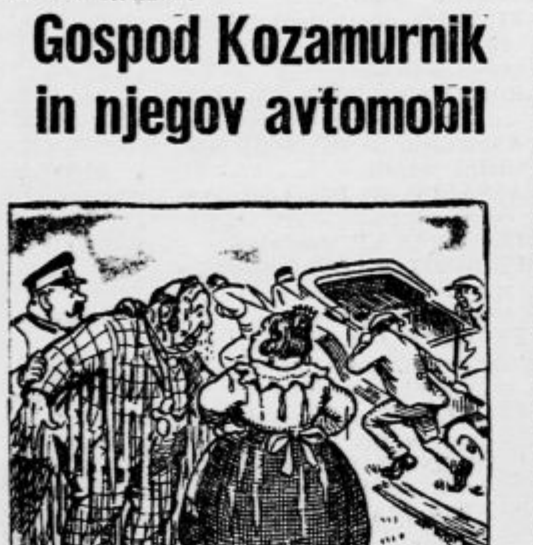

95.

Ko so vaščani videli, da leži besna pošast neškodljiva v jarku, so z veh strani pritekli na kup. Z združenimi močmi so spravili nesrečneže in njihovo robo na suho. Toda debeli uradnik je pograbil gospoda Kozamurnika za roko in velel: »Gospod, zdaj pa z menoj na stražnico!«

Zahtevajte od svojega trgovca da prodaja originalno

Jugobanat-patent-moko

pri kateri bo sicer nekoliko manje zaslužil pač pa boste vi bolj zadovoljni s svojim kruhom in pecivom.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.